

שער הלהכה

[ז]

זה השער לדי' צדיקים יבואו בו (מלילם קית' ב)
אותה ד' שערם המצוינים בהלכה (ברכות ת, א)
אחר רבינו לבני שערם (סנהדרין לב, ב)

קובץ לתורה הלהכה והשקייה

בו שלשה שערם נחמדים :

שער מאמר דרבנן

שער מילוי דברכות [כולל העורות עמ"מ ברבות]
שער פרטראות לחכונה

יוצא לאור בהשתתפות
ראשי היישוב, חברי הכלול ובני היישוב
דיישוב בית שערם

בעיר בת

שמעאי הירש, אברהם לייבערמאן
ומורדיי בערקלאָוויטש
מחברי הכלול

•••••••••••••••••••••
אייר תש"ג ◊ לכבוד היילא דרשבי ◊ ברוקלין נ.י.
•••••••••••••••••••••

המחירandalר וחזני ומוסיף מוסיפין לו מן השמים

נדפס בדפוס עמפייער פרעם

(212) 756-1473 בולווארד, ברוקלין, נ.י.

Published by

Mishne Halachoth Gedoloth Institute

Under the leadership of

Rabbi Menashe Klein

of Ungvar

Dean of Yeshiva Beth Shearim

1578 53rd Street

Brooklyn, NY 11219

לרכיש ספר זה או תקליטור תורני של כל הספרים
עם תוכנית חיפוש וtabבנית צילום, להתקשרות:

To purchase printed copies of this volume or a Compact Disk
containing all the volumes in searchable text files & PDF format,
contact:

ארה"ב Toll Free (888) 498-8642
ניו יורק New York (718) 851-0806
ארץ ישראל Israel (02) 587-0613
MishnaHalachos@mail.com

תרומותכם תאפשר לנו להמשיך בהפצת תורה בישראל

Your financial contribution is appreciated as it will help us continue to spread torah
through publishing seforim and making them available on computer.

נא לשולח תרומותכם החשובה:

Please send your generous donations to:

Machon Mishne Halachos
3301 W. Strathmore Ave.
Baltimore, MD 21215
USA

כל הזכויות שמורות תשס"ד

Copyright © 2004

דברים אחדים

יתברך היוצר וישתבח הבודא שזכה להוציא לאור חוברת השמיני של שעריו הלקות ע"י מוסדינו הקדוש ישיבת בית שערם, אשר ממננו יארו השמנה הנורית הללו ואין אויר אלא תורה. וכמו בחוברת ז' הדפסנו גם בחוברת זו ענני הלכה ואגדה כדי שתהי' שווה לכל נפש.

והנה בזו השנה, התקין מרן רаш הישיבה שליט"א, תקנה מאכ"ב להוק עמודי התורה, ויסד בכולנו חברה, "לומדי השס" לגמרה, ממש ארבע או חמיש שנים, כדי ד' עליינו טוביה, ונגרא בעניין דיטנא, הדורש היכא תמא לאפשר לגמור בששתה, יותר משlish מסכתא, וזה יצא בקמיה, ומילוי דברות נסתימא, והאידנא אגרדא דפרקא בהלכתא רבתא דשבתא, כמעט נסתימא כולה, לשם ולהלה, ונורקה מפני התורה, הבני מילוי מעלייה, הנדרשים בהדין קונטראיסא, וכן קדם שמאי יהא רעו, דנימא מיליא קושטיא, להגדיל תורה ולהדרירה, ולביאת גואל צדק במהרה בימינו Amen. (ווגב, כל הבא בחזאי ריבוע הוא הוספה מן המערכת).

ולמעינים אלו פוגנים בבקשתו, שלכל מי שיש העלה נוכנה, על עניין מהענינים שבאו פנימה, או על קונטרסים הקודמים של שעריו הלכה, נא לכתבה לערצת במהרה, ותמצית כל העלה טובה, יודפס א"ה בשנה הבאה, דבר בשם אומרו לתהלה.

וברכות ינותו על ראש צדיק, הנודע בשעריהם לתהלה, בספורי משנה הלוות וש"ט, ראש וראשון לכל דבר טוב וקדושה, ה"ה מורה הגאון מרן רаш הישיבה שליט"א, יתברך בכל הברכות, מ"ד, שוכן המערכות, הוא וכל ביתו עד דוריו דורות Amen.

בשם חברי שכוכל ושבישיבה,

שמעאי הירש, מאיר אברהם לייבערמאן

מרדכי בערקי אויטש

אחר רבינו לבית שערם

אם אתה רוצה למד בחתמה ולהיות גROL בתורה ויראת ה' תורה תתקשר עם ישיבה ומתיבתא בית שערם והכול מוד, לאפשר לקבלת בישיבה ליום הבעל"ט בט"ר

YESHIVA BETH SHEARIM

5306 16th Ave., Brooklyn, N. Y. 11204 — (212) 494-6788

התכו

דברים אחדים תשוכה הלאה למעשה אם מותר להשתמש ב„פעמפערים“ החדשם בשכת מרן רаш הישיבה שליט"א שער מאמר דרבנן

בונג'י דרוב מצוין אצל שחיטה ובדין טבח שקלקל [חמשך] בונג'י מכתי"ק מרן הגה"ק ר' עמרם בלום וצ"ל בונג'י דאיתנה לשחיטה אלא לבסוף [חמשך] מרן רаш הישיבה שליט"א בונג'י דשיואר ובגעין ספק מטון עניינים [חמשך] הריב חיים רשי' עניין אין נבייא רשייא לחדש דבר הרב יוסף פנחס לעווננסאן בענין נעבד במחובר דאסור לגבות הרב יצחק הערשקאויטש שיטת הרטב"ס בגבול השבת בארץות רוחקות הרב שמעון יצחק פישמאן בענין הדלקת נרות בשבת מוחה"ר קלמן יהודה אונבר בסוגיא דין ערבות בנשים אברהם לייבערמאן בסוגיא שלא יצא החיט במחטו שמאי הירש בענין כל המצות מברך עליון עובר לעשייתן .. חיים ברוך איינחהארן בענין אי ברכה מעכבות במצות שלמה חיים וויטרייל בענין גטילת נשמה ומיתה ב"ד בשבת אפרים בערנטשטיין בגדר צורת שלטים שמעון קעפין בסוגיא דברכת שמון יוסף שטארק בענין דרבכתה שמען פופר הערות על „שעריו הלקות“ חוברת ז' מרדכי בערקי אויטש

שער מילי דברכות [רשימה חלקית,ומי שדעתו יפה — ידרש השאר עניהם] בירור בשיטה דק"ש דרבנן / יישוב סתריה שב"ד החת"ס בענין ק"ש דרבנן / בשיטת רשי" בק"ש של ערבית / העלה בפי החדש של המכון הישראלי לפידוסמים תלמידים / בענין טירחא דציבורא / בדיון קבורות שנשנלו לאחר מיתה / טירחא לענין תפילה בצדור / הסבר לד' הש"מ בברכת ק"ש אחר זמנה / בענין תמרי מין זיני / בדיון שלא יקרה למפרע / ק"ש נקרא מצווה התלויי במעשה / ballo דלית לגבי ציצית / בש"י הפני" בדין דכל המק"ט אינו חזץ / תכילת למוד התורה אינה להקשות קושיות / בענין אל תהיו כעבדים המשמשים עמלק"פ / בענין צדיקים במיתתם אם מטמאים / תמייה על המהרש"ק בענין אוכליין שא"ר לאכילה / אם הש"ז נקרא שליח דיון או שליח דرحمנו.

שער פרפראות לחקמה
בנוסח חלשם יחד "לקים מ"ע לקדש השבת על היין" / או נשים מצוין בלבד שא"ב מלכות / בענין נזירות שמשון ויישוב לביאור הגר"א בהל' נדרים / ישוב לר' התו"ט שכ' דנחריה לה' בסימנים / ישוב לר' הלבוש בענין מומר להכuis / סמכות שתי מירמות דר' תנחות / טעות בספר "ראשי תיבות" / אם חומץ דינו כיין לגבי הקשר בין כותלי הישיבה

אמנות ע"ש. נראה הטעם דהרבך חוללה תופר משום דיננו כתפירה במקומות שצורך תפירה, והධינו לזה הוא לפי שהוא דומה לתופר שהוא מחבר ב' דברים נפרדים ע"י השלישי שהוא החות וכח'ג מישובת קושית העה"ש סי' שי"ז רמ"ש תופר דקרי ליה דבק ולא קשור דקושר הוא שמקשר דבר אחד באוטו דבר אבל תופר שהוא מדבק ב' דברים ע"י השלטי. וקצת יש להביא ואיל' לדבריו מדברי רשי' שבת מה' ע"ב אה' אמר' בגמי והבגדי שהוא תפור בכלאים פרשי' והן שתי חתיכות של בגד צמר שתפоро בחות של פשתן דודאי סופו ליקרע, ולאחריה למה כתוב שתי חתיכות של בגד צמר ולמה לא כתוב סתם שתפוך בגד צמר עם חות של פשתן, וע"כ כמו' הגה'ם וכ"כ הר'ש במס' עוקzin בפ"ב והר'ם ופיה'ם.

והנה בש"ע סי' ש"מ סי' י"ד פסק המחבר המדבק ניריות או עורות בkolן של סופרים וכיוצא בו הרי זה תולדת תפוף וחיב וכאן המפרק ניריות דבוקים או עורות דבוקים ולא נתכוון לקקל בלבד ה'ז תולדת קורע וחיב עיין מג'א שם, ולפ"ז לכואורה פשוט בהני פumperns יש כאן איסור תפוף דאוריתא בשעת הלבשה ובשעת הורדה שאינו מתכוון אלא לקקל בלבד ליכא איסור דאוריתא מ"מ איסור דרבנן לכואורה ככל המקלקין דשבת. ואם היו הנני פumperns מבוגר ודבקן לכואורה יש בונה מחלוקת אי ג'כ' בכל דהמ"ב כתוב דה'ה המדבק שני' עצים וא"כ ס"ל דה'ה המדבק שתי בגדים נמי בכל תפוף הוא אמנים בס' גינט וורדים כל' ג' סי' י"ז י"ח ראיית בה מחלוקת אי שיר' בבדג' נמי דין תפוף בדבק דעת הגו"ר דשיך ודרעת גאון המשיג עליון חולק עליון שם וס"ל דבבגדים אין דרכם לתופר בדבק ולא הייל בכל תפוף ע"ש. איברא דכת"ר יפה העיר מרבי הגה'ם ברמ"א סי' שי"ז ס"ג שהביא מחלוקת הראשונים בתופר אי יש לחלק בין של קיימת לתפירה שאינה של קיימה וכיון דמדבק ניריות תולדת תפירה הוא א"כ לא יפה כה הבן מכח האב וכיון דבבג' מחלקין בין קיימת לאינו של קיימת א"כ בדין בון דלכ"ע הוא מדבק שלא להתקיים שהרי כל שעיה מכלך התינוק וצריך להחלה ונעשה בשבייל זה היה לנו להתריר ועכ'פ' מידי איסור דאוריתא יצאנן.

והנה בגם' שבת ע"ד וזהו שקרון ופרש'י והוא לא קיימת הוי וכיון דלא אמר רבה בב'ח א"ר יוחנן והוא שקרון ופרש'י והוא לא קיימת הוי וכיון דלא קיימת לאו מלאכה היא וכ"כ הר'ן ומהארוי הוסיף ביאור ז"ל התופר ב' תפירות ושלאו בגם' וזה לא קאי והיאך הוא נקרא מלאכה שכל דבר שאין לו קיום והעומדה כלל אפילו אחר עשייתו הויה כמו' דליתיה א"כ שתי תפירות גמי מה קיומ יש להם שהרי אין בהם ממש וחומר ומתרפה א"כ מה מלאכה היא זאת לשיקרא אב מלאכה ותי' בגם' לאחר שתפרקן קשו' ע"ש. נראה ביאור דבריהם דס"ל דכון דלא מתקיים ממילא לא געשית מלאכה מעולם וגם בשעת התפירה לא מקרי מלאכה אבל אי היתה נקראת מלאכה לשעה אחת כלומר שהיתה מלאכה גמורה לשעה אחת אף דיעתו היתה שלא לקיים ולקרעו מיד הוא מלאכה לחיב עלייה וא"כ אין נפ"ם בין אם המלאכה עשויה להתקיים או לא אלא אי היה בכלל מלאכה בשעת עשייתה.

ושיטת הפסוקים דמחלי בין קיימת לשאקי' נראה נמי דמהה ילי לה אלא דהמ' מפרש'י הוי והתופר וכו' והוא לא קיימת פ' דהකושיא הווא דודאי תפירה ובר'פ' אלו עוברין משמע דביבוק ניריות בkolן של סופרים חשוב

שעריה הלכאות

**תשובה לכרר אם מותר להשתמש בדיפערם
הנקרא פumperns בשבת**

ממן הגאון כש"ת ר' מנשה קלין שליט'א
[ראש חישיבה]

[כמו בקונטרסים הקודמים אלו מציגים בראש החוברת תשובה הלכה למעשה. ואנו מקיימים שדברים אלו היוצאים מן הלב יכנסו אל הלב ושהאל קדושים הם יקימו הלכות שבת כה�תנו — ה מער בת]

מע"כ ידידי הרב הגאון וו"ח נו"ג חובי' ט' שמו מפארים וכו' ראש הכלול בטראנטא תור'א חדש'ת, בא שאילתא שנאל מעכט'ר בחותלים (פאמפרס בלע"ז) והם חדש'ם מקרוב המציאו מין דיפער וזה דרכם לבושים על התינוק אמנים במקומות שנגנו עד היום להדקם במחט (פין בלע"ז) מדבקים אותם בדפק כלומר שבבית חרושת מקום עשיית הדיפערם משימין מין דפק על קצי הדיפער ובשעה שהאה לבושת על התינוק מדבקת שם את שתי קצוות הדיפער והויל לאחדים ע"ז הדפק ואח'כ' כשמסירה אתם קורעת הדיבוק וזרקמת את הדיפער ונשאל כת'ר אי שפיר דמי להשתמש בדיפער זו בשבת קודש או שיש בו משה איסור וכ'ג עיניו כיונים על אפיקים ים התלמוד שפיר חי דברי הגה'ם ר'פ' במא טומניין הביאו הרמ"א אח' שמ'ז סי' י"ז י"ח במחלתת הראשונים ז"ל אי מחלקין בתפירה בין של קיימת לאינה של קיימת ועוד הרחיב בפלפולא דאוריתא תשובה שלימה בחריפות ובקיאות והיות כי בבזאי הבית נשאלתי עוד מכמה אנשים בענין זה אמרתי אשים עני עליו כפי מיעוט הזמן.

זה יצא ראשונה כתוב הרמב"ם בפ"י מה'ש ה'יא המדבק ניריות או עורות בkolן של סופרים וכיוצא בהו הרי זה תולדת תפוף וחיב וכאן המפרק ניריות דבוקין ולא נתכוון לקקל בלבד הרי זה תולדת קורע וחיב ע"כ, ולא הראו נושא כליו מקור להלכה זו בש"ס. וגם למה הוא תולדת תפוף ולא תולדת דקושר נתבלטו בה הפסוקים ובஸוך נדרבר עוד מוה. ובב' ארחות חיים (מלוניל) הל' שבת אוט קי"ז כתוב המדבק ניריות או עורות בkolן של סופרים או בדבר אחר חיב לפי שהוא תולדת תפוף והמפרק תולדת קורע הנה כתוב או בדבר אחר ממקום כיוצא בהו שכותב הרמב"ם ז"ל כלומר דהכוונה בו הלכה חדשה. והנה מיini דפק ודלא כאחדרון אחד שרצה לדליק מהא דכיווץ בו הלכה חדשה. ובמוכבת המשנה צינו עיין ירושלמי פ' כל כתבי על מתניתין דמצילין תיק הספר עם הספר דקאמר דטפלה נגפו וכח'ג לעניין תפילין בפ' הקומץ ס"ל לדר'י דתפилиין של יד שכותבן על ד' ועדות צרך לדבקן וחשוב הדיבוק כמו תפירה ובר'פ' אלו עוברין משמע דביבוק ניריות בkolן של סופרים חשוב

להתקיים הלך הוא מותר ל乾坤ו וכו' וכן דעת ר' יואל ב' ר' יצחק מבון הלוויין זצ"ל להתייר כר' יוסף וכ"כ הר' יואל שמצוּן כתוב בשם ר' שמואל בן ר' מאיר (הוא הרשב"ם זצ"ל) זכר צדיקים לברכיה ע"ש. וכונראה רגמ' הא"ז מסכים על ידם והם הדברים שהובאו בהגמ' ר' פ' במה טומניין אלא שהובאו בשוני לשון קצר למעין שם ותא"ז הוסיף עליהם גם דעת רבינו יוסף ולידון נתוס' גם דעת לא"ז לדעת המתירין בתפירה שאש"ק.

עוד ראוי קדוש אחד מדבר הש"ל ענייני שבת סי' ק"ח ה' הביאו ה'ב'י בס"י שם וזיל הש"ל כתוב דברנו ישעיה זצ"ל נראה ל' שאלו העשין נקבים בבתי ידים ויש להם חותם מחוט שמנכינין באוון הנקבים ומהדקין על ידיהם בין אם הם הפתיל מושם בנקבים מע"ש מרוחה והידקו בשבת בין אם הכוינו בנקבים בשבת אין בו משום תופר דתופר לא הוות אל שרצו בקיומו שיהא מהודך תמיד וכי רפה החותם קשה לו והלך בשמתחו חיב החטא אבל זה שאינו רוצה בהידוקו אלא בשעה שלובשו ובשעה שפטו מרפה אותו אין בו משום תופר ואינו דומה אלא למי שיש בגדו לולאות וקרסן ומחרן יחד בשבת וכו' הנה גראה מבואר דס"ל כשיטת הפוסקים דתופר אינו חייב בשאש"ק אמנה בסוף ובדרכו כתוב זצ"ל אבל לתופר חותם אחד בבתי ידיו וכשפטו מרחיבו וכשלבשו מותחו ומהדק בתי ידיו תפירה הווא זו אסור דמה לי תפירה יומם אחד מה לי תפירה עולמית הנה סתר דברי הראשונים דמחלק בין תש"ק לאש"ק וכותב דמה לי תש"ק לאש"ק ונמצאו דבריו סותרים מרישא לסייע וה'ב'י לא העיר כלום מסתירה זו גם דעתך בס' תניא רבתי ה' שבת שהעתיק דברי ר宾ינו ישע'י מש"ל הנ"ל אות באות ולא העיר ג'ב' מסתירה זו ובשות'ת גו"ר הספרדי כלל ג' סי' י"ז וס' י"ח הרגישו בסתירה זו וע"ש מה שהאריכו בישוב הרבריטים.

ומה שנלפנע"ר בדברי הש"ל נכוונים בטעםם ובדוק שינוי לשונו מרישא לסייע ובדרישא כתוב זצ"ל כתוב דברנו ישע'י זצ"ל ניל' שallow שעושים נקבים בפי בית ידים ויש להם חותם מחוט וכי הנה גראה דאותו החותם לא הי' תופר אל הבתי ידים כל אל היא מחוט מהדור לחות וה' החותם מחוץ להבטי ידים או אפילו בפניהם הנקבים אבל לא הי' מחובר להבטי ידים כדרך דבר המחבר ע"י תפירה כה"ג ס"ל לר宾ינו ישע'י זצ"ל דאיין זה בכלל תופר ולא הי' אלא דומיא דלולאות וקרסן דמלאתת תופר לא הוות אל שרצו בקיומו כלומר שיהא מהודך תמיד וכי רפה החותם קשה לו ופירשו של רוצה בקיומו אין הכוונה שיתקיים שם זמן הרובה אלא הכוונה דרוצה בזמנים התפירה ומה הוא קיום התפירה שתה'י החותם מהודך כל זמן התפירה בין רב בין מעט וגם רפיוון החותם קשה לו כולם שהתופר רוצה בהידוק החותם להגבג שתפרק בו רזה הו עיקר התפירה אבל בנידון דיריה אין זה רוצה שהייה החותם מהודך להגבג ואין זה כוונתו לתפקיד כל שני בגדים ייחד אלא שרצו רק בהידוק החותם בשעה שלובש המלבוש לבשו וגם זה אין כוונתו להיווק לשם תפירת המלבוש אלא שיהא מהודך על האדם והידוק כזה לא מקרי תפירה.

אבל בטיפא כתוב זצ"ל אבל לתופר חותם אחר בבתי ידו וכשפטו מרחיבו וכו' הנה כתוב דאותו החותם שבו בדישא שה' מחוץ לבגד ולא הי' תופר בו ועל אותו החותם קאמר אבל לתפקיד חותם אחר בבתי ידו וכו' כלומר שאותו

תופר שתי תפירות נמי תופר הוא בעצם והוא מלאה בשעת תפירה אלא דהkowski רהא לא קימא וכיון דמלאה זו לא עבירה להתקיים אמא חייב עלייה ומשמי והוא שקשרון כלומר רודאי אי לא שקשרון כיון דלא עבירה להתקיים לאו מלאה הוא להתחייב עלייה דלא הווי רק ארעי ואני חייב עלייה אלא הא דחייב בשתי תפירות בשקשרון.

ובדרך חדור ה' נלפנע"ר לפ' מה דראינו מחלוקת הראשונים זל' בפי' הא ראמרו בגמ' והוא שקשרון דרעת הרabi'ה ה' שבת סי' ר"ז וא"ז ה' שבת סי' ס"ז והרעד' בפי' המשנה דמה שאמרו והוא שקשרון פ' דאו חייב שתים אחת על התפירה ואחת על הקשירה והא"ז הביא שכן מפורסם בירושלמי וכ"כ המאירי בפשטות דחייב שתים גם דעת הרמ"ד הביא ה'כ"מ דחייב שתים ע"ש ופלא ארביבנו מהרש"א מה שתמה במדורא בתרא אברטנורא שפי' דחייב שתים מותס' דף ע"ה השוחט דמשמע דאיינו חייב אלא אחת שחרריין לנו כל הני פוסקים דס"ל דחייב שתים ועין ק"ג אות ס' מה שת' דגם מדברי התוס' לא קשה עיין תוי"ט ובס' הון עשר ובתוס' שבת סי' ש"מ סקט'ו אמן דעת הרמב"ם דאיינו חייב אלא אחת ועין מרכיב המשנה מה שמשיב שיטת הרמב"ם ולפ"ז ה' אף' דהני פוסקים דס"ל דחייב שתים הוא דע"כ צ"ל דקשרון בקשר של קיימת דאל"כ אכת' כיון דאיינו עתיר להתקיים א"כ הדרא קושיא לדוכתא דא"כ התפירה לא קיימת וא"כ ע"כ דבעי ק舍 של קיימת וממלאו הוי התפירה נמי של קיימת וכל דאיינו של קיימת לא חייב אבל הפוסקים דס"ל דאיינו חייב אלא אחת משום דס"ל לכל שמתקיים כל דהו הויל' של קיימת וכיוון שקשר אפלו ק舍 אש"ק מ"מ מתקיים הוא כל דהו ולכן שפיר מחייב את תפירה ולא אקשירה. ולפ"ז ה' אף' דמחלקת זו אי תפירה שאש"ק חייב עלייה תלוי נמי אי חייב שתים דהא בהא תליא וככ'.

והנה רשי' פ' שם בסמוך דה' וא' חיטיה לפומיה פרש"י לעשות לה לשפה הושך כאן תופר וקשרר שצרך לקשור לאחר התפירה ע"ש. הנה נראת לה לכוארה דס"ל דחייב שתים על התפירה ועל הקשירה וא"כ ב' כאן נמי כמשמענו והוא שקשרון ס"ל דחייב שתים וכדעת הרעד'ב' ושאר פוסקים בהו גם התוס' לא חלקו עליו בזה כאן גראה דמורי ליה וזה דלא כהמראש"א ודורי'. ומה שפרש"י והא לא קיימת ה' כי וכיוון דלא קיימת לא מקרי מלאה זל' נמי לפ"ז דרכוניה וכיוון דאיינו עבירה לקרים לא מקרי מלאה וכמ"ש לדעת הני פוסקים גם בדברי המאירי יש לפרש וזה הוא כוונתו במה שכותב מה מלאה הוא זו לשיקרא אב מלאה כלומר כיון דלא הווי מלאה גמורה לא מקרי אב מלאה ויל'.

ותבט עניין לר宾ינו הגדול הרabi'ה ה' שבת סי' ר"ז שהביא לשון אבא מורי וכו' שלא מצינו חילוק בין תפירה של קיימת לשאינה של קיימת כמו שמצינו בקשרים וכו' ורפא בידי וכו' רלה נראת להתיר דלאו להתקיים עביד הלום ראיתי בא"ז הגדל ה' שבת סי' ס"ח דה' והמתיר זצ"ל אמר' בפי' במה טומניין מתרין בבית הצואר בשבת אבל לא פותחין פרש"י שדריך הוכבשו לקשרו ויש שרוצין לדركן מכאן אבל אם היהת תופר בבית הצואר וכו' אסור לנתקו שלא מצינו חילוק בין תפירה של קיימת לשאינה של קיימת כמו שמצינו בקשרים אבל ה' יוסט פ' שדריך התופרים לתופר מעט סמוך לבית הצואר קורם שתפרק כל הבגד כלו כדי להתיישב התפירה בטוב ואני עשו'

תו אמרו בירושלמי תפרו לבגד החוט חיבור לבגד ואינו חיבור למוחט פ"י הוא סיפה של רבינו ישעיה ז"ל שכטב אבל לתפור חוט אחד בתמי ידיו וכוכי תפירה הוא זו ואסור לומר דזה הוא באמת פ"י סיפה בירושלמי הנ"ל תפרו לומר חוט החוט הנ"ל שאמרנו שהוחול בלא תפירה אם תפרו לבגד עם המוחט יחד נעשה החוט חיבור לבגד והויל בכל מוחט ולא הויל כלומר כיון דבריך יוציא החוט עם המוחט נימא לבטל החוט להחוט חמוץ חבר לבגד אלא למוחט לתפור ייחיב על התפירה דהחות בטל לגביו בגם כיון שנטפר עם הבגד ולא הווחל בעלמא או יאמר לפ"י מה דקייל' חמוץ נקובה המוציא חייב ואפקה קאמר במוחט שהי' מחובר לחוט והשחילהו במוחט מותר לצאת גם עם המוחט כיון שהדרך לחבר החוט עם המוחט להשחיל באותו נקבים קמ"ל בסיפה קמ"ל דרכיו דהחות תפרו לבגד עם המוחט יחד החוט בטל לגביו בגוד ולא לגבוי המוחט והויל המוחט משא ואסור להוציא המוחט עכ"פ לפענ"ד ברור דבריך רבינו ישעיה הם לנו קלורין לדבריך הירושלמי הללו וזה מקורם ומילא מישובת נמי סתירת רבינו ישעיה שהקשוו עליו האחרונים דברמתם דברי הירושלמי הנ"ל.

ואגב מה שכטב עוד שם הגראמ"פ בעניין תפירה דמ"ש חיבור ע"י קרסן וכפתרים הנקרים באטאנס שג"כ הוא חיבור טוב ומותר גם קשיירה שהוא חיבור טוב ואין בו אישור תפירה והעללה דודוקא חבר כעין נארוג הויל בכל תפירה, עוד כתוב רמשמע ליה דוגם לחבר בתפירה שני בגדים שלא נעשים לאחר דשלל כובסין שא"א להחישם כבגד אחד אל שנעשה שני דברים מחוברים וליז' נמי יתחייב משום חoper (אף שאין לו ראי' מוכرشת לה) אבל הוא משום דחחיבור בתפירה הרוי מצד החיבור במקומ התפירה הי' אפשר להיות בדבר אחד ע"ש הנה מרבריה הש"ל הנ"ל ומדובר המרכיב המשנה מבואר דמלאת תפירה הוא באופן שנתקדק דוקא ורצויה בהידוקו וכnewline וגם בה דשלל הcovasin לכואורה מבואר הוא בש"ע סי' שייז' הנ"ל סי' ג' וקצתרתי בונה. ומעטה נছזר לדידן כי יצאת קטת מהמכין והנה המג"א אה"ה סי' ש"ט אה"ה י"ח כתוב נ"לadam נדבקו הדפין להדרי ע"י שעיה או בשעת הקשירה מותר לפתחן כמ"ש סי' ש"ד סי' דלא נעשה לקיום כ"ש הכא דנעשה ממשילא ומדנתן טעם משום דלא נעשה לךרא לאורה דתפס בפשיות דתופר זקורע נמי בעי לקיום וכן סתם בש"ע הגראש"ז סי' ש"ט זול' המפרק ניריות דביקים או עורות דביקים ה"ז תולדת קורע והמדדוק ניריות או עורות בקלוין וכיוצא בהז' תולדת תפור וחיביך בר"א אשדיבוק וזה נעשה לקיום אבל דפי ומזהדקין על ידיהם בין אם הי' הפתיל מושם בנקבים מע"ש וכוכי אין בו שום תופר והנה פשוט דזה פירשו של חוט שהוחילו במחט כלומר שהכינוי בבדג ע"י המוחט הנ"ל שתליו באותו החוט ומשחילין הוא מלשון שהחילין דשלחי ביצה וכמו שצין גם בפ"מ לביצה הנ"ל וקאמער בירושלמי הנ"ל דהאי חוט שהוחול במחט אל הבגד אפיקו קשו מכאן ואנו חבר כולם דרובota קמ"ל דהאי קשור אינו עשה חבר דנימה דהחות המושחל יעשה תפירה ע"י הקשרים כמו שמצוינו בשתי תפירות (שבת ע"ד) שאמרו והא לא קיימת ומשני והוא שקשרן מבואר דאפיקו בשחחות בעצמו אינו ראוי להתקיים ואני עושה תפירה מ"מ ע"י שקשרן חייב ונעשה החוט תפירה והואיל חבור קמ"ל דכה"ג שהחות הושחל ולא מותפר בהידוק כדרך התפירה לא הויל חיבור ע"י הקשרים אפיקו קשור מ"ב צדדין והוא פ"י רבינו ישעיה ז"ל בריש דבריהם

החות המהדק תפоро בתמי ידיו ממש אע"ג דין כוונתו שישאר שם לעולם מ"מ כיוון דכוונתו היה לתפור ולהיות מההדק על בתמי ידיו כיוון דכוונתו לתפירה ודרך תפירה בכך כה"ג אפיקו לא חפר אלא לומו מ"מ חייב דמה לי תפירת יום אחד ומה לי תפירה עולמית וזה לפענ"ד נכון בפי רבינו ישעיה זול' ונמצאו דבריו מכונים בפי פתתול. וקצת ראי' לדברינו מא"ח (לוניל) הל' שבת אותן קי"ג זול' והמותח חוט של תפירה חייב וכטב ה"ב תרומה דמכאן ראי' שאסור למשוך החוט כשתוודין בו בתוי ורווע סמור לאגרוף ומהדק ומוחץ אותו ביום ומתרידין אותו בלילה ויש מקילין בזה לפי שתחלת עשייתן אינה לתפירה גמורה אלא למתוח ולהתир והמחמירatab עליו ברכה ע"ש הנה דיק דיש מקילין משום דתחלת עשייתו אינה לתפירה גמורה והוא כמ"ש בעוזהי בלשון הש"ל.

ובמ"ש נלפענ"ד לישב דבריך הירושלמי התמונהין בפ' כל גדול ה"ב זה צורתה חוט שהוחילו במחט אפילו קשור מיכן ומיכן אינו חבר תפרו לבגד החוט חבר לבגד ואינו חבר למוחט פ"י הק"ע שהוא לעניין טומאה והפ"מ פ"י שחות שתליו עדין במחט אינו חבר להבגד והדברים דחויקם, וראיתי לדיינ' הגאון המובהק מוהר"ם פינשטיין בשות' איגרות משה אה"ח מה"ת סי' פ"ד שעמד על דבריהם ודחה אותם ופי' דכונת הירושלמי וצריך שהיהו התפירות מהחות עצמו ולא עם המוחט ואם היו התפירות בצריך המוחט פטור דהמוחט לא מצטרף משום דתחabit המחתין אינה תפירה ומינה דיק נגיד הק"ג פ' כל גדול אותן נ' שרצה לאסור מהבית המחתין שטעק נאדלען שנוהגין העולם להתריאר ועין ח' הגראע"א אה"ח סי' ש"ט ולפענ"ד אם דברי המפרשין דחויקם דבריך ידיינ' הגאון שליט"א לדעתו העניה לא מבקרים חדא דהיל' לומר תפין בבדג דאו הי' הכוונה החוט והמחט ותפירו דרך החוט תפרו וגמ' אין לו שייכות אם ריש הדברים חוט שהוחילו במחט גם הי' לו לומר המוחט אינו חבר לבגד, ואגב נראתה ג' לפרש ריש דבריך הירושלמי שנתלבטו בה עיין ק"ע מה שפי' חוט שהוחילו במחט פ"י שהכנים חוט במחט ולפי פ"י היל' חוט שהוחילו למוחט ולשון במחט משמע ע"י המוחט ולא למוחט.

אבל מה שנלפענ"ד דבריך הירושלמי הם מקור לרביינו ישעיה הנ"ל והם הם הדברים פירוש לירושלמי הנ"ל שכטב שם זול' ניל' שאלו שעושין נקבים בפי בתמי ידים ויש להם חוט מהדור עם מוחט שמנכינין באוטן הנקבים ומהדקין על ידיהם בין אם הי' הפתיל מושם בנקבים מע"ש וכוכי אין בו שום תופר והנה פשוט דזה פירשו של חוט שהוחילו במחט כלומר שהכינוי בבדג ע"י המוחט הנ"ל שתליו באותו החוט ומשחילין הוא מלשון שהחילין דשלחי ביצה וכמו שצין גם בפ"מ לביצה הנ"ל וקאמער בירושלמי הנ"ל דהאי חוט שהוחול במחט אל הבגד אפיקו קשו מכאן ואנו חבר כולם דרובota קמ"ל דהאי קשור אינו עשה חבר דנימה דהחות המושחל יעשה תפירה ע"י הקשרים כמו שמצוינו בשתי תפירות (שבת ע"ד) שאמרו והא לא קיימת ומשני והוא שקשרן מבואר דאפיקו בשחחות בעצמו אינו ראוי להתקיים ואני עושה תפירה מ"מ ע"י שקשרן חייב ונעשה החוט תפירה והואיל חבור קמ"ל דכה"ג שהחות הושחל ולא מותפר בהידוק כדרך התפירה לא הויל חיבור ע"י הקשרים אפיקו קשור מ"ב צדדין והוא פ"י רבינו ישעיה ז"ל בריש דבריהם

אין להקל בדבר באיסוד שבת החמודו ומיהו אם משימה האמפעע כהה בליך להדיבקו ונדבק מאליו או נלפנען' הדיתר גמור לפתחו שצרכיה לה. עוד עלה במחשבת הרוחני דברים לפמ"ש הריטב"א זיל דאף דמקה וממכך בשבת אינו אלא איסור דרבנן ממש שמא יכתוב ועין רש"י ביצה לע"ז מ"מ זה דוקא במשא ומתן שהוא באקדאי בעלמא אבל לשעת מומ"ב בקביעות אף דבר שאינו מלאכה אסוד מה"ת שתה' השוק מלא לכל מומ"ב והי' החנות פתוחה והחוננו מקיף וכדומה ועין רמב"ן בחומש פ' אמרו בפסוק הי' לכט שבתו וbone העלה מרדן בבי' שערים אה"כ פ"ט לישב דברי רש"י פ' בא בפסוק כל מלאכה לא יעשה בהם אפי' ע"י אחרים והק' הרמב"ן בנימוקי ח' אם אחרים ישראלי הוא עצמו מזוהה ואם מטעחו עובר משום לפ"ע ואם אחרים נכרוי ליכא רק שבות ות' מרן הדגש ראמירה לנכרי רק שבות היינו באקדאי בעלמא אבל שייחו כל ישראל בכל שבת וו"ט עושים כל מלאכות בקביעות ע"י נכרוי שליחו וישראל מצוווה ע"ז וזה אסור מדאוריתא וכן חידש בהא דין מבטלין איסור לכתלה הוא מדרבנן דוקא באקדאי בעלמא אבל לבטל בקביעות כל איסורים ודאי אסור מה"ת ע"ש באריכות ועין עוד שם בס"י ק"י. ועין עוד במ"מ פ"כ"א מה"ש וח"ס ח"מ סי' קצ"ה ורו"ק.

ולפ"ז נראת לומד דאפילו נימא תופר שלא להתקיים כגון התופר שתי תפריות וכיוצא בהו שאמרו והוא לא מתקיים היינו דוקא בתופר באקדאי בעלמא וכיון שעושה שלא להתקיים ממליא ליכא איסור דין דרך מלאכה בכך וכמ"ש המאירי אבל בדבר שדרכו בכך וועשו בכל עת כה"ג איכא איסורה לכ"ע כיון שהו דין דרך מלאכה זו והדיבוק הזה וא"כ ייל דהמذבק נמי כהא דהמג"א או סתום המדק שלא להתקיים אפילו נימא דמותר היינו דוקא באקדאי בעלמא דכה"ג לאו תופר הוא אבל בהני פאמפערטס דמתחלה עבידי לך וזה דרכם לעולם בקביעות כה"ג לכ"ע אמרינן דו"ז הוא תפירתו ואסור לכ"ע וצ"ע ולא אחחד דיל' נמי להיפוך דכיוון דהנני דחוואר לאחדרא דבוקן שתרי הם עשוין לעולם לקורען ולזרוקן מ"מ לקולא ולחומרא ושבת איסורה מקשינן ועין ר"ח שבת ל"ח בדוריתא עבדנן לחומרא ושבת איסורה דאוריתא היא והgam דדברי הר"ח צ"ע שם לענין איסורי דרבנן.

קמ"ריאו וא"כ כ"ש כשהוא ספק באיסורי דוריתא וכירידן. ועוד בו שליש' דנראת לפענ"ד להקל בין אם התפירה מצד עצמה אינה עשויה להתקיים ובין מקום שהתפירה עשויה להתקיים אלא שהבעלים רוצחים לקרווע, והנה במסנה (ק"ב) וזה הכלל כל העשויה מלאכה ומלאכתו מתקימת בשבת חמיב, וכותב המ"מ בפי"א דשבת דכל העשויה מלאכה ומלאכתו מתקימת היינו שהמלאכה עשויה להתקיים אסמן הר"ץ ריש פרק הבונה פ"ו כל העשויה מלאכה ומלאכתו מתקימת ר"ל שיש מקימין כיווץ בו ואין מוספין עליו כלומר כל שאין צריד להוסיף על מלאכה זו ועין רש"י ריש פ' הבונה ובגדמא צ"ד ע"ב גודלת חיב משום בונה ופדריך וכי דרך בנין בכך ומשמי אין כדריש רבינו שמעון בן מנסיא ובין ה' אלקים את הצלע וכו' קל דעת כ"ש הם מע"ה ובאה ודאי גם המג"א מודה ועוד דהמג"א הוסיף גם טעם דממליא והכא לאו ממליא הוא אלו עשוינו בכיוון וגם הטעמים דاضשר עכ"פ מדרבנן אסור אפילו אש"ק ורק קורע מותר אש"ק וכדעת התה"ל ולפ"ן לפענ"ד

שהוא תולדת תופר ובהא מצינו מחלוקת הראשונים זיל כמ"ש הב"י בס"י שייז' והביאו הרמ"א וא"כ היל' להמג"א להביא לעצמו מחלוקת הנ"ל ואי היל' דעתו לפסוק מה"א מיהו עכ"פ לא היה לי להשמיט למחרי דכן הוא גם דעת הב"י והרמ"א מיהו עכ"פ לא היה לי להשמיט למחרי הא מחלוקת ולהביא לעצמו ראי' מקשר אש"ק וצ"ע.

ואשר נראת בונה בס"ד בתורי אגנון הפן האחד דהמג"א ס"ל כיון דהב"י הביא מחלוקת הראשונים בתופר אש"ק ושיש להחמיר בפני ע"ה עכ"פ ומיהו בפנים בהמחבר לא הביאו כל אפיקו ברומו ורמייא ס"ל דהדר ביה וסיל לפסוק לגמרי דמותר לדמי לגמרי לקשר שאינו של קיימא וסמל עצמו כיון דפסק בקשר שאינו של קיימא דמותר היל' בתופר אש"ק ודלא כרמ"א בס"י שייז' ולפ"ן שיכל את ידיו המג"א זיל והביא לעצמו מדריבי המחבר להורות לנו חדש זה דדין אחד להם לגמרי ודלא כרמ"א וא"כ היל' לנ' לכוארה ראי' גדולה להיתר לכ"ע אמנים יש לומר מדרבנן המג"א בדامت בתפירה שא"ק נמי אסוד ואפיקו אי נימא לאו דריבניתא עכ"פ מדרבנן אסור מטעם חצי שיעור וכמ"ש היל' נימא נראת בגו"ר הנ"ל כל ג' סי' י"ח דמחלוקת בין דוריתא ובין דרבנן ורק לקרווע התפירה שא"ק בונה מתייר אפיקו לכתחלה ורא"י להחולק זה מזאתו בס' תוללה לדוד סי' ש"מ אותן ו' שהקשה למה בס"י שייז' הביא הב"י מחלוקת ריב"א ורבינו יואל זיל בתופר אש"ק וכותב דין דאין להקל בפניו ע"ה וכ"כ רמ"א שם וכאן בס"י ש"מ סתום הדברים בס"ז ולא זכר ולא פקד מוהה כל וכותב התה"ל לאפשר דוקא בקריעת הקיל דהו קורע שלא ע"מ לתפור כל כמ"ש הב"י שם גבי בית הצוואר זהו מותר לגמרי אבל לתופר אפיקו אש"ק אסור ובאות י"ב כתוב עוד שם התה"ל לאפשר זהו דעת המג"א במ"ש אנס נדבקו הדרין שモתר להפרדים ע"ש וכן נראת דעת היל' דעכ"פ איסור דרבנן איכא ע"ש בשבת ע"ד אותן ס' פרש"י וכיוון דלא קיימא לאו מלאכה הוא והgam דהאחרונים חלקו עליו לדין שטעה נאදעל מיהו לעיקר סברתו בתופר ממש לא מצינו חולקין עליו אלא דס"ל דשטעק נאדוול איננו תפירה כלל ואולי יש לתולתו בחלוקת האחרונים אי שייך ח"ש במלאת שבת עיון ח"צ סי' פ"ו ומלא"מ פי"ח מה' שבת ובגהות מל"מ שם מה שתמה מדריבי רש"י שבת ע"ד ד"ה וכי מותר לאפות ועין רש"ש שבת דר' ג' וח' מהר"ץ חיota שם ומיהו במאירי מפורש כח"צ ובספרי משנה הלכות הארוכתי קצת בהז' ומיהו מדריבי ב"י ורמ"א נראת לכוארה דס"ל דאפילו איסור דרבנן ליכא מדכתבו רק דלא להקל בפניו ע"ה משמעו דילכ"ע אפיקו איסור דרבנן ליכא.

והעולה בזה להלכה בס"ד מאחר דהוא מחלוקת בחולול שבת דוריתא לדעת הפטוקים דתפירה שא"ק נמי חייב הרי הוא מחולל שבת דוריתא הגם שכבר פסקו לנו היל' והרמ"א עדת המקילין (ושרי לי' מרוי להגאון בעל גו"ר שכותב על היל' שעירובב הדברים ח"ז) מ"מ הרי כתבו דלא להקל בפני ע"ה ומדריבי המג"א אין הכרח כמ"ש וכיוון דעתך זה נמסר לנשים שהם קל דעת כ"ש הם מע"ה ובאה ודאי גם המג"א מודה ועוד דהמג"א הוסיף גם טעם דממליא והכא לאו ממליא הוא אלו עשוינו בכיוון וגם הטעמים דاضשר עכ"פ מדרבנן אסור אפיקו אש"ק ורק קורע מותר אש"ק וכדעת התה"ל ולפ"ן לפענ"ד

רוב שניהם שחיטתה כשרה, שחת בה דבר שאין עושה טריפה וישראל בא גמורה שחיטתו כשרה דקי"ל אין לשחיטה אלא לבסוף, וכתב עליון בدمשך אליעזר פ"ק סי' א'ות י' דטעמו מדראומירן בגמרא (דף י"ט) יתיב ר'ABA אחורייה דבר כהנא יתיב ר' כהנא קמיה דר' יהודה וכו' עד שחת במקום נקב בעשה כמו שחת גוי ומגר רבי ישראאל על ידו יהוד שחת ופגע בו נקב נעשה כמו בקיומו וע"י מעשה דידיה לא תתקיים, ועיין מ"ב סי' ש"ג סקפ"ב אבל הקולע נימין בשבת חיב משום אורג, ובמ"ב סי' ש"ב בשער הציוון אותן כתוב כל מלאה שאינה מעצמה היא יכולה להתקיים אלא שאינו רוצה בלא מעשה, ובין מלאה שמעצמה אינה מתקימת אפילו רוצה בטל הרים אותן בונה בבניין לשעה וירושלמי פ"ק דיומא ופלא שלא הרגיש דהוא קושית הפנים יפות ע"ת האיך משה הקים בשבת, וירושלמי שבת (פ"ז ה"ב) וכותב גם יש לומר שאפילו לדעת הטבראים שבנין לשעה הו בנין זה דוקא בבניין שמצד עצמו הוא בר קיומה אלא שדעתו לסתורו, אבל בבניין שאינו ראוי להתקיים במצבאות לכ"ע אינו בניין, ועיין טלי שדה וא"כ הכל גמי אומר בדיון כיון דהדקק כאן דאווי הוא בעצם להתקיים ובמציאות אם לא יקרענה יתקיים כן לעולם אלא שיצטרכו אה"כ לקרו מלחמת הלכלוך כה"ג אפשר דמקרי תופר ע"מ להתקיים וצ"ע.

וראיתו למאור עיניינו רבינו הגadol הבהיר בחינות שחיטת חולין ברים צרייכים ביאור שכותב ז"ל והיכא דאתחל גוי לשחיטה פורתא ורובה לשחיטה גمراה ישראל אסור דקי"ל דישנה לשחיטה מתחילה ועד סוף אבל מסיעו ודאי אין בו ממש והלכתא אינה לשחיטה אלא לבסוף מן מי דהלהתא בתמיד (פסחים ס"ג) נימה כסבורי אחרים אינה לשחיטה אלא לבסוף וכדרבה דאמר דרבנה עדין הוא מחלוקת (עיין במהרש"א ורש"ל אי גרסנן הרבה וא"ו רבא ורעת הבה"ג גראה דgres רבה ולא רבא ומישוב בזו קושית התוס' חולין והרא רבבה גופיה וכור' ודוק') והוא דרבנה איתאת בכל הזבחים ותו טעם אחרינא מהכא, רבא אמר פירוכס שאמרו בסוף שחוטה ע"ב.

וזבורי רבינו צרייכים ביאור חדא במ"ש והיכא שאთחל גוי לשחיטה בשחיטה פורתא וכו' דקי"ל דישנה לשחיטה מתחילה ועד סוף הא אפילו למ"ד אינה לשחיטה אלא לבסוף נמי אי אתחל גוי בשחיטה פורתא בושט אסור משום דעשה בה מעשה טרפה וכפרשיז'יל וכקושית החל"מ על הרמב"ם תקשה על הבה"ג ולא דיל בעצער זה אלא גנדולה מזו תקשה ליה דבתרן כדי דיבור גראין דבירו סותדין דכתוב דקי"ל דישנה לשחיטה מתחילה ועד סוף ובתוון כדי דיבור כתוב ולהלכתא אינה לשחיטה אלא לבסוף מן מי דאיתא בתמיד וכו' וקשייא הלכתא אהילכתא גם ראיות רבינו חזני, מרבא דאמר פירוכס שאמרו בסוף שחיטה הוא אינו ראייה דאיתנה לשחיטה אלא לבסוף אלא דכיוון פירוכס בסוף שחיטה היה עד סוף שחיטה וא"כ בתחלת שחיטה נמי היה דאי' וראייה היה לא היה אם פירוכסה בסופה והבן.

עוד יש לדיק בדבורי רבינו שכותב שחת סימן אחד גוי וסימן אחד דבתחלת שחיטה לא היה היה אם פירוכסה בסופה והבן. ישראל טרפה שהרי עשה בה מעשה טרפה ביד גוי והיכא דשחט ישראל פלאג ואთא גוי ומגרה לשחיטה טרפה דהוה ליה גמר שחיטה ביד גוי ואסור והיכא דאתחל גוי לשחיטה פורתא, ורובה לשחיטה גمراה ישראל אסור דקי"ל דישנה לשחיטה מתחילה ועד סוף, ויש לדיק דבשחט סימן אחד גוי וכו' כתוב שהוא טרפה שחט ישראל פלאג ואתא כתוב אסור וגורה גוי כתוב טרפה והלא דבר הוא, גוי פורתא ורובה גمراה חי פ"ק ממי' א' סי' לבה"ג כר"ל דאיתנה לשחיטה אלא לבסוף בשחט עוד יש לדיק ממי' א' סי' לבה"ג כר"ל דאיתנה לשחיטה אלא לבסוף בשחט מיעוט קמא הוויל שחיטת עכו"ם מעשה קוץ בעלה מא' א' אפילו שחט פורתא אסור ולא הוא צדיק להשמיינו שחט סימן אחד גוי וסימן אחד ישראל טרפה

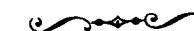
יחנו וע"פ ה' יסעו מכואן דקבוע فهو דמי ועיין עוד שבת ע"ד ב' קשירה במסכן היכן הויא ובונובי' לעניין פתיחת הפהראסאל (אמברעלא בלע"ז), ובישוע'ק א"ח סי' שי"ד דבנין לשעה הו בנין ועיין סי' שביתת השבת דיני מלאכה שאינה לקיום הבדל בין מלאכה שמעצמה אינה מתיקית אפילו בלא מעשה, ובין מלאכה שמעצמה היא יכולה להתקיים אלא שאינו רוצה בקיומו וע"י מעשה דידיה לא תתקיים, ועיין מ"ב סי' ש"ג סקפ"ב אבל הקולע נימין בשבת חיב משום אורג, ובמ"ב סי' ש"ב בשער הציוון אותן כתוב כל מלאה שאינה מתקימת בטוב מ"מ יש בו אישור ועיין בהר צבי או"ח בטל הרים אותן בונה בבניין לשעה וירושלמי פ"ק דיומא ופלא שלא הרגיש דהוא קושית הפנים יפות ע"ת האיך משה הקים בשבת, וירושלמי שבת (פ"ז ה"ב) וכותב גם יש לומר שאפילו לדעת הטבראים שבנין לשעה הו בנין זה דוקא בבניין שמצד עצמו הוא בר קיומה אלא שדעתו לסתורו, אבל בבניין שאינו ראוי להתקיים במצבאות לכ"ע אינו בניין, ועיין טלי שדה וא"כ הכל גמי אומר בדיון כיון דהדקק כאן דאווי הוא בעצם להתקיים ובמציאות אם לא יקרענה יתקיים כן לעולם אלא שיצטרכו אה"כ לקרו מלחמת הלכלוך כה"ג אפשר דמקרי תופר ע"מ להתקיים וצ"ע.

שב זקדתי בדבורי דש"י שבת מ"ח ע"ב ובגדי שתרפו בכלאים והן שתי חתיכות של בגד צמד שתרפו בחוט של פשתן דודאי סופו ליקרע ולהפרד זה מזה אסור כלאים וכן שלט של כובסין וכו' ע"ש, ועיין ר"ש עוקצין ובר"מ בפיה"מ בפ"ב דפירה והנרא להכורה מדבריהם זיל דבגד שתרפו כלאים הוא חיבור עד שתיתחיל להתריר אף דסופו ליקרע מ"מ כיון שהתפרה כתיקונה מיקרי חיבור והgam דיש לחלק בין חיבור דטומאה לחיבור דשבת, ומיהו עיין תוס' ד"ה אי חיבור דמחלקי בין של כובסין דלא הוא חיבור אלא מדרבנן אפילו בשעת כביסה ע"ש בארכיות, ונרא להדייא דמחלקי בין אי החיבור הוא חיבור עצם ושצריך להחבר ובעין החיבור שאינו אלא מדרבנן וא"כ בדיון כיון דהחבר הוא לצורך הדיפער שהרי רוצה בחיבור זה ותוא חיבור גמור כה"ג אפשר דהו חיבור מה"ת אפילו לעין שבת אף שסופו ליקרע.

ומיהו בנשים שידענו שלא ישמעו לנו לפענ"ד אין למחות להם בתוקף ומוטב שייהיו שוגגין ואל יחו מoidין כיון שיש להם על מי שיסמכו אבל להשומעין, לדעתו ודאי לצריך להזהירן שלא ישמשו בהם בדיבור אלא ישמשו בהם בלי דיבור ואם מעצמן ידבקו ליכא שם חשש להסתירן.

אלו דברי ידידו דושכת"ר המצפה לשיעות ה' כהרכ' עין וברכת התורה לומדים מatoi אדם מועט לעולם העמוס בעבודת הקודש בכתף ישאו ובלב ונפש.

מנשא הלקטן

**בסוגיה דaina לשחיטה אלא לבסוף
ממן הגאון כש"ת ר"מ קלין שליט"א
[ראש הישיבה]
(המשך מחוברת ז)**

ואודיע צורי ברבים מה שראיתי בס' דמשק אליעזר חולין פ"ב סימן ר' אות י"ב שעלה בחקירה אי ישנה הא פלוגתא דר"ל ור"י דישנו לשחיטה מתחילה ועד סוף גם בזמן זהה או דוקא בזמן הבית ולקדשים או לחולין שנשחטו בעורה, וכותב דע"ג דלבארה נראה אכן נפקותא בפלוגתא דר"י ור"ל אלא לעניין קדשים בחו"ז או לעניין חולין בעורה או לעניין פרה אדומה וכן לעניין הכרש ורעים, והרמב"ם לא כתבו בפ"ד מhalbות שחיטה ריק בפ"ח מהhalbות מעיה"ק פסק בראש"ל לעניין מליקת עוף קדשים בחו"ז או שחיטת קדשים בפנים ע"ש, ומ"מ מבואר אין נפ"מ בזמן זהה כלום, ומ"מ נפ"מ גם בזמה"ז לפירוש רשי"ל במרובה דוגם במחשבה פליגי לעניין אם שחט מיעוט קמא לע"ז ובע"ז אין כאן מעשה אלא מחשבה דר"י פטולה ואסורה בהנאה ולשב"ל בשורה אפילו באכילה ע"ש, ואני תמה רבה אהאי גאנט אשר כל רוז שכותב הסמ"ע בחו"מ ס"א סק"ח פירוש מומחה איש מנוסה ובקי בדיניה וכמו סק"ח זיל הטור כל שהוא חשוב בר' נחמן בדורו ובקיי' במשנה ותלמוד ונקיי' נמי בשיקול הדעת ומעין בדיניו כמה שנים ומנין סגיאין ולא חזי ביה טעותה כגון האי הו מומחה לרבים עכ"ל, וכי' מומחה הו מאיטה כדאמרין לעניין יציאת שבת דיזאנין בקמיע שהוא מומחה ע"ש, וזהן לא מקרי אומן אלא אם כן הוא מומחה ומנוסה זימנין סגיאין, וא"כ אף דרוב מזון אצל שחיטה מומחים יודיעים הלכות שחיטה וגם לאמן ידריהם מכל מקום כל זמן שאינו מנוסה בו זימנין סגיאין חייב לשלם ושפיר ציריך להביא על זה אין הרוב מנוסין ואתי שפיר, אבל מה שהקשה דארבעה הטבח מוחזק ואפילו הו רק ספק איך מפקין מנייה ולפע"ד נראה דהרי קי"ל בחו"מ טע"ה ס"ט דבדאמר אני יודע אם הליתני או אם הפקדתי בידי נשבע היסת שאינו יודע ופטור דברי ושמא לאו ברי עדיף דאoki מנוסה בחזקת מריה ולא תפקיע מספיקה כמו שכותב רשי' בבא מציעא צ"ז ע"ב, אבל האומר יודע אני שהליך תני מנה או שהפקדי אצלי ואני יודע אם החזרתי לך אם לאו חייב לשלם, וכותב הש"ך סק"ז משום דברון הוודאי חייב לו וספק אם החזיר לו בכח"ג אמרין ברי ושמא ברי עדיף, ונראה דאפילו ספק הפעם הוא קודם הלואה בגין שהייה לו פיקדון בידו ואחר שנאבד בפשיעת הלוה לו ונתחייב לשלם לו מה זה והובים והנקד אומר יודע אני שלא היה שוה רק נ' והלהוא אומר אני יודע כמה היה שווה ואפשר היה שווה ק' ונמצא שימוש לא נתחייבתי לך כלום לפי שהק' שהליך תני יצאו בק' של דמי הפיקדון אפילו כי חייב הלוה לשלם לו נ' דמלול מקום הוא ליה החוב ברי והפטור ספק וכור' ע"ש, עיין בנמי' בבא מציעא צ"ז דרישת הרמב"ם והכי קי"ל בחו"מ סרכ"א ס"ה וט"ג דחויב שומרים משעת משבחתה בשאלת חילתה לחצי יומם ואח"כ שכחה יומם וטוען השאלה אני יודע אם בעידן שאלה או אח"כ בעידן שכירות הויליה ליה נמי הוזקי חזקה בטעות ומשמעות הци לא הויליה חזקה כלל.

שער מאמר דרבנן

בסוגיה דROAD מצוין אצל שחיטה ובדין טבח שקלקל

(ההמשך מחוברת ז)

מהי סוגיות כת"ק של איש אקלים הגאון החסיד
רשכבה"ג מרן ר' עמרם בלום זצ"ל
בעל שו"ת בית שערם ער"ח שו"ע

עוד ייל מלבד שנראה דרכך על פי שרוב מזון אצל שחיטה מומחה זו ויודעים haloth שחיטה מכל מקום אין ראייה שרוב יודעים לאמן ידיהם לשחיטה ודלא כמו שכותב פרמ"ג שם, וא"כ לא קשה מיד, אבל גם אם יודעים לאמן ידיהם מכל מקום הא דעתה אומן שקלקל דפטור צריך להיות מומחה כמו שכותב הסמ"ע בחו"מ ס"א סק"ח פירוש מומחה איש מנוסה ובקי בדיניה וכמו סק"ח זיל הטור כל שהוא חשוב בר' נחמן בדורו ובקיי' במשנה ותלמוד ובקיי' נמי בשיקול הדעת ומעין בדיניו כמה שנים ומנין סגיאין ולא חזי ביה טעותה כגון האי הו מומחה לרבים עכ"ל, וכי' מומחה הו מאיטה כדאמרין לעניין יציאת שבת דיזאנין בקמיע שהוא מומחה ע"ש, וזהן לא מקרי אומן אלא אם כן הוא מומחה ומנוסה זימנין סגיאין, וא"כ אף דרוב מזון אצל שחיטה מומחים יודיעים הלכות שחיטה וגם לאמן ידריהם מכל מקום כל זמן שאינו מנוסה בו זימנין סגיאין חייב לשלם ושפיר ציריך להביא על זה אין הרוב מנוסין ואתי שפיר, אבל מה שהקשה דארבעה הטבח מוחזק ואפילו הו רק ספק איך מפקין מנייה ולפע"ד נראה דהרי קי"ל בחו"מ טע"ה ס"ט דבדאמר אני יודע אם הליתני או אם הפקדתי בידי נשבע היסת שאינו יודע ופטור דברי ושמא לאו ברי עדיף דאoki מנוסה בחזקת מריה ולא תפקיע מספיקה כמו שכותב רשי' בבא מציעא צ"ז ע"ב, אבל האומר יודע אני שהליך תני מנה או שהפקדי אצלי ואני יודע אם החזרתי לך אם לאו חייב לשלם, וכותב הש"ך סק"ז משום דברון הוודאי חייב לו וספק אם החזיר לו בכח"ג אמרין ברי ושמא ברי עדיף, ונראה דאפילו ספק הפעם הוא קודם הלואה בגין שהייה לו פיקדון בידו ואחר שנאבד בפשיעת הלוה לו ונתחייב לשלם לו מה זה והובים והנקד אומר יודע אני שלא היה שוה רק נ' והלהוא אומר אני יודע כמה היה שווה ואפשר היה שווה ק' ונמצא שימוש לא נתחייבתי לך כלום לפי שהק' שהליך תני יצאו בק' של דמי הפיקדון אפילו כי חייב הלוה לשלם לו נ' דמלול מקום הוא ליה החוב ברי והפטור ספק וכור' ע"ש, עיין בנמי' בבא מציעא צ"ז דרישת הרמב"ם והכי קי"ל בחו"מ סרכ"א ס"ה וט"ג דחויב שומרים משעת משבחתה בשאלת חילתה לחצי יומם ואח"כ שכחה יומם וטוען השאלה אני יודע אם בעידן שאלה או אח"כ בעידן שכירות הויליה ליה נמי הוזקי חזקה בטעות ומשמעות הци לא הויליה חזקה כלל.

ועכ"פ hei כתוב מפורש רבינו הגדול דהלהה קר"י דישנה לשחיטה מתחילה ועד סוף ועד סוף וככ"ל.

ונאbei עד יגדל בראותיו עוד לרביינו הגדול הייש"ש חולין פ"ב סימן ו' שכותב יתבאר דהלהה קר"ל דיאינה לשחיטה אלא לבסוף ומאתר דהלהה דיאין לשחיטה אלא לבסוף א"כ שניים ששותפני את הפרה ארומה הראשון (טההור) והשני טמא, או כשהחט בשני סודרים הסודר הראשון טהור וסודר השני טמא, ותימה על הרמב"ם שהשמיט דין אילו ע"ש, מובואר כוונתו בזה דהרי בגמרא (חולין כ"ט) אמר רבא אי קשיא לי הא קשיא לי למ"ד אינה לשחיטה אלא לבסוף לפלוג בהכשרה כוגן דשחטה בתרי גברי ובגברה קמא לא מטמא ונברא בתרא מטמא וכו' ולרא"א ברבי שמעון נמי לפלוג כוגן דשחט חד גברא בשני סודרים לסודר קמא לא מטמא וסודר בתרא מטמא, ומשמי אלא בפסולה דפירה קא מיררי בהכשרה לא קא מיררי, נמצא דיל"ד דינא הכל, וא"כ הרמב"ם דפסק קר"ל ובפסולה והכשרה קא מיררי א"כ הויל לאשמעין הנgi הלכתא אבל באמת הרמב"ם פסק קר"י דישנה לשחיטה מתחילה ועד סוף ושפיר לא שייכי הבני הלכתא כלל דלulos מטמא, וכן כתוב סתם, והוא פלא גדול על רבינו הגדול הימ של שלמה ז"ל וזה יאיר עיני.

שוב הראה לי יידי ר' ראש הכלול דישבתנו ר' יצחק הערשקאויטש הי"ו רבספר ראש יוסף כבר עמד אדרבי הייש"ש וצע"ג, וחוזן הרבתי בראש יוסף הנ"ל שהקשה להרמב"ם ז"ל ודע הרמב"ם בפי' מהל' פטול המוקדשין ה"ו כתוב מלך עולת העוף למטה סימן א' פסולה ומאי אריא סימן א' הא אפילו מיעוט סימן למטה נמי, למ"ד ישנה לשחיטה מתחילה ועד סוף והא דאמր לא נחלקו אלא שחט מיעוט סימנים וכו' ה"ה דהוי מצי למייר כוגן שלקל מיעוט סימנים למטה, ז"ל הרשב"א בחידושיו לא נחלקו אלא בשחט מיעוט סימני בחוץ דלא בעינן מעשה גמור וה"ה מלך מיעוט סימנים למטה עכ"ל והאריך שם לדלהה ליה להרמב"ם לכחוב סימן אחד והניח בצע"ע, ואולי באמת לה כוון הבעל דמשק אליו עזר דהרבנן פסק כרשב"ל אלא שהמצינים ציינו בטעות במקומות פ"ז כתבו פ"ח), אמן לפענ"ד אין مكان השגה על הרמב"ם, דהרבנן הביא לשון הגمرا כיודע דרכו להביא לשון הגمرا ובגמרה הכי אמרו סימן אחד אבל ה"ה באחד אףלו מיעוט סימן, כיוון דישנה לשחיטה מתחילה ועד סוף.

עד י"ל דרמב"ם פליג בזה ארשב"א זיל וסבירה ליה דבמלך לא סגי במיעוט שהרי כל הטעם דמלך עולת העוף למטה סימן א' פסולה הוא מטעם דעשה מעשה חטא בעולה ומעשה חטא לא הויב במיעוט סימן, וכן ראייתי בספר חומר ישויות בסוגין דיה שם לא נחלקו אלא בגין שחט מיעוט והביא דברי הרשב"א דה"ה במלך בעולת העוף מיעוט סימן למטה וגمرا לעמלה, וכותב דבעולות לאו בשם מליקה תלייא אלא בעינן שיעשה מעשה חטא העוף ומיעוט סימן לאו מעשה חטא העוף הוא ע"ש, ואתה שפיר דברי רבינו הרמב"ם ז"ל.

ומיהו להלהה עלתה לנו בחלוקת שנייה לדעת הרמב"ם קייל כרבי ולהחות, קייל כרשב"ל וככ"ב בהגנות אשראי פ"ק חולין (דף י"ג) ותניא בתוספתא ישראל שחט ומירק ע"כ שחיטה על ידו שחיט' פסולה שחט בה

דכ"ש הוא משחת מיעוט, ואי ס"ל כד"י דישנה לשחיטה מתחילה ועד סוף Ai' בכשהחט סימן אחד גוי לאו דוקא ומאי Km"ל בהאי דשחט סימן אחד גוי וסימן אחד ישראל וצ"ע.

ואשר נראה בס"ד דרבינו הבה"ג ז"ל מפרש הא דאמרו בוגרא שחט סימן אחד גוי דוקא סימן אחד דכיוון דשחט סימן כלו ויש בה הקשר לשחיטה וכיון דגוי לאו בר זビחה הוא היר נعشית בו מעשה טרפה אבל שחט מיעוט וכיון דגוי לאו בר זビחה הוא מ"מ לא נעשה מעשה טרפה ביד גוי סימן אף דגוי לאו בר זビחה הוא מ"מ לא בעשה מעשה שחיטה וע"י זו המעשה דמעשה טרפה לא קריליה הבה"ג אלא בעשה מעשה שחיטה מטעם שחיטה פטולה נטרפה הבהמה אבל בניקב הושט לא נטרפה הבהמה מטעם שחיטה פטולה אלא מدين ניקב הושט ולכון ס"ל דוקא בשחט סימן אחד גוי שעשה מעשה שחיטה טרפה בסימן אחר, אבל התחיל לשוחות פורתא ורובה דשחיטה נגמרו על ידי ישראל מהאי גונן לא געשית מעשה טרפה בשחיטה אלא מעשה קוו' בעלמא שהרי הוא לא חתר רק פורתא ועשה מעשה קוו' בעלמא ומילא נאסרה הבהמה מכח מעשה קוו' שניקב הושט אבל אין זה מעשה טרפה בשחיטה ונשפיר לא שייכי הבני הלכתא כלל דלulos מטמא, וכן כתוב סתם, והוא פלא שער' תיאדר הבהמה מכח מעשה טרפה שחיטה, אבל כתוב כאן אסור ולא כתוב טרפה בקיצור מעשה טרפה שורטה קרי ליה כשבusa מעשה שחיטה שאינה מתרת, אלא שאינה מתרת.

אלא אכן תקشا כאן שלא קרי מעשה טרפה כיון שלא נטרפה ע"י שחיטה ולא מקרי מעשה טרפה ע"י גוי א' בכשהחט בה פורתא תיכשר הבהמה אם רובה דשחיטה גمرا ישראל כיוון דכאן ליבא מעשה טרפה ע"י עכו"ם כיון שלא שחט רק פורתא וגם קייל כרשב"ל דיאינה לשחיטה אלא לבסוף, א"כ לא פסל בשחיטה וליבא מעשה טרפה ותיכשר הבהמה הנשחט ונגמר על ידי ישראל, ולזה נראה דתני הבה"ג דישנה לשחיטה מתחילה ועד סוף, ככלומר דاتفاق דליקא מעשה טרפה במיעוט סימן מ"מ גם זה קורי שחיטה ובגדעת הרמב"ם אלא דיאינה שורטה מכוורת אבל מ"מ אם שחט גוי אפילו מיעוט אסורה, מיהו מושם דחסר שחיטה מתחילה, ואף לר"ל דס"ל דיאינה לשחיטה אלא לבסוף מ"מ אין הפירוש דעת החizi לא מקרי שחיטה ולא פסל שחיטה אלא דלא קורי שחיטה אלא גם מקרי מעשה שחיטה עכו"ם וככ"ר רשי' דלא קורי שחיטה אלא גם מיעוט קמא מקרי מעשה שחיטה או דרך שחיטה בכך ועכו"ם פסל בה דלאו בר זビחה הוא ומילא נפסלה השחיטה נמצא דמה אמר דקייל דישנה לשחיטה מתחילה ועד סוף אי' כוונתו אמחולוקת ר' ר' דבואה ס"ל קר"ל וכדיםיסים מיד דהלהתא דיאינה לשחיטה אלא לבסוף, אלא כוונתו בהא דכתוב דקייל דישנה לשחיטה מתחילה ועד סוף הינו דמקרי שחיטה מתחילה ועד סוף לענין זה דעכו"ם ליפסל ביה אבל לענין הקשר שחיטה הינו הלכתא שחיטה אינה לשחיטה אלא לבסוף והבן, כי זה לפענ"ד נכוון בפי' דברי רבינו ומושבין דברי רבינו מכל הקשוות בס"ר.

ובזה מילא מישובת חיקרת הדמשק אליעזר אי ישנה הא דינא דישנה ואינה לשחיטה גם בחולין או דוקא במוקדשין, ולפענ"ד ודאי שייך בחולין גכ' כמו במוקדשים והבן כי קדרתי.

שער ת' לבות

ואכתי פש לנ לישב דברי ריבינו מושלם בהגהת מרדי פ"ק דחולין גבי שובר מפרקת של בהמה לאחר שחיטה שכיר דוקא שובר אבל חותך לא. שהשיב ר' משולם בן ר' קלונימוס אם אחר שחיטת הישראל לאלאר ישם הגוי סכינו נגד צואר של הבתמה אין זו גמור בידי גוי ומותר שלא הוא גמור ביד גוי אלא כישראל שוחט רוב שחיטתה ונגמר ביד גוי כלומר אם הגוי נוטל סכין שלו הפטול לשחיטה מותר לאחר שחיטת הישראל רוב א' בעף ורוב שנים בהמה דלא יהא אלא מכחו בקוץ אחר שכבר גמור כל השחיטה אבל אם הגוי גמר לשחות עם אותו סכין של שחיטת הכלש מקרי גמורו ביד אפיקלו אם כבר שחיטת הישראל רוב אחד בעף ורוב שנים בהמה זה רעתו זל ע"כ, והיש"ש חולין ובספר דמקץ אליעזר פ"ב סימן ד' אות ו'

האריכו לדוחות דברי ריבינו מושלם ע"ש. ומה שנראה לפענ"ד בדברי ריבינו מושלם דלא כוארה יש להבין במ"ש ר"ל דaina לשחיטה אלא לבסוף א"כ עיקר שחיטה אינה אלא משחו דעת החזى לא מקרי שחיטה וכמ"ש רשייזל, ומשחחט רוב שב הותר ולא בעיתו א"כ הו ליה למימרaina לשחיטה אלא משחו או אלא מהצוי עד רוב, וייל דמינה דיק ריבינו מושלם דלשון לבסוף היינו מחציו עד הסוף הוא השחיטה אלא דמ"מ כיוון ששחחט רובו הותרה מהלהקה למשה מסני דכל רובא כולה דמי, וא"כ באמת מדינה צריך לשחות כל היסמיןאים אלא דרכו ככלו והו באילו שחחט כל היסמיןאים.

והנה לעיל הריאנו דעת רשי"י דמיוטס קמא לא מקרי שחיטה ואלו היה מקרי שחיטה וזה פסול ליה עכו"ם אף שאנו מעצם שחיטת המתיר ומינה בסוף שחיטה דמקרי שחיטה א"כ כל שחחט בה עכו"ם פוסלת אף דאיינו מעצם המתיר דברוב כבר הותרה בהמה אבל הרי היתר הוא מטעם רובו ככלו, וא"כ צריך הוכלו להיות נשחת ע"י ישראל ולכון שפיר ס"ל לריבינו משולם דאם נשחת בסוף ע"י עכו"ם אפיקלו לאחר נשחת הרוב, אבל כיוון דaicא שחיטה במועט זה מקרי נפסל לה בשחיתתו ובזה מובן שיטת רשי"י דשחיה במיעוט בתרא פסול, ורביט תמהו עליו אמן להנ"ל רשי"י לשיטתו בסיל כר"ל דaina לשחיטה אלא לבסוף ולבסוף מקרי שחיטה עד הסוף ממש ושכבר פסול שהיא בו וא"כ פסול נמי שחיטת עכו"ם דהיכי דבעי שחיטה עכו"ם פסול בו והבן.

וראה לדברינו נראה מדברי היש"ש שכותב בד"ה אמר רבא הכל מודים וכו', זול ע"ל ואפיקלו בעף מيري וاع"פ שכבר נגמרה שחיטתה בהכשר מ"מ שחיטת גוי שבא לסוף מקלחת שחיטתה, ובע"ג דשחיה וחלה מבעיא במיעוט בתרא הכא בגו גרע טפי ופסול תחילתה וסוף, ומ"מ בעין שיעשה הגוי מעשה שישחט א"כ את הותש שובי ובקנה הרוב אבל אחר שחיטת הישראל רובה בתרא אסור מושום דעתין עסוק בשחיטה, אבל הכא כיוון שחחת דרשה במיעוט בתרא דאסור מושום עסוק בשחיטה, אבל הכא כיוון שע"מ רוב סימנים ישראל והיל כלו נשחתה כלו עכ"ל, וכותב עליו בדמקץ אליעזר וסיל דמירי אפיקלו בעף וاع"ג דרוב אחד בעף כשרה ונמצא בשחיטת הישראל סימן אחד כבר נגמרה על ידי ישראל ואני מטריף א"כ הגוי על ידי שחיטת היסמין השני ס"ל לרשב"א כיוון דלכתחילה בעין גם בעף שחיטת שני

היסמיןאים אכן כל כמה דלא שחחט רוב שני היסמיןאים בעוף מקרי גמור בידי גוי, וזה מ"ש ר"ל לבסוף, אבל אחר שחחט ישראל רוב ב' היסמיןאים וכו' דמירי אפיקלו בעף, והדרמא' תמה עליו מנ"ל לחחmir כ"כ בעף.

mobair מיהו לדידן דסבירה ליה להיש"ש דרישב"ל כיוון דלכתחילה בעין גם בעוף שחיתת שני היסמיןאים לכון גם בעוף כ"כ דלא שחחט רוב שני היסמיןאים בעוף מקרי גמור בידי גוי ולפ"ז לפי מה שהושענו אנו בס"ר בהבנת רשב"ל דסביר אינה לשחיטה אלא לבסוף, דבעי שחיתה עד סוף, לשיטת רשי"י עכ"פ אלא דרוב כשר מושום רובו ככלו א"כ שפיר ס"ל לריבינו מושלם נמי דכל שומר העכו"ם אפיקלו אחר שנשחטו בשני היסמיןאים הרוב מ"מ מקרי גמור בידי עכו"ם וככלו במלפנע"ד.

ובמה שתבנו נלפנע"ד לישב תמה עצומה שחתקה בפ"ד"י שמיini י"א ולפ"ש הפמ"ג י"ד סל"ג שפ"ד סק"ה דלר"מ חולין י"א דחיש למיוטא פריך בוגרמא איךأكل בשאר שמא במקומות נקב קשחט, ומני דהיכא לאפשר אפשר והיכא דא"א אי אפשר, והקsha הפמ"ג א"כ יהא בודק הותש שלא במקומות שחיטתה לאחר שחיטתה כל היסמין אם ניקב הותש, והקsha הנ"ל בהא דאמר חולין כ"ז השוחט אחד בעוף ושנים בבהמה שחיתתו כשרה ופרק השוחט בדיעבד אין לכתהילה לא ב' בהמה לכתהילה לא עד כמה לשחות ול يول, וקsha דלא יהא רשאי לשחות כל הב' סימנים רק רובם והמיוט הנשאר יברך אם יש שם נקב וסתם משנה ר"מ (גיטין ד' עירובין צ"ו) ומאי פריך עד כמה לשחות וליזול דלר"מ לא היה רשאי לשחות יותר מרוב וסימן שחתה קושיא זו לכמה גדולים ואין מענה ונשאר בצע"ג.

ולפ"ש בס"דathi שפיר דבאמת מדיני שחיטתה שישחט כל שני היסמיןאים דלמ"ד אינה לשחיטה אלא לבסוף בעי שחיטתה מחזיקה עד גמרא וזה מקרי שחיתתו אלא דקי"ל רובו ככלו א"כ שפיר צrisk לשחות כל הותש מדינה וא"א לחיבו לבדוק בתחר שחיטת רוב.

איבורא דלר"מ דחיש למיוטא בכל מקום א"כ רוב לאו ככלו ממש הוא א"כ בשחות רוב אמר סייגי לכתהילה כיוון דaicא מיוט שלא נשחת ור"מ חייש למיוטא וייל.

אליהו
וינזט

ליד כהן שוב אין הבעל הבית שואל עליו דלא בר'א, וממילא בכל מתנות עניים ובצדקה כיוון שהגיע לידי העני אין שואלין עליו הצדקה הוא בדין הרשב"א בתשו' שדרימה צדקה לתרומה.

אם ננים אנחנו בהיר לנו שיטת הרשב"א המובה כאן בר"ז משומך ראייל לשיטתו בתשו' הנ"ל דאם הגיע לידי עני אין הנותן יכול לשאול בשום מ"ע מילא דרישין הקרה דעתנו ורש הצדיקו דהענין הוא מוחזק אצל ספק אף רטדם שהגיע ליד העני יש לבעה"ב ג"כ חזקת ממון משומך דיכל לשאול עליו אצל חכם ולא עוד אלא שיכל גם לשגנות דהלא טרם שהגיע לגבור משנין מצדקה לצדקה מבוא' בהל' צדקה (י"וד סי' רג"ט), עכ"ז הווי לי חזקה נגר חזקה ושוב אין כאן חזקה כלל פש לנ ספק איסור דבל יחל וספק דאויריתא לחומרא, זהו שיטת הרשב"א אבל הר"ז יסביר בשיטת רבינו אליעזר ממצ' דבעה"ב יכול לשאול על מ"ע אף כשהגיע לידי עני או תרומה אף כשהגיע לידי כהן וכן הוא שיטת הרמב"ם הנ"ל לפ' באירוע של הנודע ביהורא הנ"ל א"כ אין לפרש הפסוק דעתנו ורש הצדיקו שהכתב עשה לעני מוחזק מושם دائ' אפשר שהענין יהי מוחזק כיוון שהנותן יכול לשאול עליו ולחותיאו לחולין א"כ ממוני' והוא הנ"ל מושם כן סיל להר"ז דבכל מתנות עניים חלק הממון פש אצל הבעה"ב והמן אגיד גבי', עכ' כל ספק שיולד בו הוא בכל ספק ממון ואלינן לקולא לנתקבע, והוא מה שנלען'ד לבאר שיטתם.

אחרי שוביינו להנ"ל יש לישיב שפיר קושית הקונטרס הספיקות המובה לעיל רהנה רשי' (פסחים דף מ"ו ע"ב) בסוגי' דהויל כתוב והיל דעל כל נדר והקדש ותרומה הקדוש באמירתה פה יכול לשאול לחכם ולעוזר דיבورو עכ' מוכח מזה דתורת שאלת לא נהי אל היבא דין כאן רק קדשות הפה אבל היבא דבר נתקדש בכלי שרת אז אין כאן ולא שיד' ענין שאלת א"כ בעי דר' זира ואומר הרי עלי תודה וכו' "והביא שיאור" אידי' שכבר נתקדש בתנור או בשחתת הובת, א"כ כבר הסיח דעתו מלשאול על אותו נדר دائ' אפשר לשאול אלא בהקדש שאין נתקדש אלא בקדשות הפה אבל לא בשנתקדש בכלי, ובאופן שהסיח דעתו מלשאול עליו או בודאי נפקع מהבעליהם חלק הממון שבאותו נדר לכ"ע מבוא' בתשי' נב' הנ"ל בסברת הרואה"ש עיי' ולא פש רק חלק האיסוט' של הנדר ושוב הכל' ספק בל יחל שהוא ספק איסורה וספק איסורה לחומרא משוויה נקי' ר' זира בעי' הרי עלי מן החמצ' או מן המaza והביא מן השיאור שם שאירו הוא ספק או יוציא ממנה'פ, אבל אם היה אומר "מן החמצ'" בלבד או הווי אמרין בפשיטות דציריך לצאת ידי נדרו ולהבי לחמי תודה אחרות בין אם שיאור הוא ברי בין אם הוא ספק ואני כאן שום בעי' ודoriek.

בסוגי' דשיאור ובענין ספק ממון עניים

הרבי חיים ישע'י קעניג

(אבדק"ק יאקה — ר"מ ומשגיח רוחני)

[המשך מהוברת ז]

ברם בעיקר חידושו של החת"ס הנ"ל דקרו את' לעני מוחזק אצל כל ספק אכן לא נהירא לנו, ובאמת דברי. דהנה בפסחים בסוגי' דהויל (ר' מ) איתא במתנית' שם כיצד מפרישין חלה בטומאה ביוט' ר'א אומר לא תקרו לה שם עד שתתאה א"ר יהושע לא זה הוא חמץ שמהדרין עליו בבל יראה ובבל ימצא וכו'. ומסיק שם בגמ' דבהתайл קמיפלאג' דר' אליעזר סבר אמרין הויל ואי בעי מיתשל עליה ממוניה הוא, ור' יהושע סבר לא אמרין הויל. הנה הישועות יעקב או"ח סי' תל'א סע' ב' הסביר סברת ר' אליעזר אמרין הויל" דהנה האחדוניים הקשו לר' א' דסובר הויל' ומשום כך ובורים על ב' ובי' גם בchl' טמא א"כ יעבד גם כשמבטל את החמצ' כיון של הbijtol הוא מטעם הפקד נימא הויל יוכל ל��נות כבכל הפקר ממוניה הוא, וגם אינה השכל הגוזר כן שהי' שואל על חמוץ שהי' עובר על ב' ובי' ארבה נאמר שבוראי לא שואל על חמוץ אלא דסברתו הויל אינו בפועל אלא "בכח" דהינו דהויל לא שיריך רק היכי שיש לו לברו זכות וכח לשאול מה שאינו זכות בו וזה הסימן שערין לא נפקע הבעיות שלו מהחמצ' בוה מאבר דברי התוס' שם שהקשו נימא בחמצ' של הקרש הויל ואי בעי פריך לה ותידיצו דא"כ הי' קונה אותה דاطו נחשיב חמץ של אחדים כשלו הויל ואי בעי קנה לה והיינו כיוון שעם דכל אדם יש לו זכות בה שיכול לקנות החמצ' מן הנכרי והיה בהקשרו כיוון שככל אחד יכול לפדרתו וזה בדור ע"ב.

נמצא לפי הנ"ל דגדוד בעלות על שום דבר הוא אם עוד יש לו כח וחוכת לשאול עליו או אין נפקע ממנו זכותו ומוניה כלשון הגמ' והא' ראי' שאון לאחרים כח לשאול עליו, א"כ לפי'ז האיך יצויר לומר סברת החת"ס הנ"ל דהקרא עני ורש הצדיקו את' לשאול עליו אצל חכם וכל ספק מתנת עניים והלא הבעה"ב יכול לשאול עליו אצל חכם וכל כמה שהבעה"ב יכול לשאול עליו עוד לא נפקע בעלותו כאשר ביאר הישוע'י הנ"ל א"כ לארה הוא תרתי רסתורי דהינו מצד אחד עשה הפסוק דעתנו ורש וגוי' מוחזק לעני ומצד ה' הבעה"ב עדין יכול לשאול עליו א"כ הוא הבעל הממון, הא כיצד. מוכרין אנו בע"כ לומר דיש גבול וזמן שאין עוד הבעה"ב יכול לשאול עליו בשאגיע ליד עני א"כ נפקע בעלותו של הנותן שאון עוד בכחו לשאול עלייה מילא כמה וגם ניצבה סברת החת"ס הנ"ל דקרו את' שהענין הוא מוחזק בכל ספק מ"ע כיוון שם הגיעו לידי הואר מוחזק בודאי משומם שאון לבעה"ב רשות לשאול עליו מילא דרישין לקרו לעניין ספק שאך אם לא הגיע לידי עני שהוא בחזותו, אבל אם נאמר שאך שהווא ביד העני יכול הבעה"ב לשאול עליו או אין שום זמן שהענין הוא מוחזק כיוון שבעה"ב יכול לשאול עליו בסברת הישוע'י הנ"ל, א"כ מזה גופה מוכרכה דבתרומה אמרין כיוון שהגיע

בעניין אין נביא רשי לחדש דבר מעתה

הרבי יוסף פנהם לעויננסן
(אבדוק ציונו ר'ם בישיבת)

א) זיל הרמב"ם בהלכות יסוד ה תורה פרק ט' הלכה א' דרב ברור ומפורש בתורה שהיא מצוה עומדת לעולם וכו' אין לה שינוי ולא גדרון ולא תוספת שנאמר את כל הדבר אשר אכן מצוץ אתם תשמרו לא תוסף עליו ולא תגדע ממו וגומר וכן הוא אומר לא בשם ה' הא למרת שאין נביא רשי לחדש דבר מעתה וכו' לפיכך אם יעמוד איש וכו' ויאמר שהר' שלחו להוסיף מצוה או לגרוע וכו' מיתחו בחנק עכ'ל, ובלח'ם תמה זו'ל ואע'ג רבגמרא מפיק לה מקרה דלאה המצות שאין נביא רשי לחדש דבר מעתה וכו' ע"ש דלא תירץ מידי.

ב) והנה רأיתי חילוק הגירסאות דבבבלי מגילה ר' ב' עמוד ב' הגירסתא אלה המצות שאין נביא רשי לחדש דבר מעתה וכן היא הגירסתא בכמה מקומות בש"ס בבלי, אלום בירושלמי מגילה פרק א' הלכה ה' הגירסתא אלה המצות אשר צוה ר' את משה אליו המצות שנצטוונו מפני משה וכך אמר לנו משה אין נביא אחר עתיד לחדר לכם דבר מעתה ולגירסתא זו לא רמיוא כאן איסור לחדש רק שלא עתיד להיות נביא כבחו יוכל לחדר ואפילו יחדש לא יהיה גדר תורה והלהבה ובמילא יש לומר גם לפי הגירסתא דבבלי אין רשי ג'ב' אינו חולק על היירושלמי וביאור אין רשי לא שיש איסור אלא שאינו כבחו לחדש ושלא יתגלה לו נבואה גדרלה לו נדרשת לחדר ולכון מוכರח הרמב"ם להביא מקרו מלא תוסיפ עליו ולא תגרע למידינו שיש איסור בזה ומה שהוסיף הרמב"ם עוד ונאמר לא בשם ה' דומה

ח'זין שלבר האיסור לא היו בכלל גדר תורה ולא בשם ה' היא.
ג) המורם מוה דיש לנו ג' גדרים א') שאין נביא עתיד לחדר מלחמת שאינו כבחו ב) לא בשם ה' היא שאפילו היה בכח הנביא לחדר עידין לא הוי תורה דלא בשם ה' ג') האיסור דלא תוסיפ ולא תגרע, ובזה יובן הגירה בתמורה דף ט' ג' אלפים הלכות נשתחוו בימי אבל של משה אמרו לו ליהושע שאל אמר להם לא בשם ה' היא אמרו לו לשמאול שאל להם אלה המצאות שאין נביא רשי לחדש מעתה וצ'ע מדרוע נקט יהושע לא בשם ה' היא ושמואל נקט אלה המצאות, אח'ב רأיתי שהמהרש'ג' והעין יעקב עמדו בזה ע"ש מה שתירצון.

ולפמש'ג' א"ש דיהושע מצד מדרגת נביאתו ה' יכול לחדר רק החסרון דלא בשם ה' היא ועדין לא יהיו חידושים בגדר תורה אבל שמואל השיב להם אלה המצאות שאין נביא וכו' שכבר יש כאן חסרון לא רק מגדר לא בשם ה' היא אלא מצד גדרות נביאותו ואם חלילה שגיטי בכבודו ר' הטוב יסלח לי כי מסתמא מלחמת עגניות אמר גם חסר במידת נבאותו.

ד) רק זה עידין צ'ע דהא מייתי הגירה שם מהחטא שמתו בעליה נשתחווה בימי אבלו של משה אמרו לפינחס שאלה להם לא בשם ה' היא אמרו לאלוור שאל אמר להם אלה המצאות, ולפמש'ג' קשה טובא לומר דפנחס בנבאותו היה גדול מאבו אלעור וכו' בעי' שהמפרש עיון יעקב

שעריו הלכות

שיש גורסים גם בפניהם שמטעם אלה המצאות נתעכט מלהשיבות וכן ממשע'ם שם בהמהרש'ג' שגורס כן.

ה) וונגה בתורה תמיימה מתייחס להקשות הסוגיות האדרוי רבגמילה ר' ב' עמוד ב' היכא שכחום וחورو יסודם ליכא ריעוואו ר'יעוותא דאללה המצאות שאין נביא רשי לחדש ואילו בתמורה הנ'ל גם היכא שכחוי נמי יש ריעוותא דאלן נביא רשי לחדש ותרץ דהני מיili מיר' רשי לחדש מצער נבאותו נביא רשי שחדשו בגדרי ה'ג' מידות שהتورה נורשת בהם ע"ש ועי' ובמגילה מיר' שחדשו שבסוף הש"ס במס' סוכה ומגילה (רפוס ווילנא) שעמדו בזה, ואולם בהגחות שבסוף הש"ס במס' סוכה דף מ"ד גבי י' נטיעות ניסוך וערבה מה נעשת עם מש'ג' רשי' במס' סוכה דף מ"ד גבי י' נטיעות ניסוך וערבה שהיתה הלכה למשה מסיני ושכחום וחورو יסודם ע"י נבואה, ואח'ב ראייתי שעמדו בזה בהגחות הנ'ל.

ולפלא בעניין הלא רשי' בסוכה פירש זיל' יסוד נבאים הוא תקנת נבאים אחרים חגי זכר'י ומלאכי שהיו מתקני תקנות ישראל באנשי כנסת הגדולה עכ'ל, הרי מפורש דלא הוי אלא גדר תקנה, וע'ו פריך הגمرا לא הוי הלכה למשה מסיני וביאור ולמה אין לתקנה ומשני הגمرا שכחום וחورو יסודם ולא שקבעו בגדר הלכה למשה מסיני דזה אין יכולם לחדר רק שתיקנו והו ר' רק תקנה ולא יותר רק קשיא לרשי' מי הכרחים לתקנה זו ר' בכל מקום שיש תקנה תקנתה תקנתה, וע'ו כתוב רשי' דע'פ' הדיבור היתה תקנתה והמעין שם ברשי' יראה בהדריא רגמ' לר' ר' אמר יסוד נבאים לא הוי אלא תקנתו וזיל' בד'ה מגהג נבאים הוא ונ'ם דלא בעי ברכה דליקא למייד וצונו דאפילו בכלל לא תסור ליכא עכ'ל.

ואית תינה למים תקנה בניסוך המים ובערבה דהם יכולם לתקן תקנות כמו שיכולים לתקן גדרים וסיגים וכו' ברמב'ם הלכות ממרים פרק חמוץן שלבר האיסור לא הוי בכל גדר תורה והלהבה דהם יכולם לתקן בזמנים ועשה לפי שעיה אם השעה צרכיה לכך כדאיתא יבמות צ'ב: אבל בזמנים ועשה לפי שעיה אם השעה צרכיה לכך כהלה למשה מסיני ולולי הלהבה גטיעות שחורשין כל בית סאה בשביבן שהלהבה למשה מסיני ולולי הלהבה הינו מתירים רק עד העצרת כאשר שורה אילן ואם נשתחווה הלהבהתו אין יכולין לחושה וא'ב' נשאר הדין רק עד העצרת וא'ב' כל התהיר האידנא ר' משומן תקנתם ואיך יכולם להתיר איסור דאוריתא ועכ'ל דרמה שכחו קאי רק על ערבה והלהבה על עשר גטיעות מעולם לא שכחו ונכח בע'ה ובמהרווא בתרא נתבאר דקי' גם גטיעות שכחום וחورو יסודם.

מהדורות בתרא

א) מגילה ב. מנכ'ג' צופים אמרו וכו' ומקשה הגירה והוא כתיב אלה הדברים שאין נביא רשי לחדש דבר מעתה וכו' ומשני מיהו הוו ולא הוי ידע' ה'י במאצע והי בסופה ואתו צופים ותיקנו פתוחות במאצע וסתומיין בסוף ומקשה הגירה סוף סוף אין נביא עתיד לחדר דבר מעתה עי'ש ר'גמלוד ג'ב' מלאת המצאות עי'ש וצ'ע מדרוע שנייה הגירה דבקושיא הראשונה מקשה שאין רשי' ובקושיא' השניה מקשים שאינו עתיד לחדר, ומצתתי שכבר עמד בזה היר המליך פ"ט מיסוד ה תורה.

ויסודות לא החזירו התורה לישראל שיחול עליהם אינם רשותו לחדש דבר מעתה רק החזירו ישראל להתורה ולכנן איש מה שבסוכה גבי שכחו ערבה וניטוך המים שחזרו הΖופים ויסודו לא משקי הגمرا לאליך רשים לחודש שעמדו בזה המפרשים דכיוון דעתך התורה ליכא ההתרחקות והשיכחה רק מצד ישראל שכחו עיי' הגלות דיני ערכיה וניסוק המים ליבא כאן שום דבר חדש. והג' בהך דבריות דמתה שנשכו בימי אבלו של משה היה מחתם עונש עי"ש בהסוגיא ושם היה הפשא של השכחה שהתורה נסתלקה מהן ואם יבוא הנבאים להחזרם עיי' נביות הוי בכל דין שאין נביא רשאי לחודש דבר מעתה שם הוא מצד התורה בגין חזרה לסייעו וצריכים השתא להורידה שנית שפיר הוא דבר חדש שאין הנביא רשאי לחודש דבר מעתה.

ענף ב' — בשיטת הרמב"ם פ"ט מיסוחה ת' הלכה א'

ז) שם בהלכה ד' ז"ל נביא אמר שהדין כד הוא והלכה בדברי פלוני הרי זה נביא השק ויחנק ושם בהלכה א' שם יאמר הנביא וכו' לפרש במצבה פירוש שלא שמענו ממש וכו' הרי זה נביא שקר וכו' עי"ש היטב ובכ"מ שם מקשה מהך דיבמות י"ד. שיצתה בת קול שהלכה כב"ה וזה אינו עליה לדעת הרמב"ם עכ"ל וкосichtetו שהא חזין דסמכינו אהכרעת השמים שהדין כפלוני החכם ונשאר בקושי.

ח) ובכ"מ ג"ט: כשהיצתה בת קול שהלכה כד"א אמר ר' יהושע לא בשמים היא ופידיש ר' ירמיה שכבר ניתנה התורה מהך סני אחרי רבים להטוט עי"ש ומשמע דרך ממש שהב"ק היה כנגד דין התורה מצונה לנו אחרי רבים להטוט אבל אילו בעלי פלוגתא דר"א לא היו רוב שפир הינו סומכים על הב"ק שהלכה כד"א הרי שסמכינו על ב"ק לומר שההלכה כפלוני והוא סתרה להרמב"ם הניל' שאינו סומכו על הכרעת נביא הלכה כפלוני אדרבא הוא נביא שקד דלא יתכן שימושים נצווה לומר שהלכה כפלוני דלא בשמים היא כמבואר היטב בהקדמת הרמב"ם לסדר זורעים עי"ש.

ט) ונגידים לבארך דיבמות י"ד. בהמחלקות שם אי עשו ב"ש דבריהם לדלשנא קמא שם למד"א לא עשו ממש דב"ש דמהדר טפי ס"ל דהמה ולא חשו ב"ש לאחר רבים להטוט ממש דב"ש דמהדר טפי ס"ל דהמה הי דובא אבל למד"א דעשו דבריהם דס"ל אחרי רבים להטוט החפצא אחר רוב חכמה וב"ש דמהדר טפי מה הרוב חכמה אבל לאחר הכת קול שהלכה כב"ה נפסק לנו שנגדר אחרי רבים להטוט היינו רוב דעתות ולא רוב חכמה ואחד הב"קתו לא עשו ב"ש דבריהם רק הלו אחדר הרוב כב"ה אף הנביא רשאי לחודש.

כב"ה דהדרי רבים להטוט הפירוש רוב דעתות.
י) לשון ב' שם קודם הב"ק לכ"ע עשו ב"ש דבריהם דהדרי רבים להטוט לדידתו היינו רוב חכמה רק אחר הב"ק למד"א לא עשו דהב"ק הכריע והגראה דיש ב' מני שבחות של מצות התורה א) כדאיתא ביום א ע"ב: צotta נעשה לו זיר לא זכה גנשית לו זורה ופרשי" שמשתבחת ממן עכ"ל ושלא זכה עי"ז שאינו לומד לשמה — מבואר שם ברש"י עי"ש — התורה מסתלקת ממן ב) היכא שהיו בגלות שע"ז שהגלות הפריים למדו ולהשכיל בתורה ששכחו הרבה ממנה לא שהתורה נסתלקה מהן אלא הן עיי' צורות הגלות גתרחו מהתורה אבל התורה עצמה במקומה עומדת ושם עיי' הΖופים שחזרו

ב) והגראה לחודש דין לגמרי דברי דברי דבשעת מתן תורה לא היו מנצע"ך כפולין ושיבאו הΖופים לחודש אותן כפולין שהוו דבר חדש זה ונכנס בכלל איינו רשאי לחודש דבר אבל כמשמעותו הגمرا דבר חדש זה ידעו היל בא מצע והי בסוף הΖופים באו ריק לפרש היל בא מצע והי בסוף הΖופים באו ריק בירור הספק לחודש עי"ז מקשה הגمرا דאתמי זה איינו בכלל דבר חדש ריק הביאו דהטורה ניתנה בכל פרטיה מלאה המצות למדים שאינו עתיד לחודש הביאו דהטורה ניתנה בכל פרטיה ולא נשאר שום ספק על שעתיד נביא לבאו וזה הביאו שאינו עתיד לחודש שבעת מתן תורה לא נשאר שום פרט שיוציאר לביא שיבאו הΖופים שנשארו בו.

ג) ומשני הגمرا אהג"מ דבשעת מתן תורה לא נשאר שום ספק ותכל היה מבורר היטב בכל פרטיה ריק שכחן ובאו צופים וחו"ר ויסדו נמצאו דין כאן דבר חדש דכבר ניתנו במתן תורה ריק מחמת השכחן נולד הספק היל בא מצע והי בסוף אבל בשעת מתן התורה היל מבואר ולא היו צרכים שיבאו נביא ויבאו היל בא מצע והי בסוף.

ד) המורם מזה דלבאר ספק שנפל לנו מחמת השכחה שפיר יש לנביא רשות לבארו וכמש"כ ומקשים העולם מהך דתמורה ט"ז מהך דשכחן בי"י אבל של משה הרבה הלכות ושבע מאות ספיקות ואמרו להושע שישאל בהשימים והשיב לא בשם היא אמרו לשואל שאל השיב שאין נביא רשאי לחודש דבר מעטה, ולפ"ז גם לברר דבר שנשכח או שנולד בו ספק אחר מתן התורה נמי איינו רשאי דשאי לחודש ואילו במגילה הניל' חזין דבר שנשכח דשאי נביא לברר עי"פ הנבואה.

ה) ויש לתרצן דנהנה הר"ז בנדרים מה': מחלוקת דאיתמי אין ביריה ריק בספק גמור אבל היכא דרו"ב מבודר ריק מיועטו איינו מבודר שאין כאן ספק גמור בוה לכו"ע יש ביריה עי"ש חזין מהר"ז הניל' דיש לנו ב' מני ספיקות א) ספק גמור (ב) ספק שאינו גמור שהספק הוא ריק בפרט במיועטו עי"ש היטב והנה בהך מנצע"ך שכבר היו יודעים עיקר הדבר שיש לנו פתוחות וסתומות ריק נשאר לנו ספק היל בא מצע והי בסוף וגם זה היו יודעים אחד מהן בא מצע ואחד מהן בסוף ורק פרט מועט נשאר ספק אצל על ספק כזה אין חל החפצא דבר חדש ושפיר יכול הנבואה אבל בהך דתמורה הניל' לא מבעי בהנץ שבחותם למגררי אלא אפילו בהנץ דנסארו בספק שהיה ספק גמור בעצם ההלכה ספק כזה נכנס בכל דבר חדש שאין הנביא רשאי לחודש.

ו) באופן ב' יש לתרצן הסתירה הניל' דז"ל ריש"י בסוכה מ"ד. בד"ה שכחן בגלות בבב' שכחן את התורה והמצות במקצת וזוו (עדבה וניסוק המים) נשכח לאמריו עכ"ל וצ"ע מי עבי רשי' בוה שפיריש שבחות בגלות בבב' והגראה דיש ב' מני שבחות של מצות התורה א) כדאיתא ביום א ע"ב: צotta נעשה לו זיר לא זכה גנשית לו זורה ופרשי" שמשתבחת ממן עכ"ל ושלא זכה עי"ז שאינו לומד לשמה — מבואר שם ברש"י עי"ש — התורה מסתלקת ממן ב) היכא שהיו בגלות שע"ז שהגלות הפריים למדו ולהשכיל בתורה ששכחו הרבה ממנה לא שהתורה נסתלקה מהן אלא הן עיי' צורות הגלות גתרחו מהתורה אבל התורה עצמה במקומה עומדת ושם עיי' הΖופים שחזרו

וכנראה הרמב"ם פוסקvr כהר לישנא דבר' ק' איןMSGICHIN בו להכריע או לברר בין החולקים גם שליכא סתירה בתורה ולכך פסק בהנ"ל אות ז' שאין הנביא יכול להכריע לומר הלכה כפלוני.

ובידורשלמי מועך פ"ג הלכה א' אמר ר' יהושע לא בשםיה היה על הבית קול שנשמע שההלכה כרא' ולא מיתר הך דר' ידרמה שהטעם דהוי כנגד הקרא דחורי דברם להטוט, וכן בחולין מ"ד ע"א לא מיתר הך דר' ירמי' והוא מתאים עם הלשון הב' דיבמות הנ"ל שפסק הרמב"ם הנ"ל בכלה.

שוב ראיתי בczפנת פענה יסוה"ת פ"ט הלכה ר' לאחר שם ביא הרבה מקומות בהש"ס אי סמכינו על השמים לבדר שזהו תליא במחלוקת בהמשנה עדויות פ"ח משנה ז' דלך' שמעון שם אליו בא להשות המחלוקת שבין החכמים ויכריע ההילה כתנא או כחכם פלוני ע"ש בתפארת ישראל אותן מ"ד אבל להחכמים שם רק לעשות שלו' בעולם וכנראה מפרש ה"צ' שלחכמים א"י להשות המחלוקת בין החכמים להכריע ההילה כפלוני והרמב"ם בפי' מליכים פסק כהחכמים ולשיטתו אויל דמן השמים א"י להכריע הלכה כפלוני ולא כל' שמעון, כל זה מבואר בצ' הנ"ל.

ענף ג — עור בשיטת הרמב"ם הנ"ל

"א) המודעם מהנ"ל לדלהרמב"ם איפלו לברר ספק הלכה כמוון לא סמכין אנביא ולא על בת קול דלא בשמים היא וגמ נביא אינו רשאי לפסק כפלוני וא"כ צ"ע איך יפרנס הך דמגילה ג. נהי דהוי ידע שיש פתוחות וסתומות במנצפ"ך אבל כיון שכחו ונולד להם ספק איזו באמצע ואיזה בסוף איך סמכינו על הצופים בנבאותם לברר הספק וכן בהך דסוכה מ"ד שכחו ערבה וניסוך המים איך יכולו ליסדם ע"פ הנבואה וכמש"כ דשי' שם בר"ה ויסודו ע"פ הנבואה עכ'ל.

"ב) זויל המל"מ פ"ט מאישות סוף הלכה ו' דבספק מציאות כגון שנתעדב ולדה בולד שפחחה סמכינו אם יבא אליו ויאמר שזהונה והשני בן השפהה אבל בכפות תמדים יומא ע"ה. גבי הך דהמן הגיד אם הוא בן ט' לדאשון או בן ז' לאחרון או בדין תורה למי שיק העבד היה המן מגיד ע"ז שהיכא שנפל חלקו בהמן היו יורדים שהעבד שיק לו והקשה ה'כפ"ת שם בר"ה תניא אידך וכו' הלא איפלו נביא שיאמר אני ידעתי בנבואה לא יעשה על פיו כי ע"פ שנים עדים יקום דבר והאריך יסמכו על המן דלא בשמים היא וכו' וմՃדריו ממשע דגום בספק של מציאות נאמר הכלל דלא בשמים היא ובמבודד בדבוריו בארכיה ומסיק ה'כפ"ת דמכח הוכחחות וההקלות היה פוסק הדין משה רבינו רק שהיה קצת פיקופ ולהוציא מלבים נעשה להם זאת ע"ז המן שהיו פוסקים הדינים שלא יגמגם על אותו הדין אבל עיקר הדין לא היו פוסקים על פי המן עכ'ל ה'כפ"ת בקדשה.

"ג) ומצביע ביבמות ס'ב. גבי הך דשיבר הלחוחות שהסכמה דעתו לדעת המקומן וזה לתוד"ה מרעתיה הוא דעתך א"ג דק"ח אמר אין זה ק"ח גמור וכו' וכן שם בתוד"ה התורה כולה וכו' דין זה ק"ח גמור וכו' ע"ש, הרי דעת"ג דמשה רבינו דרש ק"ח ובכל זה היו צדיכים עוד שישככים לו דעת

המקום ומайдך גיסא חווינן דשאול המלך במלחמת עמלק דרש ק"ח כדאיתא ביוםא כ"ב: עד שפלפל הרבה עם שמואל הנביא באמרו שהקמותי דבר' ד' ובכל זה אף שאדם יכול לדודש ק"ח מעצמו בלי קבלה עד הר סיני ובכל זה לא הסכימו עמו מהששים ונגעש על זה כידוע הרוי שיש לנו ק"ח שאינו גמור ולהסתכים על הק"ח להזה לא נאמר לא בשמים היא וגם על זה לא נאמר שאין הנביא דשאי לחדר וכמבעור בכ"ת הנ"ל. ובמוקם אחר ביראנו בס"ד הפלוגטה דשאול המלך עם שמואל ואכמהל"א.

ועל דרך זה יתבאר דלעולם הצופים שחידשו מנצפ"ך חידשו זאת בדרכי ה"ג מידות שהتورה נודשת בהן וрок היה קצת פיקופ עדין וע' נבואת נתגלה להן שאין להם עוד לפkap בויה וכן במגילה נהי שהסתכנים מהששים לתקנתם כדאיתא סוף מכות אבל אכן מקרים מצות מגילה לא על הסמקה ההסכמה מהששים רק ע"פ הנבאים שתקנו לנו וההסכמה מהשימים אינה דק הסכמה להוציא הפkap שהיה על תיקון המגילה וכדאיתא במגילה ג. ובידורשלמי מגילה פ"א הלכה ה' שפ"ה חכמים ומהם יותר מל' נבאים היו מצטרפים על מילוי בקשה אסורה לכתוב המגילה מחמת דכתיב אלה הדברים שאין נביא רשאי לחדר דבר ע"י' שלאחר שהוא ד' את עניות מצאו היתר לכתוב להוסיף על כתבי הקודש את המגילה וכיון שהוא מפקפים עד שהצערו על זה לנכן בא הכתוב קימו ובכלו דקימו בשמים מה שקבעו עליהםן כדאיתא סוף מכות.

נמצא שהקבלו למגילה זהו מחיב אותנו בה ומה שבשמים קיימו זה אינה אלא אלומי מילתה ולא היסוד לחובינו על דרך שכתב ה'כפ"ת באות י"ב. י"ד) וכן במנצפ"ך שתקנו הצופים לא רימת מהמת נבאותם רק ע"פ כליה התורה והי"ג מידות שהتورה נודשת בהן וכן מזאתה בתורה תミמה ויקרא צ"ל"ד רק אכתיה נסopic ביה דגמ נבואה נמי סייעם רק לא לעצם החידוש של מנצפ"ך רק בגין אלומי מילתא לחודא ולנו המנצפ"ך מה מיסוד הנבאים הצופים.

רק צ"ע דלפ"ז למהلن להשכחים וחזרו ויסודו אפילו לא הו יידעו כלל עד הנה מנצפ"ך כיון שהצופים חידשו ע"פ כליה התורה נמי יכולם לחדר המנצפ"ך דק לחדר ע"י נבואה כאמור אלה הדברים לא היכא שיש להם יסוד ע"י דרכי כליה התורה לדודש וכמו במגילה שכשמצו סמרק בקרא כבר יצאו מהאיסור דין נביא דשאי לחדר כמבעור בירושלמי הנ"ל באות י"ב וצ"ע.

וע"פ הפט הפטו י"ל דלולי שכחים והצופים חזרו ויסודו רק מיעולם עד הצופים לא ידעו מנצפ"ך נהי דליך ביה אין נביא דשאי לחדר דעל חידוש שבא מכח כליה התורה לא נאמר האינו רשי לחדר אבל עדין פש לען התורה הגMEDIA דמגילה ג. שאינו עתיד לחדר וכמש"כ באות ב' דבשעת שיפדרשו פרטיה ובע"כ בשעת מתן תורה היו מפורש בה כל פרטיה ומנצפ"ך בוראי ידעו או ולכך ע"כ מוכרים לומר שכחו וחזרו ויסודו. ע"י עוד באות ט'ג. וכן נסopic ביה ביאור בס"ד דהנה בזוחים י"ח: גבי כל בן נכר וכו' ט")

יסוד נבאים עכ"ל חזין מהר"ח שהשכחנה היתה רק להעט לא לתנביאים שלהם לא נשכח שהלכה למשה מסיני היא ורק למלה נקרה על שם יסוד נבאים שהמה הורו ויסודה שע"י ההוראה לחזרה לא היה מספיק שיקרא על שם רק מה שישודה נמי אבל לשדי דזיל בד"ה שכחום שוו נשכח לגמרי עכ"ל ומשמע שגם מהתנביאים נשכח וכיוון שכן מאיןין אין האידנא שהלכה למשה מסיני מהה, ליה פירש רשי' שישודם על פי הדיבור, שנודע להם על פי הדיבור שהיה כאן גם הלכה למשה מסיני, אבל לנו כל עיקר הדין דנטיסוך המים ערבה וכו' נתיעות מחמת תקנת ויסוד התנביאים שיחדרשו על ידי כללי התורה והוא מה שאמרו בירושלמי פאה פרק א' הילכה א' דף ג'. דפוס זיטאמיר למלמד דבר שבידי נונטנים עליון נפשם יגעים בו לחקר אחרי הדבר להעמידו על בוריו סוף שהוא מתקיים בידם ומסכימים להדבר כמו שנאמר למשה מסיני עכ"ל היירושלמי עם הפני משה שם שמאברא עכ"פ חזין מהירושלמי הניל' וכן הוא שם שביעית פ"א הילכה ה' גבי בטיעות עי"ש דלא היתה עצם התקנה עכ"פ הנבואה רק שיגעו לחקר הדבר ולהעמידו על בוריו רק משמיים הראו להם שהפסיכמו להם שהיא הילכה למשה מסיני, ודורק היטוב בזה.

יב') מגילה ג'. מקשה הגمراה איך חידשו מנצפ"ך והוא אין נביא רשאי לחדר ומשני הגمراה דכבר היו להם מנצפ"ך רק שלא ידעו אייזה באמצעות ואיזה בסוף ומקשה הגمراה והוא אין נביא עתיד לחדר וצ"ע מודיעו שינה הגمراה בתחילה הקשו מאין רשאי ואח"כ הקשו שאין עתיד לחדר ואילו בשבת ק"ד. גם בתחר דעת שני דכבר היו להם מנצפ"ך רק שלא ידעו אייזה באמצעות וכי מקשה הגمراה גם על זה הוא אין רשאי לחדר ולא כבמגילה שאין עתיד לחדר, וכבר רמז לשינוי זה ברשות מגילה שם ובספר יד המלך פ"ט מיהו"ת עד בזה ורצה לגורוטם גם בשבת שאינו עתיד לחדר.

והנראה דכבר נתבאר באות ב', דלבירר הדין לכ"א האיסור דאין רשאי לחדר דבריו לא הוי בכלל חז"ש שעליו נאמר איןו רשאי רק קושיות הגمراה איך יתכן שבשבוע מתן תורה הניחו דבר שאיןו מבורר לסמור על הנביא שיברר אח"כ הוא איןו עתיד נביא לחדר כלומר שהכל מבורר ואין צורך לנביא שיחדרلن אייזה ביאור.

אבל בשבת ק"ד. שם מיררי למד"א שפתחה שכתבה בסוף התיבה או סתוםה באמצעות כשר וرك עצם הדין דסתומות ופותחות איןו אלא לגבי לכת הילאה והביאור שמה שמידע הוי ידע שיש פתוחות וסתומות ורק לא הוי ידע שלבת הילאה פתוחות באמצעות בסוף אף לכת הילאה נמצא שעיקר הדין ומנצפ"ך דגניתן רק לגבי הילאה לא הוי יודעים וא"כ האופים שיחדרו דין חדש לדכת הילאה פתוחות באמצעות בסוף הוי דבר חדש ממש וא"כ כבר נכנס בכלל איינו רשאי לחדר אבל בהר מגילה רקאי הסוגיא דגם דיבער כשהחלה פטול וזה הוי יודעים שמעכב דיבער רק לא ידעו אם סתוםה באמצעות או אפילו שעצם הדין דסתומות ופותחות ידעו של אחת מהן שלא במקומה פטול והצופים רק ביררו להם שסתומות באמצעות פטולות ופותחות בסוף פטולים ולא הוי דבר חדש שייכל באין נביא רשאי חדש רק נכנס בכלל שאין עתיד לחדר ממש באות ב' עי"ש היטוב.

מתורת משה רבינו לא למדנו מדברי יחזקאל בן בוזי למדנו וכמו' ושם מקשה הגمراה והא עד רatty יחזקאל מנ"ל אלא גمرا גMRI לה ואתי יחזקאל ואסמכה אקרא עי"ש היטוב ולכאורה לס"ד ריחזקאל לא סמיר לה אקרא היה להגמרא להקשות איך בא יחזקאל לחדר ועכ"ל דיחזקאל לא בא לחדר כלל רק ביאר לנו דיני התורה ע"פ כללי התורה שנדרשת בהן דלא"כ ודאי שאנו רשאי לחדר ולא לפרש ע"פ הנבואה רק הגمراה מקשה עד דatoi יחזקאל וראי הוי יודעים דיני הכהן בעבודתו ורק קושית הגمراה מאין ידעו עד דatoi יחזקאל.

עכ"פ חזין דגמרא בזחים מסיק דמתורת משה רבינו לא למדנו רק מדברי יחזקאל למדנו עד יחזקאל גمرا גMRI לה ואתי יחזקאל ואסמכה אקרא ולכון לרידין הוי המקור רק מיחזקאל אבל עכ"פ יחזקאל לא חידש כלל דגמ עד ימי הוי יודעים הדין דבון נכר פטול לעובדה מחמת הגمراה גMRI להוא אבל במנצח"ך שלא אסמכו אקרא וגם עכ"ב צ"ל דין מנצפ"ך ניתן להט בשעת מתן תורה וא"כ מודיע תלינן בחזופים שהם תקנו ויסדו את המנצח"ך ועכ"ב צ"ל שכחום והם חידשו שנית המנצח"ך ולכון נקרה על שם השזופים חידשו לנו המנצח"ך.

ט") המורות מונגלי דמה מצרים להשכו לא שע"ז יהא טעם להיתר חידושים המנצח"ך שלא בעין כל להשכו דבון שבא בדרבי כללי התורה וראי דשרו לחדר רק אכתי יקשה לנו למה תליו בחזופים המנצח"ך אבל כיון שכחום והם חידשו לנו שפיר נקרה על שם וזה שלא כמש"ב עד הנה דהשכו צריין לנו להתיר את האינו רשאי לחדר ודוק".

לחדר מר"א שם ערבה יסוד התנביאים ופרש"י תקנת התנביאים וכו' ומקשה הגمراה הא הילאה למשה מסיני היא ומשני הגمراה שכחום וחזרו ויסודו ופרש"י תקנת התנביאים ולא סיימ ש"פ הדיבור וכאן פרש"י ע"פ הדיבור והנראה דבשלימה בס"ד דערבה הוי רק מחמת תקנות פשות דכיוון שהמה תיקנו נקרה על שם יסוד התנביאים אבל השתה דמסיק הגمراה ערבה וניטוך המים וכי נתיעות הילאה למשה מסיני שוב לא שייך לשינוי שכחום והנביאים חידשו מחמת תקנות דאי מצו לתקן דבר חדש נגיד התורה דהא מדין התורה נתיעות דינם כאילנות שرك עד עצרת חורשין ועכ"ל מודיעו נקרה על שם יסוד רק ע"י דרכי וכללי התורה וא"כ קשיא לרש"י דמודיע נקרה על שם יסוד נבאים לכון פרש"י דתיקנו ע"פ הדיבור ועדין שכתבנו באות יב להכפ"ת שעצם היסוד שישדו מהה ע"פ דרכי דרישות התורה רק ע"י הנבואה הסכימו להן נקרה על שם ותו לא קשה קושית העולם מהך דהיכא דשכחו ליבא האיסור דאין נביא רשאי מהך דהיכא דהיכא דשכחו נביא רשאי דכאן לא חידשו עי" נבואה רק הנבואה היה אלומי בעלמא ועי" עד באות י"ט.

יב') אולם הרא"ה מפרש ז"לDKUSHIOT HAGMARA CIYON DHOV HILCHA LEMSHA MISINI LEHA ZRICA HORAT HANBIVIM VETIKUNIM HALEA MATKONAH VUOMDAH HIA VEFERIK ANHENAM MISHO SCHACHA VEHORO HANBIVIM VISEDORA LHON HILCHA VISEDORA LHON VENATKIMMA

**איך עשה יעקב אבינו מצבח בדור המוריה
הלא נعبد במחובר ג"כ אסור לנבואה
רב ר' יצחק הערשקאווייטש, ראש המכול**

איתא בש"ס ע"ז, דין לך הר וגבעה שלא עבדו ע"ז, והקשה הפנים יפות בפרשת ויצא רכתייך ויקח את האבן אשר שם מראשו וויש אומה מצבח, הקשה איך היה יכול יעקב אבינו ע"ה לעשות מצבח בהר המוריה והלא נعبد במחובר אסור לגובה, דין לך הר וגבעה שלא עבדו ע"ז. וכי בקומץ מנוחה על המניח מצוח'a שמיישב בזו האפן דמברואר בילוקט רהאננים שלחך יעקב אבינו ע"ה היו מהמזבח שנעתק לעליון יצחק והוא מהאנים שהקריב עליהם אדם הראשון וכיוון אדם הראשון הקדשו אין אדם יכול לאסור דבר שאינו שלו אף' לגבולה כմבוואר בפוסקים, אך הר'ם פסק (פ"ד מהא"מ) דיכל לאסור של הקדש אף' שאינו שלו לגבולה וכבר הגיעו על הר'ם בזו ע"ש.

ואפשר עוד לתרץ דראייתי בקרית ספר על הרמב"ם פ"ד מה' איסורי מטבח מצוח' קייז' וויל' נראת דלא אסרי כל הנני אלא מדרבנן דמדאוריתא כיון דנטנתנו שרוי וכוי' עכ"ל, נמצא הכל האיסור הוא רק מדרבנן, ובספר הש"ח מערכת המים כלל פ"ז ד"ה ועל חקירתה, מביא שם בשם החיד"א על הקושיא היאך אבל יצחק משוחחת עשי, וויל' נראת דמדאוריתא לא אסור אלא מומר לכל התורה אמן מדרבנן וכוי' וא"כ יצחק אף' דקים כל התורה אפשר גזירות דרבנן שעתידים לגוזר לפי שנות רוד ודור לא קיים ושאני עירוב תבשילין שהיא מצוח'a לכבוד שבת או לכבוד י"ט עכ"ל, א"כ אפשר

עכ"ל, הרי שבזה שוב ודאי לא קשי איך סמכינו על הנביא לברר מקום המקדש כי דיבורו היה הלכה למשה מסיני רק לפ"ז צ"ע מש"כ בהספריו דירוש ומוצה ואח"כ יאמר לך הנביא רק הביאור ודאי מוטל על הבונים שמעצם יחקרו וימצאו מקום המקדש ואח"כ יגלה להם הנביא ההלכה למשה מסיני להראותם שהסכמה דעתם לדעת ההלכה שנתקבלה מסיני כי כן גיירת הכתוב שלא יגלה הנביא רק שימצאו מצד עצמן, וכעין שכותב בירושלמי פאה פרק א' הנ"ל באות עיין שם שצרכיהם שיתנו נשון עליו יגעים לחקרו אחר הדבר להעמידו על בוריו עי"ש ואו מתקים בידם לכוון להלכה למשה מסיני ועי' במלבים שהבאו באות כ'.

וכשאני לעצמי ייל' דמה דבעינן עוד לנביא לא לברד כי כבר יש לנו בירור עי"ז שקיים דרוש ומוצא רק דין בהחולות שתחול קדושה על מקום המקדש דבעינן עוד להנביא וכמו גבי מלך דבעינן נביא כן בהוספה על העיר והעיר בשבות פ"ב משנה ב' ולכן שוב לא קשי איך סמכינו אנביא לבירר לנו מקום המקדש שאינו בא לבירר רק גזיה"כ דבעינן דעתו וכמו דבעינן דעת המלך בההוספה על העיר והערים.

יעט) ובירושלמי מגילה פ"א הלכה ה' שהיו מצטערים על כתיבת המגיללה מהמת שאין נביא עתיד לחדר ולא אמרו שאינו רשי רך שאינו עתיד דנהג עיקר החפツה של המגיללה هو פירטומה ניסא ושפירטומה ניסא דבר גדול הוא הא חזינן בשบท כ"ג: דנור החנוכה עדיף חיבות וכור' שבועות כ' יין לקידוש ניסא ואף שלשית לשון אחד בתורה נשים חיבות וכור' שבועות כ' לפרסום הנס עי"ז שיכתבו המגיללה ובכל מה שפיפקו החכמים לא היה בעצם הדיון דהוא דין הוא לפרסום הנס רק השאלה היתה אם יש כאן עי"ז שהיה פירטום הנס לעשות מגילה אם והכנס בכל פירטומה ניסא ועל הספק לביררו לא שיק שאין נביא רשי לחדש דהא לא היתה כאן השאלת חדש דין חדש דעתם החפツה הא הוי פירטומי ניסא רק השאלה אם זה נכנס בכלל פירטומי ניסא ועל הספק הזה לביררו הקשו רק שאין נביא עתיד לחדש וכמוש"כ באות ב' דהיכא דעתם הדין ידווע ורק השאלה שם רק משומש שאינו עתיד לחדר קאטינן ולא משומש אינו רשוא לחדר.

כ' ראה י"ב"ח כי אם אל המקום וכוי' לשכנו תרדרשו ובספריו שם כי אל המקום אשר יבחר וכוי' יכול תמתין עד שיאמר לך נביא ת"ל לשכנו תדרשו דירוש ומוצה ואח"כ יאמר לך נביא ובמלבים שם ז"ל שרווד דרש אחורי המקום כמש"כ עד נמצא מקום לד', ולא המתין עד שבא אליו נביא וכוי' שהדרישה היא מה שחווק בעצמו למצא את הדבר ז"ש דירוש ומוצא שלא יגלה ד' סודו עי' נביאין להודיעם מקום הנבחר רק אם ישתרלו בזו וידרשו אחריו ווא' ערעה עליהם רוח מרומים אחורי ההכנה הרואה עכ"ל המלבים. ז"ל רשי' בתהילים קל"ב'ה' עד נמצא מקום לד' עד שאדע היכן יהיה מקדשו עכ"ל הרוי שע"כ דוד המלך מצד עצמו גם קודם שבא אליו הנביא גוד בשמולא ב"ח' כבר נמצא מקום המקדש וצ"ע מה נתוסף עוד עי' גוד הנביא.

כא) ולפמש"כ באות ט"ז בשיטת הכה"ת דלאימי מילחא שפיר מהני גילוי מהשימים לכן נהי דדור המלך כבר חקר ודרש בדרכי כליל התורה אבל אעפ"כ צריך היה עוד לגור הנביא לאלומי מילתא והוא הגדר בספריו הנ"ל דלעולם יש חיבוב דרוש ומוצא מצד להבין מקום המקדש רק זה עוד נתוסף דבעינן להנביא לאלם הרבר.

נמצא דלא שיק להקשوت הא כל גדור בתורה שאין נביא רשי לא חדש אפילו איזה בירור ובפרט להכפ"ת שבאות י"ב אפילו ספק של מיציאות עי"ש באות הנ"ל וא"כ ממ"ג בלי נביא אין אנו יכולים למסוך עצמנו איך מהני הנביא לברר לו מקום המקדש ודוחק לומר דכאן חידשה התורה דליך ביתה הכלל שאין רשי לאחד אוילם לפמש"כ הנביא אינו בא אלא לאלומי מילחא ובזה ליכא שום עיקוב כמש"כ להכפ"ת באות ט"ז.

כ"ב) וכן מצאתי באור החיים ריש תרומה פסוק ט' בשם המדרש שמואל כי מסרה הקב"ה למשה ומשה ליהושע ויהושע לזקנים והם לנביאים ונביאים מסורתה לדוד ודוד לשלהם ואמר הכל בכתב ר' השכיל עלי' מלמד שנינתה ברוחה"ק הראתה לדעת כל מה שעשה שלמה בבית ר' היה הלמן"ס והכל כתוב בספר גליוי לדורשי תורה ברוחה"ק והכל דרש שמואל ברוחה"ק וכור'

**איך עשה יעקב אבינו מצבח בהר המוריה
הלא נعبد במחובר נ"כ אסור לנבזה
הרבי ר' יצחק הערשקאוויטש, ראש הכהן**

איתא בש"ס ע"ג דאין לך הדר וגבעה שלא עבדו ע"ג, והקשה הפנים יפות בפרשת ויצא דכתיב ויקח את האבן אשר שם מראותיו וישם אותה מצבח, הקשה איך היה יכול יעקב אבינו ע"ה לעשות מצבח בהר המוריה ולא נعبد במחובר אסור לגבזה, דין לך הדר וגבעה שלא עבדו ע"ג. וכי בקומץ מנהה על המנ"ח מצוח'a שמיישב בזיה האפן דמברואר ביליקוט דהאבנים שלקח יעקב אבינו ע"ה היו מהחוצה שנעקד עליו יצחק והוא מהאבנים שהקריב עליהם אדם הראשון וכיוון אדם הראשון הקדשו אין אדם יכול לאסור דבר שאין שלו אף' לגבזה מבואר בפסקים, אך הר'ם פסק (פ"ד מהא"מ) דיכול לאסור של הקדש אף' שאין שלו לגבזה וכבר השיבו על הר'ם בוה ע"ש.

ואפשר עוד לתרץ דראיתי בקרית ספר על הרמב"ם פ"ד מה' איסורי מזבח מצוח'a וויל' נראת דלא אסידי כל הני אלא מודרבנן דמדאוריתא כיוון דונשתנו שרי וכו' עכ"ל, נמצא דכל האיסור הוא רק מודרבנן, ובספר שד"ח מעדכת המ"מ כלל פ"ז דה' ועל קירות, מביא שם בשם החיד"א על הקושיא היאך אכל יצחק משחיטתה עשו וויל' נראת דמדאוריתא לא אסור אלא מומר לכל התודה אמן מודרבנן וכו' וא"כ יצחק אף' דקים כל התודה אפשר דגירות דרבנן שעמידים לגוזר לפיו שנות דוד ודדור לא קיים ושאני עירוב תבשילין שהיא מצוח'a לבבון שבת או לבבון יו"ט עכ"ל, א"כ אפשר

עכ"ל, הרי שבזה שוב ודאי לא קשי איך סמכינו על הנביא לברר מקום המקדש כי דיבورو היה הלהקה למשה מסיני רק לפ"ז צ"ע מש"כ בהסתמך דרוש ומוצא ואח"כ יאמר לך הנביא רק הביאו דודאי מוטל על הבונים שמעצם יחקרו וימצא מקום המקדש ואח"כ יגלה להם הנביא הלהקה למשה מסיני להראותם שהסתכימה דעתם לידע הלהקה שנטקבה מסיני כי כן גוזרת הכתוב שלא יגלה הנביא רק שימצאו מצד עצמן, וכעין שכותב בירושלמי פאה פרק א' הנ"ל באות עין שם שזכרים שתינו נשון עליו יגעים לחקר אחר הדבר להעמידו על בוריו עי"ש ואו מתקיים בידם לכון להלהקה למשה מסיני ועי' במלבים שהבאו באות כ'.

וכשאני לעצמי ייל' דמה דבעינן עוד לנביא לא לברר כי כבר יש לנו בירור עי"ז שקיים דרוש ומוצא רק דין בהחולות שתחול קדושה על מקום המקדש דבעינן עוד להנביא וכן גבי מלך דבעינן נביא כן בהוספה על העיר והעירה בשבותות פ"ב משנה ב' ולכון שוב לא קשי איך סמכינו אנביא לברר לו מקום המקדש שאבינו בא לברר רק גויה"כ דבעינן דעתו וכך דבעינן דעת המלך בהוספה על העיר והעירות.

יע"ט ובירושלמי מגילה פ"א הלהקה ה' שהיו מצטערדים על כתיבת המגילה מהמת שאי נביא עתיד לחדר ולא אמרו שאבינו דשי' רק שאבינו עתיד דהנה עיקר החפツה של המגילה הוא פירסומא ניסא ושפירסומא ניסא דבר גודל הוא הא חזין שבשבט כ"ג: דנור חנוכה עדיף מקידוש הימים מושם פירסומא ניסא ואף שלשิตת לשון אחד בתודה'ה נשים חייבות וכו' שבועות כי אין לקידוש מדאוריתא ואפ"ה פירסומא ניסא דחי להיין ואستمر המלכה רצחה לפرسم הנס עי"ז שיכתבו המגילה וכל מה שפיקפו החכמים לא היה בעצם הדיון דודאי דין הוא לפرسم הנס רק השאלה אם יש כאן עי"ז שייא פירסום הנס לעשות מגילה אם זה נכנס בכלל פירסומא הניסא ועל הספק לבדרו לא שיד' שאין נביא רשאי לחדר דהה לא היתה כאן השאלת לחדר דין חדש דעתם החפツה הא הוי פירסומי ניסא רק השאלה אם זו זת נכנס בכלל פירסומי ניסא ועל הספק זהה לברכו הקשו רק שאין נביא עתיד לחדר וכמ"כ באות ב' דהיכא דעתם הדיון ידוע ורק השאלה בפרטיו שם רק משום שאבינו עתיד לחדר קאתני ולא משום איינו רשאו לחדר.

כ) דאה י"ב"ח כי אם אל המקום וכו' לשכנו תרדשו ובספריו שם כי אל המקום אשר יבחר וכו' יכול תמתין עד שיאמר לך נביא ת"ל לשכנו תדרשו דרוש ומוצא ואח"כ יאמר לך נביא ובמלבים שם ז"ל שודד דרש אחורי המקום כמש"כ עד מצוי מקום לד' ולא המתין עד שבא אליו נביא וכו' שהדרישה היא מה שחווק בעצמו למצא את הדבר ז"ש דרוש ומוצא שלא יגלה ד' סודו עי' נביאין להודיעם מקום הנבחר רק אם ישתדר בזה וידרשו אחריו וא' יערה עליהם רוח ממדומים אחורי ההכנה הרואה עכ"ל המלבים. ז"ל דשי' בתחילת קל"ב"ה עד מצוי מקום לד' עד שадע היכן היה מקדשו עכ"ל הרי שע"כ דוד המלך מצד עצמו גם קודם שבא אליו הנביא גד בשמו אל ב"ח כבר מצא המקדש וצ"ע מה נוספת עוד עי' גד הנביא.

כא) ולפמש"כ באות ט"ז בשיטת הכהפ"ת דלאימי מילתא שפיר מהני גולי מחשימים לנכני נהי דוד המלך כבר חקר וدرس בדרכי כליל התורה אבל אעפ"כ ציריך היה עוד לגד הנביא לאלומי מילתא וזה הגדר בספר היג'יל דלעולם יש חיוב דרוש וממצא מצד עצמן להבין מקום המקדש רק זהה עוד נתוסף דברענן להנביא לאלים הדבר.

נמצא דלא שיד' איונה בירור ובפרט להכפ"ת שבאות י"ב אפלו ספק של מציאות עי"ש באות היג'יל וא"כ ממ"ג בלי נביא אין אנו יכולים לסfork עצמוני איך מהני הנביא לברר לו מקום המקדש ודוחק לומר דכאן חידשה התורה דליך בזה הכלל שאין דשי' לחדר אולם לפמש"כ הנביא אין בא אלא לאלומי מילתא ובזה ליכא שום עיקוב כמש"כ להכפ"ת באות ט"ז.

כ"ב) וכן מצאתי באור החיים דריש תרומה פסוק ט' בשם המדרש שמואל כי מסורה הקב"ה למשה ומשה ליהושע ויהושע לזקנים והם לנביאים ונביאים מסורה לדוד ודוד לשלמה ואמר הכל בכתב ד' השכיל עלי מלמד שניתנה ברוח"ק הראתה לדעת כל מה שעשה שלמה בבית ד' היה הלמ"ס והכל כתוב בספר גולי לדורי תורה ברוח"ק והכל דרש שמואל ברוח"ק וכו'

שיטת הרמב"ם בגבול השבת בארצות רוחקות

הריב שמואון יצחק פישמאן, חבר בכול — מה"ס גבול השבת

(זה סימן א' מס'ר "גבול השבת", אסיפות שיטות הראשונים ואחרונים
בעניין שאלת שבת בארץ רוחקות — שעטיד להופיע בקרוב אייה)

הרמב"ם בהלכות קידוש החודש נקט את המפה, כאשר פרישתי בתוך הספר שפת הים שבמזרחה שבע ומחצית שער המידושים (בערך), ולא הזכיר בהלכות קידוש החודש או בהלכות שבת, שכאשר מגיע לשעה או לשפט הים או לתוכה הים שבמזרחה יש שם קו שינוי אשר שמיית שבת שם הוא ביום מאוחר, מפני שסדר הרמב"ם דבכל מקום אשר היה יכולם בני אדם להגיע לשם (בזמןו של הרמב"ם) אין שם קו שינוי, היכולת להגיע היה לפני הבנת התוכנים הקדמוניים, דהיינו כדור הארץ הוא ישבה הארץ עומדת במקומות אחד וקראהו חכמי התוכנים הנכרים כדור העליון, שהשיבו שעומד למעלה, וחצי כדור הוא מים וקראהו כדור התחthon שחייב עמדת למטה וכן נפלו מימות העולם לכדור התחthon נתקשה עם מים, היו יודעים שבתוך כדור החתחנו במערב ישבן אי אוזור בערך שעט שבחתון הים, ומאים הלו היו יכולם לנוטע עד שעט אחד יותר (1000 מיל בערך) לטרור כדור התחthon, על המזרח לא היו יודעים תוכנים הקדמוניים שבארופה כיצד הוא מעולם לא היו התוכנים הקדמוניים שבמערב בארץ רוחוק, והא דאמרו שפט הים שבמזרחה 7 שעט ומחצית בערך לא על פי מרידה אלא ע"פ סברא אמרו פ' שיצא ע"פ מדידותיהם שמירושים ועד שפט הים שבמערב ארבעה ומחצית שעט בערך וחשבו שחייב כדור ישבה, א"כ יצא מן הסברא שמירושים ועד שפט הים שבמזרחה שבע ומחצית שעט, במלענד נassis שיטת התוכנים הנכרים הקדמוניים, וזה סבבאו כמו שיש איסם במערב שעט אחד משפט הים, אך יכולם להיות איסם במרזה, ומן האיסם יכולם בני אדם להגיע עוד שעט אחד לתוכה הים הרי היכולת להגיע (כפי סברת אותו הזמן) עד תשע ומחצית מירושים או עד עשרה שעות בערך במרזה, ובכל אותו השטח לשיטת הרמב"ם אין כאן קו שינוי, מ"מ אם בני אדם יגיעו עד 12 שעות מירושים שם יכול להיות כבר שאלת קו.

גם יעקב ע"ה לא קיים גזירת דרבנן והי' יכול לעשות מצבה דלפי הק"ס הוא רק מדרבנן אסור.

ובוה מיושב ג"כ מה שראייתי בפרדס יוסף פ' ויצא כ"ט שהקשה איך השכיר עצמו יעקב לו' שנים לבן הא אסור לפעול להשכיר עצמו בקבוע יותר מג' שנים כמ"ש הרמ"א ח"מ סעי' שלג סעי' ג' ריק י"ל דזה האיסור הוא ג' ריק מדרבנן וכמ"ש שם הקשות ע"ש ודרבנן לא קיים, ועי' בחוברת שער הלוות קונדרס ו' ע' ל"ט מה שתרצהתי בויה איך קרא יעקב לאביו יצחק בשמו ע"ש. [ועי' גם דעת זקנין' מבעה"ת פ' וירא דקים עירוב ת' פירושו שלא אכל בשך חלב דהינו דאוריתא].

בעניין הדרלה נרות שבת

מוח"ר קלמן יהודה אונגר מירושלים, חבר בכלל

שבת לא'. על שלש עבירות נשים מותות בשעת לידתן על שאין והירות בחליה ובנדיה ובדלקת הנר, עיין רשות כתוב וזיל דוח אין סברה דליהו להו עונש מיתה על שאין והירות לדליך הנר שהוא רק מדברי ספרים והכוונה בכואן על שאין והירות בהדה"ג מבועדי יום ומחלין את השבת עכ"ל ולכאורה לא מסתבר מכמה דאות בוגריה בסוגיא שם וגם דוחק שחילול שבת גמור יקרה שאין והירות.

לכן י"ל דນמכוון התנה למה דאיתא בירושלמי כל הג' דברים בשבייל אדם הראשון נתקו שהוא הי' נרו של העולם וגרמה לו חוה מיתה לכך מסרה זאת דока לאשה ע"כ הירושלמי, עכ"ג נמצא שבג' דברים הללו מתקנת האשה עוון חוה ואם לאו או היא חיימת מיתה עבור חטא אה"ר ובפרט בשעת לידה נרמו בפסקוק בעקב תלדי בנים זאת אומרת בשעת לידה תהיה בעצבה ח"ז אם לא והירה באלו.
ואגב בזה יש לישב קושית ר' יוסף מא"י שהקשה בקידושין לד'. בתוס' בד"ה מעקה וזיל גבי אין מדייקין בשמו שריפה ביו"ט משום דיו"ט

הרמב"ם שיבח את ספר העיבור כאשר הבאתי בתוך הספר, ונלעג'ד שהרמב"ם נקט את שיטת העיבור בעניין זאת שכתב העיבור (דא"ח נשיא) פאת המורה 190 מעלות מטבור הארץ קצה המורה 90 מעלות מטבור הארץ פירוש פאת המורה זה ותחלת המורה קצה המורה זה ותחלת היבשה שבמזרחה, ושיטת העיבור זה שיטה הפושאה אשר כך הבינו התוכנים וזה אשר כתוב העיבור לדבר פשוט והוא כנראה השיטה אשר להרמב"ם גם כן כפי אשר נקט את שיטתו בתוכנה בהלכות קה"ח למעין שם. והנה בין לעיבור ובין לרמב"ם לפען'ד לא עליה על דעתם כל עניין שאלת קו היום, והיתה פשוט אצלם דבר היכא שבנוי אדם מגיעים בזמנם לא שיך קו היום, וכיון שדבר ידוע היה שהימים מן המורה מתחילהם כאשר כתוב העיבור, א"כ היה ידוע פשוט שמתחיל חז' כדור מטבור הארץ נמצאו לפי שיטת הרמב"ם כל היכן שבנוי לפי היכן היכן הימים מתחילהין, כנראה דבomon העיבור והרמב"ם והכורי שהוא חז' כדור מטBOR הארץ. כנראה דבomon העיבור והרמב"ם והכורי והרזה' ה'י להם מפה אחת מהῆה הנמצאת אצלנו בזה'ז' והῆה הנמצאת אצלנו ה'א מבוארת בזורה ובמדרשים שהיבשה סובבת כל הדור הארץ ולפ"ז ירושלים אמצע ה'א לכל העולם כלו והמאה ושמוניות מעלות שחווב העיבור שמתחיל ממורה נחשבת התחלתה מירושלים.
ולהלך אין להביא דאה מהה שכתבנו כאן מפני דכמה שיטות אחרות ישן כאשר הבאתי בתוך הספר, וגם בשיטת הרמב"ם בעצמו יש מן החכמים זל סוברים אחרת ואין שיך הלכה למעשה אלא ע"פ זקני גדול הדור בלבד לאיזה שיטה שיסכימו.

בבוגניה דין ערבות נשים

אברהם ליבעראמן, חבר בכלל וועוץ

ברכות כ'. אמר ליה רבנן לרבה נשים בברכת המזון דאוריתא או דרבנן למי נפקא מינה לאפוקי רביבים ידי חובתן אי אמרת בשלמא דאוריתא את דאוריתא ומפיק דאוריתא אלא אי אמרת דרבנן הוי שאינו מחייב בדבר וכל שאינו מחייב בדברן לךן בפרק שלשה שאכלו עיין בראש' כאן זיל ואת מס' מהא אמרין לךן עד שאכל כזית דגן ובשייער כזית (דף מ"ח) להוציא את הרביבים ידי חובתן עד שאכל כזית דגן ובשייער כזית לא מדרבן ואפילו כי מוציא אחרים שאכלו כדי شبיעה וחיבין אינו חייב אלא מדרבן ונוציא אחרים חיבת אלא מדרבן נוציא אחרים מן התורה, ואם כן באשה נמי ע"פ שאינה חיבת אלא מדרבן נוציא אחרים שחייבין מן התורה. ייל דלא דמי דאיש ע"ג שלא אכל כלום דין הוא שיפטור את האחרים לכל ישראל ערבים זה בזה אלא מדרבן אמרו שלא יבדכו ברכת והנני בלא הננה לפיכך כשאכל כזית ע"פ שאינו נתחייב אלא מדרבן מוציא את הרביבים שאכלו כדי شبיעה, שערב הוא בעבורם וועליו הוא להצילן מן העון ולפטור אותו מן המצאות אבל האשה אינה בכלל הערכות לכך אינה מוציא אלא מי שחייב מדרבן, ע"ל הרاء". גם הרבינו יונה כתוב קושיא זו והתריזע על שם ר' בעל התוס' לךן דף מ"ה. תוס' ב"ה עד שאכל כזית דגן.

ועין בדיגול מרבבה או"ח סימן רע"א הל' שבת זיל והרוי כתוב הרاء'

עשה ולא תעשה ושရיפת קדשים עשה ואשה דין חיבת בעשה דיו"ט משום דיו"ט דהו זמן גרמא וכי תוכל להדליק אלא מי למיר דעתה שיש עמו לאו אף העשה אלים ולא דחי' ליה ע"ל. ולא משמע hei גם המקנה כתוב והקשה ע"ז רע"א מתוס' חולין קמ"א. דלא משמע hei וגם המקנה כתוב שהר"ם זיל לא ס"ל כתירוץ ר' מא"י ע"יש'.

ונראה לישב דהמום' ב"ה לפי ס"ל לשريفת תרומה בי"ט אסור רק משומ גוירה אותו קדשים דהינו דרבנן והדלקת נרות הוא בכלל מצות עונג שבת דרבנן ואי אפשר לומר בו שהנשים פטרות משום זמן גרמא מד' טעם הרason משום השוה הכתובasha לאיש לכל עונשים שבתורה ואם מחותה בשביבו הם חיבים באותו עניין, שנית מטעם דగברא בעי חי' ונשי לא בעי חי' ועברו זה הם מחותה ילדות לפי ר' אלעזר, עיין שם בסוגיא שיש כמה שיטות, שלישית דבר שישיכות בו גם הם חיבים, שאף הן היו באותו עניין עבור תיקון חטא וגם שהם מוציאים בבית כמו שכותב הרמב"ם, הרבעי דקידושין דף ל'. איתא מה תלמוד לומר איש אצל ס"א איש ספק בידו ואשה רשות אחרים עליה בעלה ובגלל זה הם פטורות ממעשה ז"ג שהם משועבדים לבעל אבל בהדלקת הנר אדרבה ג' דברים צרך אדם לומר בתוך ביתו הדליך את הנר, את זה צרך הבעל לצות אותה ולפיכך אינה פטורה, נמצא מושב קושית ר' מא"י שזה המצווה של הדלקת גנות נהגת בנשים ולא קשה מידי.

במס' ברכות דף כ': שהאהשה אינה בכלל הערכות לך איןנה מוציאה אלא מי שחיבו מדרבן עי"ש ואני מסתפק אם האשה אינה בכלל ערכות דהמינו שהיא אינה ערבית بعد אחרים אבל האנשים שקיבלו ערכות בהר גרייז ובהר עיבל (cmbואר בש"ס סוטה דף ל"ז) נתחרבו גם بعد הנשים וא"כ שפיר מוציאה האשה את האשה אף שכבר יצא או דילמא בשם שהנשים לא נכנסו בכלל ערכות אך לא קבלו האנשים ערבות בשלב הנשים ועיין ברכות דף מ"ז: ד"ה קשה גרים וצ"ע.

ועין תוס' רע"א במשניות מגילה פ"ב וบทשובה סימן ז' דהעיר עלי מהאי עובדא דשמעון בן שטח לקמן דף מ"ה. דשם הי' ג' בודאי אשת ינא' ובודאי אכללה כדי شبיעה ואפילו הכי אם היה שמעון בן שטח אכל כזית היה מוציאה. ורע"א בפסקים סימן ז' פירש דרך לעצמו בគונת הרاء"ש הניל ריש חילוק בין יצא מוציא ובין איןנו מוחיב במצוות זו עצמה דהענין ערבות שיריך רק במני שמחיב ג' במצוות זו מושם הכי אף שהוא כבר יצא לעצמו מוציא לאחרים אבל במצוות שאיןו בר חיבור כלל דהמינו לפי הצד דנים מוציא לאחרים איבן חיבות בברהמ"ז מדרוריתא איבן ערבים על מצות דברהמ"ז אבל במצוות אינן חיבות גם מהה בכלל ערבות ושיריך בהו ג' דנא מוציא ומוציא דנים חיבות גם מהה בכלל ערבות ושיריך בהו ג' דנא מוציא ומוציא ראייה לדרבינו מתקיעת שופר ורחש המדבר ואינו שומע איןו יכול להוציאו לאחרים. דלא כורה מ"ש מדין יצא מוציא דבזה ליתא לתרוץא דהרא"ש דהא מיררי באנשימים ע"כ דין הפרש בין אנשים לנשים אלא דהעקר במצוות שאינו בר חיבור כלל איןנו במצוות זו בדין ערבות כלל עי"ש בדרכו.

ועי' בתוס' ברכות דף מ"ה. ב"ה עד שאכל כזית דגן הצליח וכאן הצליח זיל דף כ' שumbedר בישית רע"א ולא כדגמ"ר בעל הצליח וכאן הצליח' מבאר דלפי סברת התוס' הניל בדף מ"ה. ד"ה עד שאכל כזית דגן ובבעל המאור בדף כ': במקומו שהחשו מכנהנים ולויים שלא נטלו חלק בארץ לא יוציאו לאחרים בברהמ"ז מפאאת דלא נטלו חלק בארץ מ"מ מדין ערבות בדין להוציאו אחרים דבנשימים דוקא דלא שיריך בהו ערבות אין יכולין להוציא לאחרים אם נשים בברהמ"ז לאו דאוריתא ולהאנל' באמת התוס' איזלו הביא ראייה לדבורי מ"ה. דכל מי שאינו מוחיב במצוות זו אינה בדין ערבות ג' יכול מצוחה זו ובאמת היא תמי' גדרה על האיגאון רע"א שאלה דבאי ראייה לדבורי מדרברי התוס'. ובבעל הצליח' מחזק כאן שיטת רע"א וזה סתירה לדבורי בדגמ"ר סימן רע"א הל' שבת שמברא שם דין ערבות בנשים אפילו הם מהויבות בדבר כמו האיש שלא הי' במספר שנלמד מש"ס סוטה דף ל"ז דין ערבות ונשים לא הי' בכלל המספר cmbואר בתוס' עירובין דף ו'. ב"ה כיידר נשים וטף לא היה בכלל המספר ועיין ברש"י נדה דף י"ג: שאין כיצד ערבות בגדים ג' כי אין להקשوت לדבוי מכון עשרים לגביהם ערבות ולגביהם שיטים רבו א' עוברים בתוכה לעניין שבת דזה לא קשה מדי לדעתה הרاء"ש שיעור בן י"ג שנים למצות הוא מהללם"ס א"כ ממילא בשיעור זה הוא בא' בגדר עונש וחיבור מצות ונכנס ג' תומ"י בגדר ערבות בכל תוקף ועדת.

ועין בהוספות חדשות בגין הגאון רע"א בעל הגלון מהרש"א בסוף הספר שתירץ קושית אביו זיל דשם כיוון שנאי' וחרבו אכלו כדי شبיעה ונתחייבו מן התורה ושמعون בן שטח הרי היה ערבית לכל ישראל ערבים זה להה

בסוגיא דלא יצא החית במתנו

שמעאי הירש, חבר בכלל ווערכ

שבת יא. לא יצא החית במתנו סמוך לחשיכה שמא ישכח ויצא, וכתבו בתוס' דה' שמא ישכח דאליבא דרבא דס"ל שלא גרשין גזירה לגזירה אין לפרש שמא ישכח מהט משום דאפיילו יצא ליכא איסור תורה משום דהכיר בה ושכח העניין שבת פטור משום דין דין מאלאת מחשבת והוי גזירה לגזירה אלא שמא ישכח שהוא שבת ויצא ע"ש.

שוב נקרא שמעון בן שטח ג"כ מוחיב מן התורה ומוציא את הנשים אף שאינה ערבת עדת דאוריתא ומפיק דאוריתא ופלאה על ר"ע איגר ובנו בעל גליון מהרש"א דגם הוא לא ראה לדברי הצל"ח שעמד על זה ותרץ כמותו למגידו.

ומיהו מה שכח ר"ע' לדבר פשוט דגמ' בנשים נהג דין עדבות במצוות שהן חייבות, יש לעורר עלייו הררי גمرا דסוטה דף ל"ז שמנעה אנו למדין לדין ערבות מוכח דעתם לא היו בגין ערבות הון לא היו במנין של ת"ד אלף ות"ק וחמשים שהיו בסיני. יש לישוב דבאתם הי' במספר ולא גמננו שאינו שווין במ"ע שהזומ"ג ולכך לא נכלל בעניין מספר ביחיד כעין תירוץ שתרצנו התוס' בנדזה דף י"ג: בד"ה קשים גרים ועין יבמות מ"ז: בד"ה קשים גרים. ויש להוסף גוף ששית רשי' בדף כ': כדוגמ"ר ותוס' בדף כ': ולקמן דף מ"ח. כשיתת ר"ע'.

וירע ששית טורaben ר'יה כ"ט. שרשות' סובר הא דמי שאינו מוחיב בדברי אינו מוציא לאחרים אינו אלא מדרבנן דאי הוה מדאוריתא כי מוחיב מדרבנן מה הוה הא מ"מ מה"ת לא הוי בר חיבור אבל הרמב"ן במלhotות פ"ב דברכות כתוב בפשיות דאמ' בדברי אינו מוציא מן התורה אהדרין ולפי זה מיושב קושית התוס' בדף מ"ח. שהקשו לרשי' מכל מקום כיוון שאינו מן התורה אינו מוציא אהדרים שמחוביים וק'.

ובדרך שלנו יש לישוב קושית כתוב סופר לפי הנחת גליון מהרש"א מפסחים ק"א: אותן בני אדם שקידשו בבית הכנסת אמר רב יידי אין לא יצאו דהיל היסת הדעת וצידיך לברך על היין בבitem ידי קידוש יצאו ושמואל סובר אף ירי קידוש לא יצאו במקומות סעודה בעין ולרב למה ליה לקודשי בביותה כדי להוציא בנוי ובנוי בתו ובבב' כנישטה לאפוקי אורחים ידי חותנן דאכלו ושתה וגני בבי' כנישטה ע"כ הגمرا, והקשה הכתוב סופר הא אין ערבות לדגמ"ר וגם בניו בכלל ביתו הוא ולפי היסוד הגליון מהרש"א דכיוון דבנוי מסתמא גדולים הוי וכיוון שי יכול להוציא הבנים גדולים מדין ערבות וכל ישראל ערבים זה לזה ומקרי מוחיב מן התורה גם הנשים מוציא אף שאינה ערבת עדת דזומא דשמעון בן שטח ברכות מ"ח.

ועיין במחה"ש טימן קצ"ט סק"ז הלוות בדHAM"ז דקטן אין לו ערבות שאינו מן המספר השנויות בסוטה ל"ז: שם שם למדין דין ערבות שהוא שיטת תוס' בעירובין דף ו'. בד"ה כיצד.

והקשו המפרשים א"כ (לקמן יב). בהא דתני רבי ישמעאל יוצא אדם בתפילין בע"ש עם חשיכה מ"ט משום דחויב אדם למשמש בתפילין כל שעה ושעה הلكך מידכר דכיר להו, אם אמר דהחשש הוא שמא ישכח את יום השבת ויצא א"כ ה"ג גם בתפילין צריך להיות אסור לצאת סמוך לחשיכה כמו בשאר דברים משום דמה מועל ללא מסיח דעתו מתפלין הריחesh הוא רשם ישכח את השבת וכמ"ש התוס' ונראה לי דיש לומר לפי הדין ברמב"ם הלוות תפליין דليلת לאו זמן תפליין ואם היה לבוש בהן מבועוד يوم צידיך להלצן כשהഗיעו הלילה ברה"ר כדי שלא יאמרו לילה זמן תפליין, וא"כ לפ"ז לא חישין דיברין דיברין דיברין להלצן ברה"ר משחשתה דאפיילו אם ישכח שהוא שבת כיוון דבלא"ה צידיך להלצן ברה"ר משום לילה אם אפיילו יסביר שהלילה הוא חול ומטעמא דחויב למשמש בהן כל שעה יזכיר שהתפילין הם בראשו ומילא יחלצן לילתה בשיזגה לילך ברה"ר דאפיילו בחול אסור לצאת בלילה בתפילין משא"כ בשאר דברים דחוישין שמא ישכח ויצא כן ונראה לי.

ולאורה יש לפלפל בעניין וזה דעתן בפנ"י במקומו דרייק מלשון המשנה לא יצא החית במתנו סמוך לחשיכה שמא ישכח ויצא, מה שיק לומר עוד הפעם ויצא הרי כבר מרא"י לרה"ר ושיק למתני שמא יכניסנו בחודה משתחזר, וכتاب דאפשר הא ויצא הינו שמא יעכדרנו ד' אמות ברא"ר משתחזר, ונקט מעביר בלשון הוצאה משום דמעביר בכל הוצאה ע"ש. א"כ לפ"ז אדרבה ציריכים למוגזר בתפילין יותר משאר דברים לפחות תירוצי כיוון דהוא שכחה הלילה הואليل שבת וסובר שהוא חול ובודאי יחלוץ התפילין בעת שיחשיך עליו הלילה בזמנ שהוא עומד ברא"ר כפי הדין רבפני דברים צידיך להלצם וישאם בידיו ד' אמות ברא"ר, ולא הוי גזירה לגזירה, אלא חדא גזירה סמוך לחשיכה אותו משחשתה דיעבור על העברת ד' אמות ואפיילו לאבוי דמוקי מתני דלא יצא החית במתנו כשהיא תחובה לו בגדדו וא"פ"ה גורינן הכא גזירה לגזירה אלומ הכא בתפילין אין כאן גזירה לגזירה אלא חדא גזירה בלבד משום דיחלים מרדו ואתי לאתי בידיו ר' אמות ברא"ר משא"כ במחות דעתך לומר לשיטת אבי דגונדרין הכא גזירה לגזירה משום דהוציא דרך מלובש אבל לא כן בתפילין כיוון דברור הדבר דיחלו אוטם משום טעם דليلת לאו זמן תפליין ובפני דברים אסור לצאת עמהם, א"כ אם ישכח שהוא שבת יעירים בידיו, ובודאי יעשה כן וא"כ יעבור על איסור תורה, דבשלמא אם היה יודע שהוא שבת בודאי היה יכול להבאים בהם בראשו דרך מלובש לבתו וכראיתה במס' ביצה (טו). היה בא בדרכם בתפלין בראשו ושקעה עליו חמה מניח ידו עליהם עד שמגיע לבתו, עין פרש"י שם משא"כ הכא שכאו שכחה השיטות שבת בודאי יטלים בידיו משום דليلת לאו זמן תפליין ויעבור על איסור ר' אמות ברא"ר.

אולם א"ל דיש מקום לתידוץ באמ' גפרש לשון המשנה שמא ישכח ויצא אין לישב כפי מש"כ הפנ"י, דהינו בעת שיחיה משחשתה והוא עומדת ברא"ר יעבור ר' אמות והינו דמדבר על ההוצאה עצמה דיצא מקודם סמוך לחשיכה ומא ישכח ויעבור על איסור דאוריתא, הוא במא דיצא מקודם סמוך לחשיכה ובאו לאחר שתחזר לידי אב מלאכה הינו להעברת ר' אמות אלא ייל לישב לשון המשנה לא יצא החית במתנו סמוך לחשיכה

למשמש בהן ואסור להטיח דעת מתפלין דהרי אין לדודק באזמנן חיבור המצויה בתפלין או אסור להטיח דעתו אבל בלילה דפטור מן התפלין יכול להיות דאיינו מחייב למשמש בהן כל שעה שהולך בהן אפילו היכא דמותר בהליכתן כמו בלילה ביבתו שלא ברה"ר ואם נאמר כן אונאן שום יסוד לומר משומם דגם בחול בעת שיויצא לרה"ר יטלים מעל ראשו ומשום שמא ישכח לא חישבנן מטעם דחייב למשמש בהן דהרי אפשר דאיין שום חיבור למשמש בעת שהוא פטור מתפלין וכן כתוב המלא הרועים במס' שבת ובמנחות וגם בספרות אחרות דחויב המתפלין וכן כתוב בתפלין אבל בלילה או בשבת דלאו חיבור המשמש איינו כי אם בזמן שחייב בתפלין אבל בלילה או בשבת דלאו חיבור התפלין הוא פשוט דאיין חיבור למשמש בהן דאינו אם יש לס"ת בזורעו שיש בה אוכרות הרבנית יתחייב למשמש בהו ומפרש הגمراה הניל' הא דתני דברי ישמעאל יוצא אדם בתפלין בע"ש עם חישבנה מ"ש כיוון דאמר רביה חייב אדם למשמש בתפלין כל שעה וכור' הילך מידרך דכך להו הכוונה כיוון דמבעו"י הוא יוצא בהן ואו חיבור למשמש מידרך דכך להו ומיטלון קודם השבת, ובזה מיישב הגمراה גם לפירוש התוס' דምפרש שמא ישכח את השבת וקשה לו קושית המפרשים הניל' א"כ מה מועל בתפלין דלא מסיח דעתו מהם, ולפ"ז א"ש ממש טעמא דאינו מסיח דעתו יטלים קודם השבת ע"ש א"כ ס"ל להמל'ח דחייב למשמש בתפלין איינו בלילה בזמן דאיינו מחייב בהן וא"כ לפ"ז אם שוכח את השבת וסובר שהלילה חול בודאי לא יזכיר מטלון מעל ראשו ויצא בהן לרה"ר ויבוא לידי הוצאה כמו במחט.

והנה לפי הניל' שכותבי דיל' הפירוש שמא ישכח ויצא הינו בפעם אחרת או בשבת אחדת משתחשר גורינן מבעו"י אטו שלא יצא בפעם אחרת משתחשר, א"ל ליישב קושית הגדרע"א בדוח' על התוו"י שם (ג) תוס' ד"ה עקידת גוף בהא דבעי רב מרבי הטעינו חבורו אוכליון ומשקימים והוציאן לחוץ מהו עקידת גוף כעקידת חוץ מקומו דמי או לא והקשה שם בתוס' אמראי לא פשות שם ממתני' דלא יצא החיתט במתחו שמא ישכח ויצא ואי עקידת גוף לאו בעקידת חוץ מקומו דמי אמראי לא יצא בו הא לא מציא לאוטי לידי איסור דאריותה וכותב על זה בתוו"י דלהרש"ב א' שמחיק בין עקירה להנחתה הינו דבנהנה פשיטה ליה דהנחת גוף hei כהנחת חוץ ומיבע' ליה רק על העקירה אין שום קושיא מהא דלא יצא החיתט במתחו והתפלא על זה הגדרע"א דין דברי תוי' מובנים דהרי התרם גם העקירה לא היה רק על ע"י גופו שכבר המחת בידו או בגגו מבعد יום, אלא ע"כ מוכרכין לומר עקידת גוף משחישכה יש לו דין בעקידת חוץמוש"ה גורינן סמוך לשחישכה אטו משתחשר א"כ שפיר יש לפשות מהתם דהוי עקירה ושפיר קשה קושית התוס' ואין להבין דברי התוו"י וכן הקשה ג"כ בשפ"א ע"ש.

ועיין בפנ"י בכתב ליישב בדוחק ועין גם בספר לשון הוותב ע"ג, אולם לפי דברינו הניל' דיש לפרש דברי המשנה דשם שמא ישכח ויצא הינו בפעם אחרתadam נהיר לו לצאת במתחו סמוך לשחישכה ATI בפעם אחרת לצאת ג"כ במתחו ע"י שכחה בעון שכבר היה שבת ואני מדבר על אותו היציאה הקודמת דיבא קודם שחישכה, ייל שפיר גורינן דלמא יצא בפעם שנייה משתחשר ויטול בידו המחת מביתו ויצא לרה"ר וח' מילתא דשכיה אט'

משום adam יתריד לו לצאת סמוך לשחישכה חמישין שמא ישכח ויצא, הינו דיבוא בפעם אחת לצאת במחטו גם משחישכה מבית לרה"ר או באותו שבת עצמה ישכח ויצא גם משחישך או פעמים אחרות בשבות אחרים וגورو חזיל סמוך לשחישכה אטו משחישכה דפעים אחרית יצא בהם בעת שיהה כבר בשבת, ובזה תאה ודאי הוצאה מרה"ר ולרה"ר, וא"כ מדויק שפיר לשוזן המשנה "שמעא ישכח ויצא" הינו שמא ישכח ויצא משחישך בשבת אחרית ויכולים לומד כן בכונת דשי" שמא ישכח ויצא כתוב "משחישך" הינו שיצא פעם שנייה במחטו בעת שכבר היה משתחשר, וכן ראייתי לפרש לשוזן המשנה בס' זכרו ישר על משניות מועד דמיישב בזה קושית הפנו"י ואם יכולם לפרש כן גורינן מבעו"י אטו משחישכה דפעם אחרית, יש ליישב כמו שרצינו דיש חילוק בין לתפלין לשאר דברים אפיו לפי פירוש התוס' דשם שמא ישכח דהיום שבת משום דכיוון דלילה לאו זמן לתפלין ואם יצא לרה"ר דהדין הוא דגם בחול צריך לחולץ וא"כ בודאי יחולץ אותו קודם דיצא משתחשר משום כיריך להולץ כיריך לדיללה לאו זמן לתפלין ואם יצא לדה"ר דהדין הוא גם בחול צריך לחולץ וא"כ בודאי יחולץ אותו קודם דיצא משתחשר משום דחייב אדם למשמש בהם כל שעה ויזכור שהוא הולך בתפלין בראשו ולפ"ז ליכא גורה מבעו"י אטו משחישכה דפעם אחרית אצל לתפלין אבל אם נאמר דה�新 הוא על משתחשר דאיתה יציאה עצמה ממה דיצא מקודם סמוך לשחישכה, א"כ בודאי צדיקים לגוזר בתפלין יותר מאשר בדבר משום האי טעמא גופא כיוון דשוכח דהיום שבת ויבא בודאי ליטלים בידו משתחשר ואתי לאתוי ד' אמות ברה"ר משום דليلה לאו זמן לתפלין ובರה"ר צריך לחולץ.

ועוד א"ל ליישב תירוץ לפי מה שכותב שם בספר זכרו ישר הניל' ליישב דקדוק הפנו"י בלשון המשנה שמא ישכח ויצא, הינו לפי מה שכותב הרה"מ בפי"ט מהלכות שבת דהא אסור לצאת גם לחצר שאינה מעורבת שמא ישכח ויצא גם לדה"ר ע"ש והוא הדין מפרשין הכא כן המשנה לא יצא החיתט במתחו לחצר שאינה מעורבת דשם שמא ישכח ויצא משחישכה גם לדה"ר וא"כ דברי המשנה עכ"ד.

ולפ"ז א"ש לעניין לתפלין כיוון דחייב למשמש בכל שעה שלא ישכח דעתו לא גורינן שלא יצא סמוך לשחישכה בחצר שאינה מעורבת דלמא ישכח משבת לפני התוס' ומשתחשר גם לדה"ר מאותה חצר כיוון דלבגי לתפלין הוא יטלים מראו מטעם דגם בחול יעשה כן מטעם זה משׂוּה גורינן וברה"ר צריך לחולצם משׂוּה בשאר דברים דלא שיק טעם וזה משׂוּה גורינן בחצר שאינה מעורבת בסמוך לשחישכה דלמא יצא משתחשר מחצר לרה"ר, עין תוס' מנחות (לו) ד"ה אי קסברה, אולם זה דוחק גדול לפреш המשנה דמיידי דוקא שלא יצא לחצר שאינה מעורבת כיוון דפשtot לשוזן המשנה ממשמע דהפרוש הוא על דשות הרבבים.

אם גם בעקב הנקחת יסוד לחילק בין לתפלין לשאר דבר משום דאפיו ישכח את השבת יטול התפלין מעל דאשו בלילה אפיו דיסבור שהוא חול וא"כ דחישין שמא ישכח שהתפלין בראשו ע"ז נאמר הטעם דרבנית בר רב הוגן דחייב למשמש בתפלין כל שעה וא"כ יזכיר שהתפלין בראשו וממילא יטלים, צ"ע אם בלילה דלאו זמן לתפלין הוא ואינו מחייב בתפלין אם חייב

המוס' אלא שמא ישכח המחת להצניעו עד שהיה שבת ולבסוף כשיזכיר המחת ישכח את יום השבת ויצא עכ"ל.

וכתב מהר"ם מלובלין ז"ל ע"ז לפרש דברי התוס' דהא שהוצרך לומד שבכנית השבת ישכח המחת להצניעו ואח"כ כשיזכיר המחת ישכח את יום השבת ולא כתבו בפשיות שישקור מהחת וישכח השבת מושם דא"כ נאסר בכל דבר לעשות בע"ש-DDילמא ישכח שהוא שבת ויעשה בשבת ועכ"כ דוח זוכר הכל בכנית שבת, ולמה א"כ לא הצניע המחת אלא ודאי בכנית שבת ישכח מהחת רק א"כ כשיזכיר לצאת לרה"ר ישכח לפ"ש עשה שהוא שבת ויזכור מהחת, זה תמצית דבריו ע"ש. ועינן ג"כ בשפ"א דפרש כן דברי התוס' דلن הסיפו דישכח המחת ג"כ להצניעו והוא מטעם דודאי בתחלת קידוש היום אין אדם שוכח השבת כיון דעתם ומזהו לקדושת היום אלא חישינן בתקילת קידוש היום ישכח להצניעו המחת ואח"כ כשיזכיר השבת יראה את המחת ויזמיא א"כ לפ"ז בתפילהן דלא שייך שכחה בהם מושם דייבורו מס' מ"ט דעתנו מהם דבכל שעה דכיר להו לסליקם ולהצניעם מיד בקידוש בכלי הוצאה אל לתרץ קושית התוס' בהא דמושא' הוצאה משום דמעביר בכלי הוצאה אל לתרץ קושית התוס' כתוב ג"כ הרש"ש דהא דמוסף התוס' דשמא ישכח המחת להצניעו עד שיהיה שבת בכדי שלא יקשה מהא דברי' יוציא אדם בתפילהן משום בתקילהן לא שייך שיischח להצניעם משום דמזכיר דכיר להו וכן הוא בס' לשון הוותב דמידיק כן מדברי התוס', ועינן בספר מתנה טובה על מס' שבת דכתיב ג"כ כדבריהם.

והנה לפי הניל' שכבותי בהא אמר בגמרא גבי תפילהן דמידיך דכיר להו דהינו מלוקן קודם השבת עיין גם במג"א סימן רנ"ב סק"ה בשם הד"מ י"ל לישיב קושית הב"י ושאר פוסקים עיין שם בט"ז סק"ח דחקשה לפ"י מה דאנן קי"ל כרבא דלא גורנן גורירא לגוריינה הא א"כ ליל טעםא דמותר בתפילהן משום דהינו שוכחן קא אמרנן ללקמן (סב) דהווצה בתפילהן שבת פטור אפילו למ"ד שבת לאו זמן תפילהן הוא משום שהוא דרכ' מלובש ואין דרך הוצאה ברכך וא"כ לא הו רק איסור דרבנן ולא הו אלא גורירה לגוריינה להר' אל לא משום מעביר ד"א ברה"ר משתחזר ובזה ידעינו דומ齊א מרה"י הי' כחץ וכל האיבע' היה רק בהוצאה מרשות לרשות ולא בהעברת ד' כי ע"ז פשיטה ליה לרב לפי השפ"א וא"כ ליכא למפשט מהתם מיד.

והנה על קושית הניל' כבר כתבו הראשונים בתירוצים, עיין ברטיב"א כתוב כיוון שהוא חייב למשמש בהן כל שעה מפני קבלת עול מלכות שמים וזה יגרום לו שיזכור את יום השבת לקדשו עכ"ל וכן כתוב בסוגנון זה המאירי שם על קושיא זו זוז"ל וא"ת והאריך התירוץ לצאת בתפילהן בשבת עד ששחיכה מצד אמרחו חיב למשמש בתפילהן בכל שעה ומחר שימוש אש הוא יכול את יום השבת ואדרבה שריראה עצמו דרכ' חול יהא סבור שהוא של חול, אין זה כלום שימוש בתפילהן גורמת ג"כ לזכור כל המוטל עליו שאין קושיא זו דמה בכך דזכיר להו וזה גם במחט עכ"ז כתוב בחידושי הר"ן על טעםא דמידיך דכיר להו עיין בא"ח סי' הניל' ס"ז משום דאי לאו טעםא דחישינן דישכח שהוא שבת וא"כ גם בתפילהן החשש דישכח שבראשו ע"ז שיקבל עליו על מלכות שמים יזכיר ג"כ שהוא שבת עכ"ל,ammen בדברי התוס' גופא מה דכתב דMRI דשכח את השבת זוכר את המחת מונח התירוץ לקושית המפרשים הניל' בתפילהן דמותר לצאת בהם סמוך לחסיכה דינה לשון

ישכח שהיום שבת שיעשה כך, כי בכל פעם עשה כן ושיך ע"ז למיגור כי על הנחה לא שייך לומר שישicia המחת וייחי אותו ברה"ה משום דהוא מילתא דלא שכחיה כלל שנינח המחת ברה"ר וכמ"כ הפני' שם ולא שייך למיגור, ועכ"ז כדיים לבוא לזה דהנחת גוף דו עמד ברה"ר הוי דהנחת חוץ אלום עקריה שיטול המחת בידו מבתו הוה מילתא דשכחיה פשיטה לית דהוי כהנחת חוץ מישוב דברי התומי' דלפי הרשב"א דהנחת חוץ מישוב עצמו ועכ"ז שפיר מישוב קושית התוס' מהא דלא יצא החיט במחטו כיוון דMRI דחישינן דלמא יצא בפעם אחרת משתחזר ואז יעשה עקריה בהחץ עצמו דיטול המחת בידו בזמן שכבר הוא שבת והנחת תהיה ע"ז גופו بما עמד ברה"ר ולפי הרשב"א דפשיטה ליה לרב דהנחת גופו כהנחת חוץ ממי גורנן ספר סמוך לחסיכה אותו משתחזר דפעם אחרת והלך אין לפשוט מהתם דעקרית גופו הוי בעקרית חוץ.

ולפי פירושו דהפני' הניל' דפי' דברי המשנה שמא ישכח וייא הינו דייבור ד' אמות ברה"ר משתחזר ונקט מעביר בלשון הוצאה משום דמעביר בכלי הוצאה אל לתרץ קושית התוס' בהא דמושא' הוצאה משום דמתני' דלא יוצא החיט במחטו דינה בשפ"א כתוב לכל הבעל עקרית והנחת גופו כהנחת חוץ מישוב דבמיון עקרית והנחת גופו כחץDMI או לאו דוקא לעניין הוצאה מרשות לרשوت משום דדרך הוצאה היא לעקוור ולהנigung שלא על ידי גות גבל בהעברת ד"א הוא כך דרך הילוקו אבל בהוצאה מרשות לנתק לומר דין והדרך הוצאה ותו דמידו של עני דמתני' הוי הוכחה לכך משא"כ בהעברת ד"א ע"ש כל העניין בארכיות דמאי עוד ראוי לחידושו, ואם אם נאמר דכה החשש הוא דשמא יעברנו ד' אמות ברשות הרבנים משתחזר כמש"כ הפני' מטורץ הקושיא של התוס' דליקא למפשט ממתני' דלא יצא החיט במחטו DAMRINNN התם עקרת גופו בעקרית חוץDMI כיוון דהתם איןנו משחש דומ齊א מרה"י להר' אל לא משום מעביר ד"א ברה"ר משתחזר ובזה ידעינו דעקרית גופו הי' כחץ וכל האיבע' היה רק בהוצאה מרשות לרשות ולא בהעברת ד'

והנה על קושית הניל' כבר כתבו הראשונים בתירוצים, עיין ברטיב"א כתוב כיוון שהוא חייב למשמש בהן כל שעה מפני קבלת עול מלכות שמים וזה יגרום לו שיזכור את יום השבת לקדשו עכ"ל וכן כתוב בסוגנון זה המאירי שם על קושיא זו זוז"ל וא"ת והאריך התירוץ לצאת בתפילהן בשבת עד ששחיכה מצד אמרחו חיב למשמש בתפילהן בכל שעה ומחר שימוש אש הוא יכול את יום השבת ואדרבה שריראה עצמו דרכ' חול יהא סבור שהוא של חול, אין זה כלום שימוש בתפילהן גורמת ג"כ לזכור כל המוטל עליו שאין קושיא זו דמה בכך דזכיר להו וזה גם במחט עכ"ז כתוב בחידושי הר"ן על טעםא דמידיך דכיר להו עיין בא"ח סי' הניל' ס"ז משום דאי לאו טעםא דחישינן דישכח שהוא שבת וא"כ גם בתפילהן החשש דישכח שבראשו ע"ז שיקבל עליו על מלכות שמים יזכיר ג"כ שהוא שבת עכ"ל, amen בדברי התירוץ לקושית המפרשים הניל' בתפילהן דמותר לצאת בהם סמוך לחסיכה דינה לשון

קדבמו על השחיטה, וכי עליה ההגאה ואם שחת דבר דעתיליד בו ריבועתא וצורך בדיקה ישחטנו בלבד ברכה וכשימצא כשר מברך על השחיטה בלבד שיהא סמוך לשחיטה (באז' הל' כסוי דלא כרשי' בתשובה) ע"כ הגה' ובדרכי משה מביא מהג' א' פ"ק דחולין דאט שכח ולא בירך קודם קודם שחיטה יברך אחר שחיטה עכ"ל, ובגה' אש"ר' י' שם סיים דכל מצות שלא בירך עופר לעשיותן מברך אחר עשייתן כדרישת ברכות מא"ג עכ"ל. אכן אין כן דעת הרמב"ם (בפי"א מהל' ברכות ה"ו) ועוד אבל אם שחת בלבד ברכה וכי אינו מברך אחר עשי' וכן כל כיוצא בו, עכ"ל.

והש"ד (שם בסק"ג) הביא מספר ברכות אברהם שרוצה לסתור שיטת הרמב"ם, ועicker יסוד קושיתו הואadam איתא דאיינו מברך אחר עשייתן אם כן היכא שרינן לגר וכון שאר חייבי טבילה לברך למתחלה אחר עשייתן מיילתא, ע"כ לשון הגمرا. והנה כל העופר בזה המירא ישתומם מעד דמ"ג אם קיום המצווה אינו תלוי בקיום הברכה, אם כן לפחות צריכא הגם' להוסיף עוד לומר "וברכיה דרבנן" דלו יהא דורייתא עדין יצא ידי קיומ המצווה של הפרשת תרומה, דהא לא בברכה תלייה מיילתא, ואי אמרת דקיום המצווה תלוי בקיום הברכה, ע"כ מי אני לנ' זה וזה דברכה דרבנן, הא כל הברכות הוי ג"כ רק דרבנן ואעפ"כ אמרת adam לא יצא ידי הברכה אז ג"כ לא יצא המצווה, וא"כ מי שהוא הכא דיצא.

ודבריו רש"י כאן בד"ה ברכיה דרבנן הוא כאמור דרבנן (פסחים ד' ז') כל המצאות כו"ל מברך עלייהן עובר לעשיותן, עכ"ל. צדקה עיון גדול ואין לו לכוארה שום פשוט, דעופר לעשיותן מען דבר שמיה כאה' ואיך דרואה רש"י להוציא מות ברכות מדרבנן, מיי הוכחה הוא וזה אפשר דברכות דורייתא רק הדין נדרש לברך עלייהן עובר לעשיותן וזה הוות רק מדרבנן, שבוט ראיי שכבר עמד בזה המהרי"ץ חיות כאן, ועוד כמה אחרונים נתחשו בזה.

והנה בקושיא הראשונה שהקשתי על דבריו הגם' עמד בזה הפני יהושע וכו' דליהוחא דמיילתא אמר הגם' מדרתי טעמי חדא דלא רק מדרבנן וא"כ אפילו תימצ'י לומר ברכות מעכבות בקיום המצווה, זה לה' רק אם הברכה דורייתא משא"כ הכא דהברכה לה' רק מדרבנן לש' לומר שבשליל זה לא יצא המצווה שהוא מדרוריתא. ועוד דהאמת הוא דאפי' אי היה הברכה דורייתא ג"כ איינו מעכב בקיום המצווה, דהא "לא בברכה תלייה מיילתא".

אמנם בתוספות הרא"ש זיל כאן (כנראה שהרגיש ג"כ בקושיא זו) כתוב בזה' אבל אי היה ברכות מדרום מתרומותינו איינו תרומה דהברכה מעכבות ההפרשה, ע"ג ברכות איןן מעכבות הינו משום דהוינו מדרבנן אבל אי הויין דורייתא מעכבות ולא הויין הפרשה, עכ"ל. ומשמע מדבריו שהוא לומר דהא דאמר הגם' "וברכיה דרבנן" הוא נתנית טעם למה שאחריו ולא בברכה תלייה מיילתא משום דברכה לה' אלא דרבנן, לכן לא בברכה תלייה מילתא והבן, אכן אח"כ דאיתי במתחלת דבריו כשמביא לשון הגם' איתא בזה' אבל תרומה משום ברכה וברכיה דרבנן דאי עבר שפיר, ע"כ. כנראה שהי' לו גירסה אחרת כאן ולא הוי גודס ולא בברכה תלייה מיילתא ודוו"ק וא"כ פירשו של התוס' הרא"ש הוא לפि גידストו ופירשו של הפנ"י הוא לפি גירסתינו וכל להבין.

ולתרץ דבריו דשי' הנ'ל הצדיכין ישבו, נקדים מתחילה דברי הש"ע בז"ד סי' י"ט דכתב שם המחבר בסעיף א' השוחט צריך שיברך קודם אשר

בעניין כל המצוות מברך עלייהן עובר לעשייתן

חיים ברוך איינחהארן, חבר בכול

או דאוריתא, וmbיא ירושלמי (פ"ז הל' א') כתיב ואתנה לך התורה והמצוות (שות ב"ד י"ב) מקיש מצות לתורה מה תורה צריכה אף מצות, ע"ב. ומתחמי' למה לא פסקו הפסוקים בדברכת המצוות דאוריתא ונפק"מ בספק אם בירך דאי הוא דאוריתא צדריך לחוזר ולברך דספ"א לחומרה ומכח זה מספק הפרט"ג זיל אם זה היקש הוא דאוריתא או רק אסמכתה בעלה, עי"ש. ופליה עצומה על בעל פרט"ג שלא זכר כלל גمرا דילן דאמר להדייא כאן וברכה דרבנן הרי דהש"ס דירין אינו סובר היקש, וצע"ג.

עכ"פ חווינן דיש הו"א לממר דברכת דאוריתא הם, והגמ' מתרץ כאן בפשיטות דמותני כרבי וברכה דרבנן, ומג"ל לר' חסידא זאת בתשיטות כ"ב, ובכן מביא רשי' וברכה דרבנן דאמור דרבנן כל המצוות מביך עלייהן עושר לשיעיתן דוקא ולא אח"כ, דמותה מוכח רברכה דק מדרבנן הוא כמ"ש לעיל מדברי הש"ך, ומתרץ דברי רשי' כאן בסופו, והבן היטב כל זה.

עד נראת לתרץ דברי רשי' זיל באופן אחר, דאיתא בגמ' לקמן (דר' כ"א) אמר ר' יוחנן למדנו ברכבת התורה לאחרי' מברכת המזון מקל וחומר וברכת המזון לפני' מברכת התורה מק"ז, ברכבת התורה לאחרי' מברכת המזון מה מזון שאין טעון לפניו טעון לאחריו ברכבת התורה שטעון לפני' איןנו דין שטעון לאחריו ודוחינן אייכא למיפרך מה למזון שכן נהנה, ומה תורה שכן חי עולם, ע"ש. ולכארה הי' מקום לומד ברכבת המצוות מן התורה הם מק"ז מברכת המזון מה בה"מ שחיי שעה טעון ברכבת המצוות שהם חי עולם אינו דין שהוא טעון ברכבה, ואי מה למזון שכן נהנה, הא לאמן דאמר מצות להננות ניתנו דס"ל עצם הנאת קיום המזונה חביבה הנהנה, א"כ גם במצוות הנהנה וק"ו מעלייא הוא ומג"ל באמת ברכבת המצוות לאו דאוריתא, אך זה איינו דאי' הוי לנ לבך אחר עשיית המזונה דומיא ברכבת המזון שمبرך אחר שכבר נהנה ומדאםידין כל המצוות מביך עליון עובד לשיעיתן, ש"מ דהאי לאו ק"ז, ובכן מילא הוה שוב ברכבת המצוות רק דרבנן, ולזה כיוון רשי' כאן דגם' אומד בפשיטות וברכה דרבנן וק' דאפשר דהוי דאוריתא, וככן' ולזה הביא רשי' הא דאמור דרבנן כל המצוות מביך עליון קודם לשיעיתן דמותה הוכיח הגמ' ברכבת המצוות הם רק מדרבנן וכמ"ל, והבן.

ובברך אגב נ"ל לתרץ לפ"ז סוגיא מוקשה בכיצד מברכין (דר' מ"ד ע"ב) דקאמר התם תנן כל שטעון ברכבה לאחריו טעון ברכבה לפניו, ויש שטעון ברכבה לפניו ואין טעון לאחריו לאופקי ממצוות ולבני מעדכा בתרדי דמסלקי תפילהיהם מברכיכי אקב"ז לשומר חקי לאופקי מי לאופקי מי לשינוי הבי לאופקי עכ"ס סוגיות הגמ' שם. והקשו התוס' שם רק דהוי מציז לשינוי הבי לאופקי שאר ממצוות דכני מעדכוא לא הוי מברכיכי לשומר חקי רק על מצות תפילין ומשום דכתיב ב"י חוכה, עי"ש ת"י בהתוס'. אולם לפי דברינו אפשר לומר לדבאתם היו הבני מעדכוא מברכין ברכבה גם לאחר שאר לאופקי מי לאופקי מי לשינוי הבי לאופקי מעדכוא שבאנו לעיל בבדברינו מהירושלמי (ರהוא ג"כ הבני מערבא, דהא התלמוד ירושלמי הוא תלמורא דבנוי ארץ ישראל) דדרשי מואתן לך התורה והמצוות רכמו תורה צריכה ברכבה אף מצות טעונה ברכבה הרוי לנו דסבירו שהוא מדאוריתא, וא"כ אפ"ל רהם ג"כ לומדים הק"ו מברכת המזון וכמ"ל, ואי משום ברכבת המזון לאחריו הם סובדים באמת דכל המצוות

مغربין גם כן לאחריהם ואתוי שפיד הק"ו והבן, וא"ש נמי הוא דלא משנה הגמ' לאופקי שאר מצות רהא לפי זה באמת אליבא דבנוי מערבא מברכינו גם אחד שאר מצות ולכך צדריך לשוני לאופקי דחנן. עכשו נבואה לחת טעם לשיטת הדמ"ם זילadam לא ברך קורם עשית המזונה דלא יברך אח"כ, ומוקדם נחקרו בטעם למה תיקנו חכמים לכדרך על המצוות בכלל. והי' נראה לומד הטעם ממש דמצות צדיקות כוונה ולכן תקנו לביך קודם עשייה בכרי שע"ז יכוין בעית עשית המזונה והגם דקייל' למצות אין צדיקות כוונה מ"מ מצוה בתיקונה הוא שיכוין בה, וכ"כ הרץ' ברכ'ה כ"ח ע"ב, וממצא"כ הינו רך שהוא יוצא המצוה אף כשלא כיוון, וא"כ מוסבר שפיר שי' הדמ"ם דלא יברך אח"כ רהא מכיוון דכל הטעם הוא משומן כוונה דהוא תיקון והידור בהמצואה (רזה ודאי שאנו חלק מהמצואה דאי כן הי' מעכב בהמצואה), א"כ אם כרך עשה המצואה מי שיק שיכוין אח"כ מדרכי הש"ך, ומתרץ דברי רשי' כאן בסופו, והבן היטב כל זה.

עד נראת לתרץ דברי רשי' זיל באופן אחר, דאיתא בגמ' לקמן (דר' כ"א) אמר ר' יוחנן למדנו ברכבת התורה לאחרי' מברכת המזון מקל וחומר וברכת המזון לפני' מברכת התורה מק"ז, ברכבת התורה לאחרי' מברכת המזון מה מזון שאין טעון לפניו טעון לאחריו ברכבת התורה שטעון לפני' איןנו דין שטעון לאחריו ודוחינן אייכא למיפרך מה למזון שכן נהנה, ומה תורה שכן חי עולם, ע"ש. ולכארה הי' מקום לומד ברכבת המצוות מן התורה הם מק"ז מברכת המזון מה בה"מ שחיי שעה טעון ברכבת המצוות שהם חי עולם אינו דין שהוא טעון ברכבה, ואי מה למזון שכן נהנה, הא לאמן דאמר מצות להננות ניתנו דס"ל עצם הנאת קיום המזונה חביבה הנהנה, א"כ גם במצוות הנהנה וק"ו מעלייא הוא ומג"ל באמת ברכבת המצוות לאו דאוריתא, אך זה איינו דאי' הוי לנ לבך אחר עשיית המזונה דומיא ברכבת המזון שمبرך אחר שכבר נהנה ומדאםידין כל המצוות מביך עליון עובד לשיעיתן, ש"מ דהאי לאו ק"ז, ובכן מילא הוה שוב ברכבת המצוות רק דרבנן, ולזה כיוון רשי' כאן דגם' אומד בפשיטות וברכה דרבנן וק' דאפשר דהוי דאוריתא, וככן' ולזה הביא רשי' הא דאמור דרבנן כל המצוות מביך עליון קודם לשיעיתן דמותה הוכיח הגמ' ברכבת המצוות הם רק מדרבנן וכמ"ל, והבן.

אישותה ה"א כי דהא דמלל"ג הינו רק בדיעבד שאמ' קיים מצוה באיסור הנהה לא חשיב קיום המוצה הנהה ויצא משא"כ לכתה להנאה גם מצות חסיבי הנהה ואסור לעשומת לכתה להנאה ע"ה, וא"כ שפיר גם מצות צריכות לכתה להנאה לברכת המתרת הנהה ובברכת המוצה היא עצמה מתרת הנהה ותקנת החכמים כך היהת וכנייל' ושפיר ג"כ אין הברכות מעכבות בדיעבד רבדיעבד שוב הא קייל' דמלל"ג, ולפי"ז נראה דבמצות דרבנן דדעת הבעל המואר בראש השנה דהא דקייל' דמלל"ג הינו רק במצות דאוריתא אבל במצות דרבנן ליהנות נתנו א"כ שוב שפיר הברכות מעכבות בהן גם בדיעבד וכמוון עכ"ל. א"כ לפי"ז לכארה קשה הא קריית מגילה הוא ממצוות דרבנן א"כ לכארה מהי אני לי בקריאת ביהם ט"ז מכח ספק בלי ברכה הא ברכות מעכבות במצוות דרבנן.

ויל' עפ"מ שכח הט"ז לתרץ קושית הרשי"ל למה אין מברכין עליו בבב' ימים כשאר ספיקא ביום דשאני גבי יוט' דיש צד אחר לומר שלא יקיים מצות יוט' כללadam היום השני קודש לא יועיל מה שנาง אתמול קודש כי חול הי' ע"כ מן הספק צדרך לנוהג גם ביום השני קודש וכן להיפך, מצוה לא חשיב הנהה, ועוד יוקשה על זה מה מא דקייל' הלכתא גבריתא דמלל"ג במצות ואם קיים מצוה כל' ברכה תחריר את המצוה אשר עלי' היא נאמרת ודוק'. ואולם לכואדה תקשה ע"ז מה מא דקייל' הלכתא גבריתא דמלל"ג והנהנת קיומם במצות דרבנן כיוון שלא היה שם ברכה המתרת וא"כ דאי' לומר גם המצוה הנהה אסורה כיון שהיא שלא היה שם ברכה המתרת עד ט"ז בדיעבד דלא יצא וכדין תוקע בשופר של איסור הנהה דלא יצא גם בדיעבד למגילה וא"כ אפי' באותו צד שתאמר שבזום ט"ז עיקר החיוב מ"מ כשר למגילה וא"כ דמצינו בלאה קדרמה לעניין וזה ע"כ אין חשש מועל מה שקדאו ביום י"ד דמצינו בלאה קדרמה לע"ד עכ"ל, ובזה א"ל גמור וסוגי ב"ד כיוון שהוא לרוב העולם וזה לנו לע"ד עכ"ל ג"כ שאע"פ למצות דרבנן ברכות מעכבות כנ"ל, אבל כיוון דיש הרבה ומנים למגילה ע"כ סגי בברכתה ג"כ רק ב"ד וד"ק.

ויל' עפ"מ בס' עדות בייסוף שכח דהא הקשה הר"ן גם בהא המוקפת חומה מימות יהושע בן נון ניחוש שמא נתישבה ולבסוף הוקפה ותוירץ דאולין בתר רוב מדיניות שמקיפין והדר מיישבין, ומעתה בספר ע"ז מקבל עליו עומ"ש, וכן שפיר מקודם עושה המצווה דהינו הטבילה ואח"כ מקבל עליו עול מלכות שמים על ידי אמרת הברכה. [ובפ"מ א"ח (בפתחה כולל הלכות ברכות אות ט"ז) שmbיא ירושלמי (פ"ז הל' א') ברכות המצאות דאוריתא מדכתיב ואתנה לך ה תורה והמצואה (שמות כ"ד י"ב) דמקיש דמה תורה אריכה ברכה אף המצאות צדיקות ברכחה, ומתהמי' למה לא פסקו הפסיקים כירושלמי, והניה בצע"ג דש"ס DIDIN אינו סובר כהרשותם, וניל' דלי' הפנוי יתרי טעמי קאמר הנגדה חדא דהכא הברכה דרבנן ועוד דאפיילו הברכה דאוריתא ג"כ אינו מעכ卜 בקיום המצואה דהא לא בברכה תלייה מילחתה, לפ"ז יהי' נפקא מינה בשאר ברכות דאוריתא, רעין בס', לך טוב כלל י"א בעניין ברכות אין מעכבות דמכאר דמגילה דהיא דברי קבלה כד"ת דמי וגם הברכה לכארה יש לכלול אותה בכלל דברי קבלה כד"ת וכן ברכות הגומל שנלמד מתhalbim כד"ת דמי ברכחה ופסיקו של הפמ"ג יהי' תלוי בשתי לשונות לפי הפנוי איזו מהם הוא האמת. ואגב י"ל ירושלמי סובר כהלכה ארץ ישראל שmbיא המרדכי ריש מס' חולין אדם שחתט ללא ברכה פגול הוא וכן הרא"ש כתוב שם שחת ולא ביריך שחיטתו פסולה. (אברהם ליבערמן)]

בעניין אי ברכה מעכבת במצוות

שלמה חיים וויטריאל, חבר בכולל

באו"ח סי' טרפ"ח סעיף ד' כתוב המחבר בכך שהוא ספק אם הוקף וכו' קורין ב"ד ובט"ז וכו' ולא ביריך כי אם ב"ד וכו'. לכואדה יקשה ממש הג"ד יוסף ענגיל זלהה בספרד ללח טוב כלל י"א בעניין ברכות אין מעכבות וויל' י"ל סברא שני' בהא מצאות דאוריתא אין הברכה מעכבת ובמצאות דרבנן מעכבת, והוא על פי המבוادر בתוספתא ברכות פרק ד' זול' הנהנה מן העוה"ז כלום بلا ברכה מעל עד שייתרו לו כל המצאות עכ"ל, ונלען"ד כונת התוספתא דכמו דבנהנה הנהה גשמיota מן העוה"ז بلا ברכה מעל והברכה היא המתרת הנהנה כן הנהנה הנהה רוחנית מוקום המצואה ג"כ המתיידר שלה הוא אך ברכות המצואה והוא שאמרדו עד שייתרו לו כל המצאות וכל אחת מברכות המצאות תחריר את המצואה אשר עלי' היא נאמרת ודוק'. ואולם לכואדה תקשה ע"ז מה מא דקייל' הלכתא גבריתא דמלל"ג והנהנת קיומם במצות ואם קיים מצוה כל' ברכה יצא גם מדרבנן וא"כ דאי' לומר גם המצואה הנהה אסורה כיון שלא היה שם ברכה המתרת וא"כ דאי' לומר גם בדיעבד למ"ד מצאות ליהנות ניתנו. אמן באמת לק"מ שהרי המל"מ פ"ה מהל'

אפשר לו לברך, או אפשר להסביר יותר דבגון הסדר שלו הוא להיפך דמקודם מקבל עליו עול מצות דהרי מודיעין לו מקט מצות וכו' וצריך דיקבלם עליו השיתוף וגם איינו יכול לומד "אלקינו" لكن יטבול מקרים וכי"ה יישדאל ואנו לקיימים ורק או מגירין אותן, נמצא בוגר על ידי שפיר מקודם עושה המצואה דהינו הטבילה ואח"כ מקבל עליו עול מלכות שמים על ידי אמרת הברכה.

[ובפ"מ א"ח (בפתחה כולל הלכות ברכות אות ט"ז) שmbיא ירושלמי (פ"ז הל' א') ברכות המצאות דאוריתא מדכתיב ואתנה לך ה תורה והמצואה (שמות כ"ד י"ב) דמקיש דמה תורה אריכה ברכה אף המצאות צדיקות ברכחה, ומתחמי' למה לא פסקו הפסיקים כירושלמי, והניה בצע"ג דש"ס DIDIN אינו סובר כהרשותם, וניל' דלי' הפנוי יתרי טעמי קאמר הנגדה חדא דהכא הברכה דרבנן ועוד דאפיילו הברכה דאוריתא ג"כ אינו מעכ卜 בקיום המצואה דהא לא בברכה תלייה מילחתה, לפ"ז יהי' נפקא מינה בשאר ברכות דאוריתא, רעין בס', לך טוב כלל י"א בעניין ברכות אין מעכבות דמכאר דמגילה דהיא דברי קבלה כד"ת דמי וגם הברכה לכארה יש לכלול אותה בכלל דברי קבלה כד"ת וכן ברכות הגומל שנלמד מתhalbim כד"ת דמי ברכחה ופסיקו של הפמ"ג יהי' תלוי בשתי לשונות לפי הפנוי איזו מהם הוא האמת. ואגב י"ל ירושלמי סובר כהלכה ארץ ישראל שmbיא המרדכי ריש מס' חולין אדם שחתט ללא ברכה פגול הוא וכן הרא"ש כתוב שם שחת ולא ביריך שחיטתו פסולה. (אברהם ליבערמן)]

בגדר צורתו של קרבן שמועון קעטני, חבר בכולל

גדר של הקדבות בענין העבורה היא באמצעות פועל איזו חכליות פרטימ, וכל קרבן יש לו תכליות מיוחדת מזו של כל נמצא בשאר הקדבות. לפי הרמב"ם בפירושו למשניות קדשים יש ד' קדבות שבולותם לא נמצא עוד מין, והם קרבן עליה, חטא. אשם ושלמים, וכל אחד מהם תכליות מיוחדת. אבל יש לכולם צד שווה בתכליהם וזה עניין כפורה, אבל כל אחד משילם כפduto באופן פרטיא לפיקודו אותו הקרבן, משא"כ בחבירו. כל קרבן יש לה חומר וצורה, ובשתיות חומר לצורתו, יפעול הקרבן תכליות הפרטיא. חומר כל קרבן הוא הבעלי חיים שבהם השתמשו עבדות הקרבן. והחומר של הקדבות יש ב' הבדיקות להם, והאתה היא הכללים והדינים שיגדור המין, הגיל וכו' של כל קרבן למה שנוצע לו. ולמשל, קרבן עולה שיק במין הבאה (בקר, עז וככש) ובמין העוף, בקטנים וגודלים. אבל רק בוכרים ולא בנקבות. וזה דין חומר של העולה מהבחן ריני גשם החומר. והבחנה השני היא שחומר הקרבן צריך לו עור דין, והם מצד הרוחני, וזה עניין קדושתו, שהקדיש בעל של הקרבן בתחילה. ומשל זהה שלחומר העולה יש קדושת עליה, ולהחטא קדושת החטא וכו'. וא"כ לחומר הקדבות יש דינים שמאגדים החלק הגשמי וחלק רוחני.

זה החומר מובדל בין קרבן לקרבן, שככל קרבן יש לו חומר אחד בענין דיני הגוף ובעניין קדושתו הפרטיא, והצורה של הקדבות ג'ב' מבידיל בין קרבן לקרבן. ומהיא צורתו? וזה הعبادות ומעשיים המיוחדים לכל קרבן לפעול תכליות. ועיקר הعبادות שבמעש הקדבות הם, זריקה והקטלה ואכילת כהנים, וכולם נק' בלשון אכילה — זריקה והקטלה קורי אכילת מזבח, ואכילת כהנים קורי אכילת אדם, ומהות הזרקה היא שימת דם הנפש של חומר הקרבן במקומות קדושים פרטיא ומוסים, ועיקר ומהות הקטלה היא כלוון בשער הקרבן באש המבוח, ומהות אכילת אדם היא כלוון בשר הקרבן על ידי אכילת האדם. כל קרבן נוגע ב' עבודות הנ'ל באופן פרטיא. לגבי זריקה עולה וاسم ושלמים נבדל מן החטא. לגבי הקטלה, האשם, חטא ושלמים נבדל מן העולה, לגבי אכילה. החטא והשם נבדל מן השלמים וג'ב' נבדל מן העולה שאין לה אכילה. כשהשעין נראה שככל קרבן וקרבן יש לו הבדל מhab'ו באיזה עבודה פרטיא או עבודות פרטיאות. וסדר ותוכן הعبادות שבקרבן הוא צורתו. ומה שעולה מכל זה הוא שהבדלת החומר בדיני הגוף והקדשה וג'ב' הבדלת סדר ומין הعبادות האכילה והכלוון שככל קרבן זה וזה לבן, שמאגדים כל קרבן מחבריו לפעול את תכליותו הפרטיא. וכל מה שאמרנו הם הקדמה לדברינו הבאים.

בשנகור בענין השלמים נראה שצורתו הפרטיא תלויה ברוב, בעניין אכילתו. וזה מפני שודיעתו בעולה וכאשם, והקטלה כאשם וכחטא. ומה שambilו ביותר היא אכילת האדם. בכל הקדבות שיש להם אכילה, הכלוון ע"י אכילה שיק בכל הבשר של קרבן. אבל בשלמים כלוון האכילה שיק

בענין נטילת נשמה ומיתת ב"ד בשבת אפרים בערנשטיין, חבר בכולל

כתבו התוס' סנהדר' לה, א ד"ה אין רציה דוחה שבת היינו אפילו למ"ד מקלקל בחבורה פטווד הכא חשוב תקון דיש לו כפירה. והנה שם בדף עב, בדקאמד איצטדריך ס"ד"א מידי דהוה אהדרוגי ב"ד דבשבת לא קטלין, ופרש"ג דומוד להרוג בא במחתרת בשבת מושום פ��וח נפש דהאייר, והמאירי שם יצא לדzon בדבר חדש דאפיילו ללא פקוח נפש לא היה חלול שבת. וויל' כל שאמרנו עליו שאין לו דמים נתנה דשות להרגו בין בחול בין בשבת ע"פ' שהrigות ב"ד אינה דוחה שבת בו התירנו שכמת הוא ואין לו דמים כלל ע"ש.

ובודאי עצם דברי המאירי תמהים מאד דמה שייך זה לחילול שבת דתלוי בנטילת נשמה, והוא' איך שייה' קשה טובא דהא גם בדיני נפשות מה אין דנון בשבת, ביןון דהוי כמהת דין אין לו דמים אם נהרג כמ"ש תוס' דמי שנגמר דין אין ההרוגו חייב. ודוחק לומד ולחלק דהaca הו יותר קרוב למיתה דביוון שהוא במחתרת מותר להרגו בידים גם' ללא פקוח נפש כמ"ש המאירי וממלא אין לו דמים והו' כמהת משא"כ נגמר דין צעריך ב"ד להרגו דהדבר תלוי במה שאין לו דמים והו' כמהת הדין צעריך ב"ד הוא לדונו ולא להmittio כמ"ש הרדב"ז על הר"ם בהדייא הל' סנהדר' פ"ד ה"ב וויל' מ"ע היא וכו' ואם עמד על נפשו והרגוovo עדריו במיתה אחרית יראה לי הוה וכו' בפנוי שלשה סמכים אבל לא בפני הדיות ולא כתוב כן בmittah, וכל מצות ב"ד בדבר הוא שעלייהם מוטל החיוב לראות שירוג ומילא אדם אחר אסור, וא"כ בנוגע לעניינו גם במיתה ב"ד אין לו דמים ולמה יש חילול שבת למאירי.

ובפשטות נ"ל דיש לומר דמ"ב' הוא דין אחד דאסור אפילו אם ליכא ממש חילול שבת ויש להרכיבו כו' מרמב"ם שמונה לאו בפ"ע שלא לדzon חי"מ בשבת ואם כן אינה בכלל לא תעשה כל מלאכה. ונראתה דמ"מ הו' בכלל חילול שבת והו' אישור סקילה דנקף' מלמחליה וג'ו' ולא תבעדו דנקפה מניה איסור מיב"ד בשבת מגלה על מחלליה דכולל נמי דבר שאין ממאלא דוקא כל גירדי חיובי שבת דהינו מיב"ד. ועיין סנהדר' לה' ויבמות צ"ו ולכן ניחא דברי המאירי.

וביתור מישוב היטיב קושית תוס' שהתחלנו בו לפ"ז דמקלקל הוא גדר בחובבי שבת אבל מ"מ געשה המיתת ב"ד וזה סגי ונקרא מחלל שבת וק"ל. וביעיר דברי המאירי נלענד' לברך קצת עפי' מה שמסתפק המנ"ח במסוך השבת מלאכת השוחט אם חייב בשבת על טריפה או נפסק סימני חיותו כמו שפטור לעניין רוצח עג'ג פשוט הוא גם בטטרפה עשויה מעשה נט"ש והשתא הוא חי לגמדי בכל תוקפו אלא שיש בו מחלוקת שבועה ודאי ימות לאחר זמן וזה דומה לנידון המאירי דה'ה אדם שעולול למות מצד שמוטר להרגו מאיזה סיבה גם בו ליכא נט"ג בדיני שבת ומה ליטריפה במציאות לטריפה מהמת דין, וудין צ"ע.

בסוגיא דברכת שמון, בברכות ל"ה ע"ב

יוסוף שטארק, חבר בבול

במדרש תנומה עה"פ ויחרד יצחק חרדה גדולהiley מיש טעם טעם
שמן כיצד צידך לבך. כשר הטעם טעם שמן מביך בודא פרי העז ע"ש.
וצ"ב השיקות לכאן וגם מי ה' ספיקו ובתורת נתנאן הנדרס ביחיד עם
חנוכת התורה עמד בזה. ונלע"ד ובקדום דש"ס בברכות ל"ה, וע"ש כל הסוגיא
מ"ש יין אילמא משם אישתני לעלויא אישתני לברכה מ"ש שמן דאישתני
לعلויא ולא אישתני לברכה אדר' יהודה אמר שמואל שמן זית מברכין
עליו בפה"ע (ולקמן אביה בע"ה מה שמקשה ע"ז). ומבייא שם הטרור באוי' ח'
ס"י ר'ב שבאי' מהרבינו יוסף שם נتون שמן הרבה מבחן עליו בפה"ע.
ובהא כתוב שאינו מבחן עליו א"כ מכין לדפואה אבל הנותן שמן הרבה
מבחן על האניגרנון דהוא עיקר ולא על השמן ע"ש. ובוטרי זהב פירש
פלוגתיתיו דזה תלוי אי הולכין בתור מחשבה או בתור מעשה. ובאמת בכתובות
סובד דמבחן על עיקר המעשה ולכון כיון דשמן הוא הרוב מבחן בפה"ע
וهو סובד בתור מחשבה אולוי' וא"כ שתיל' ר' דרך דפואה וכל שלא
רפואה הוא طفل הוא ולכון אף שהשמן הוא הדוב מבחן על האניגרנון שהוא
עיקר ע"ש. וכןאה מה ה' חרדה יצחק כי מחשבתו ה' על עשייו ולמעשה
נתבחן יעקב וה' דואג שאין הברכה חל כלל נמצאו לנו הולכין בתור מעשה
ויעקב חבל נחלתו היא עיקר נמצאו אם נتون שמן הרבה באניגרנון מבחן על
השמן לכך ליכך יlid הטעם טעם שמן מי' מבחן שנונות הרבה שמן באניגרנון
האיך מבחן ואמר כך שר' שמן זית מברכין עליו בפה"ע עכ"ד הנוגע לעניינו.
ונלע"ד בדרכך זה רק באופן אחר והנה מקודם גתרץ קושיתו שהקשה

מש מתנת כהונה בוכות חפצא של בש"ר קדשים כאומו הגדר שמצינו
בתודעה. ולפי זה מצינו שענין מתנת כהונה בזובי שלמי צבור לנשי
אונפינים, האחת של החזה ושוק שאכילתם הו' עיבורה ממש ובזה העבורה
משלים תכלית הקרבן שהיא כפרה וכו' ויעיקר זכותה הו' בפעולות האכילה
שיידך רק בש"ר קדשים. ואופן שני, של שאר הבשר שוה מיתה בחפצא
הבשר, ואכילתו לא הו' בחלק העבורה ולא נוגע בתכלית הקרבן כלל. וא"כ
זה הטעם שתונופת שלמי צבור הו' בחזה ושוק כבשא רשלמים שרך אכילת
בחזה ושוק הו' עיבורה וא"כ רק בחזה ושוק טעון לתונפה.

ונחוור לקושיא הדאשונה בצורת השלמים, רמצינו לפ"י מה שאמרנו
שצורות שלמי צבוד הו' כצורת שלמי יחיד ממש שלשיניהם הו' אכילת בחזה
ושוק מא"כ בכל שאר הקרבנות שיש להם אכילת הבשר לגמרי כבהתאת
והאשם או ליתא אכילה לגמרי כעולה. ומה שיש הבדל בין שלמי צבוד
לשלי' יחיד לגבי אכילת שאר הקרבן לא הו' הבדל בצורת הקרבן ובבדרים
שתלו'י הcpfrah, רק ששארית בש"ר שלמי צבוד ניתן לכחנים למיתה אמתי
אפילו ללא חשיבות עניין עבודה.

דק בחזה ושוק ושאר הבשר לבעלים, אבל מה שישיך לבעלים אינו נוגע
בעבודת הקרבן בעצמותו ובמהותו, ולפי זה כל אופני השלמים יש צורה
אחד השווה לכלם באופן כלל. וזה שיעיקר צורת השלמים תלו' בקדושתו
שהוא של שלמים, ובעובדותיו, במעשה כליאון על ידי אכילת חזות ושוק לחוד
שזה דבר מיוחד לקרבן משא"כ בשאר הבשר.

וא"כ כשגעין בכל אופני השלמים נמצא שובי שלמי צבוד מהם
כבשי העצת אינו כן. רהთ מוכח לאחר הקטרת האמורין כל הבשר נאכל.
לכהנים ולא רק בחזה ושוק. וכן מגה הדרב"ם בחבורי הגדול את זובי שלמי
צבוד בכ"ד מתנות הכהונה. וא"כ לפי הנחותינו שצורת השלמים תלואה
באכילת חזות ושוק קשה טובא וכשגעין בשלמי צבוד גופה יש עוד קושיא,
דמצינו בכל השלמים עבורה של תנופה, ואע"פ שאינו מעכבר. עבודה חשובה
הו' וגדיר התונפה ממשע' כלקי הקרבן שניתן לכליאון בין(ac)יליה בין
בקטרה ציריך תנופה. וכל המורם מן השלמים בין נזיר דנכלה ג'כ' זרוע בשללה
שוק או בתורה דהו' עמה הלחם או באיל נזיר דנכלה ג'כ' זרוע בשללה
בכלום חלק המורם הוא בתונפה הואריל דכולם הו' בעבודת האכילה של
הכהנים. וממצינו בשלמי צבוד דבר קשה, והוא דבנתונפה שלמי צבוד הו'
רק החזה ושוק ואמאי הא כל הבשר ניתן לכחנים לאכילה וכל הבשר הו' מורם
מן השלמים וא"כ כל הבשר טעון לתונפה באותו התונפה ומה שאמרנו לגבי גדרה
חיים שכל הקרבן בתונפה? ומה מעין מדין התונפה ומה שאמורנו לגבי גדרה

קודם שדק בחזה ושוק היא ניתן לאכילת כליאון ולא השאר.
ודאיתו לחדוץ קושיות הנ"ל ביסוד חדש. דנהה קשה להבין גדר מתנות
כהונה בכלל, שמתנה ממשע' דבר שנוטן לנין בחנום, שישיות הנין להמתנה
הוא רק שהוא פועל במעשה הנתינה בלבד והוא לא עושה שום דברilocות
בהתניתה. וא"כ באיזה אופן יהיה בש"ר קדשים בתורת מתנת כהונה דבשלמא
בתודעה ובשאר מתנות כהונה כל המעשה הו' רק הנתינה לכחן אבל בש"ר
קדשים החלק שניתן לכחנים לאכול הו' בגין עבורה שבאכילתם הבעלים
מתכפים. כמו שאח"ל "הכהנים אוכלים ובעלים מתכפים". וא"כ אכילת
בש"ר קדשים בכחנים הו' עבורה כשאר העבודות כמו הקטרה וכו' והוא גופה
של תורה הקרבן, ואיך נקרא חלק של כחנים בלשון מתנה, כמו שקרוים
בתודעה ובשאר מתנות כהונה.

ונראה לי שבאמת יש ב' גדרים למתנות כהונה. האחת הו' מתנה
מש בתודעה והשני' הו' בפעולה שהכהנים עושים, וגדיר מתנה בזה היא
שגובה חכמו ית' שהכחן יהיה חלק של העבודה ממש וזה הו' מתנהו.
וא"כ בתודעה הנתינה הו' בחפצא בש"ר קדשים. ובאכילת קדשים המתנה
הו' פעולות האכילה שהיא בש"ר קדשים. ויעיקר זכות מתנות כהונה הו'
בפעולות האכילה שנוגע בש"ר קדשים. אבל עיקר זכות של תודעה וכו'
לכחן הו' בחפצא של המתנה ולא באיזה פעולה השיקע עמה.

ובזה היסוד נישב קושיתינו שבאמת בכל שלמי יחיד אכילת כחנים
בחזה ושוק וכו' הו' זכות בש"ר קדשים על ידי מעשה האכילה וזה הגדר
מצינו ג'כ' בשלמי צבוד. אבל בשלמי צבוד נמצא עוד מתנת כהונה בלבד
אכילת חזות ושוק הו' אכילת כל הבשר, ואומר אני שהזאת השאר הו'

בודאי אינו מזיק א"כ שפיר או הי' לו ברך וא"כ קשה אמא לא מתרץ הגם' כן. וש"מ שאף בשותה מעט אינו מברך וצ"ב. דהא או אינו שיר' התעט דאווקי מזיק לי'. והנה י"ל דגס זה הילוי בהנ"ל דאי בתר מחשבה אול' או בתר מעשה אול', דהנה בטבע כל דבר המזיק דעתך אינו מזיק ורק וכן אם הוא טפל ג"כ אינו מזיק Dao דומה למעט דעתbullet ע"י המהלך האחר הרבה מזיק וכגון במאלכים ומשקימים המשלשים דעתך אינו פועל כלל שעמו וה"ג שמן הרבה מזיק וע"י אגיגרין או פת אינו מזיק שאו הילוי טפילה וכן מעט אינו מזיק ובאמת דגס פורתא מזיק רק שאינו ניכר של"כ קמא קמא בטיל וא"כ האיך בהדרבה מזיק. אע"כ שוג פורתא מזיק רק שאינו ניכר ובהרבת ניכר ולכון י"ל דאם אול' בתר מעשה כיוון לדמעשה לא הויק דהא מעת הוא אכן מברך בפה"ע משא"כ אם בתר מחשבה אול' כיוון דזה הויך דבר המזיק וגם מזיק רק שאנו ניכר ובלא זה רק סתום כיוון שאנו יודיען שזה הויך דבר המזיק ואם שותה יותר יזק לו אכן אינו מברך עליו. וא"כ י"ל שהgam' DIDן סובר בתר מחשבה אול' וכיון שכן אכן אינו מברך עליו וכן לא והדרא קוי' הגם' לדוכתא.

ונעה מזיק וא"כ תלי בפלוגתם בסבואה ג' וו"פ.

ונעה מזיק וא"כ תלי שותה הי' שאלת המ' מי שטעםطعم טעם מן מי שטעם דיקא היינו טעימה כל דהו שזה פורתא שאו אינו מזיק כדי צrisk לברך, אם אול' בתר מעשה ולכון כיוון שאנו מזיק מברך בפה"ע א"ד בתר מחשבה אול' ולכון אכן מברך וכנ"ל. ולכון תי' כ"ד דמברך בפה"ע בתר מעשה אול' י"ל כתורת נתנא' דמידחרד יצחק וכג' וע"כ שאנו הוליכן בתר מעשה הגרון וכג' וכ"ז אם מברך בפה"ע ודוק. וביתור י"ל דלהרמב"ם מברך שהכל משום הנאת הגרון וכג' ולא קאמר כי"ד צrisk לברך הילו או שהכל שבת וו"ל אי בתר מעשה אול' מברך בפה"ע א"ד בתר מחשבה אול' וא"נו מברך בפה"ע וכג' ולכון מברך שהכל ולכון קאמר כי"ד צrisk לברך הילו או שהכל שבת וקרי לי' פטור ומותר כיון דליקא איסורה משום שבת עכ"ל. חוות דאף דאסוד משום עניין אחר מ"מ במא"ק דקאיירין פטור מקרי וזה ג' לעניינו והבן והרמב"ם מישוב.

ונעה הטור מביא שם דעת הרמב"ם דאם שתה שמן בעין מברך שהכל והקשה הטור דהgam' מקשה דאם שתה בעין אוקי מזיק לי' ולא יברך עליו כל ע"ש. וע"ז בב"ח מה שתרץ. ועוד כתוב הב"ח שם דעתמו של הרמב"ם הוא כיוון שנגה צrisk לברך עליו שהכל דלא גרע מוחומץ ע"ש בארכות. ולענ"ד י"ל לתרץ הקרי' על הרמב"ם דבאמת לכל דבר יש תפקיד וכל מאכל יש תפקידו שלולה נברא ולכון התפקיד של שמן הוא לרפואה או ע"י אגיגרין ופת שאו הויך טפל ולכון ברכתו הויבפה"ע שלולה נברא המאכל וזה תפקידו משא"כ ברכת שהכל הוא לא ברכה לעיקר הפרי ולהתקידי רך לעניין הנאת החיך והנתה הגרון שע"ז מברך שהכל א"כ מובן הכל שלכון מברך שהכל כיוון שיש לו הנאה לחיך וזה לא הויברכה לעיקר הפרי שע"ז אינו מברך א"כ י"ל שהgam' מיררי כאן רך לעניין עיקר ברכת השמן רך מדין ברכת הנהני פטור והא דחיב שהכל זה לאו עיקר ברכת השמן רך מדין ברכת הנהני של ברכת הנאה לחיך והגרון וכיון שפטור מדין ברכת שמן שב"ד מיררי כאן משמע מהgam' שפטור. וע"ז וזה אי' בראש' בס"י א' במס' שבת וו"ל וא"ג דאיכא איסורה דלפ"ע לא תנתן מכשול לא אירידין הכא אלא באיסורי שבת וקרי לי' פטור ומותר כיון דליקא איסורה משום שבת עכ"ל. חוות דאף דאסוד משום עניין אחר מ"מ במא"ק דקאיירין פטור מקרי וזה ג' לעניינו והבן והרמב"ם מישוב.

ונעה באמת שהgam' מקשה אוקי מזיק לי' היל לתרץ דשתה ע"י אגיגרין ודק השמן הו הרוב וכשי' רבינו יוסף הנ"ל, דמברך בפה"ע. ואין לומר דהgam' רוץ להתרץ רק שתה השמן לבדו ללא דבר אחר הלא זה אינו דהא דהgam' מתרץ שאכלו ג"י אגיגרין וקמדי' לי' Dao היל השמן טפל וא"כ היל מתרץ דשתה ע"י אגיגרין וקמדי' לי' Dao היל השמן טפל וא"כ היל לאחות דהשמן הו דוב וא"ו מברך בפה"ע וכשי' רבינו יוסף הנ"ל. וא"כ ש"מ כשי' הטור וכהר"ם מרוטנבורך שסובר ג' כשי' הטור, ותוכן הקרי' הואת הקשה הב"ח על אתר ע"ש. והנה עוד יש להקששות דבאמת שמן אוקי מזיק לי' והוא רק כשותה הרבה וכלשון gam' השותה משא"כ פורתא אי טעם מעט

שער ר' חלכלה

בסוגיא דכברתא

שמעון סופר, חבר בכולל

שבת כא. אמר ר' הונא פטילות ושמנים שאמרו חכמים אין מדליקין בהן בשבת אין מדליקין בהן בחנוכה בין בשבת בין בחול אמר רבא מ"ט דבר הונא קסביר כבתה זוק לה ומותר להשתמש לאורה.

תוספות ד"ה ומורה, ואית' מנא ליה לדרבנן דרב הונא דמות לה השתמש לאורה דילמא הא דאמר אין מדליקין בשבת מושם דכברתא זוק לה ואין יכול להדריך בשבת.

ויריטב"א מביא זיל' ואחרים תרצו דידייקין מדקאמר פטילות ושמנים אבל שמנים אין הטעם אלא שאין נמשכים אחר הפטילה ואורם עמוס אבל שמנים וא"כ טעמא דפסולים היינו משום דמות להשתמש לאורה ובדין אינם כבאים וכשרים בחול אלא שלא פלוג רבנן בין חול לשבת ע"כ.

הוא דשמנים כשרים בחול אמר אין פגיעה ק"ו העולם דמקשים מ"ג א' ליכא שם שמן אחד אמר לא ידליך בשמנים הללו בחול כלל בתמיי, עיין פני יהושע וכק"ז מראן החתום סופר מביא קו' העולם דמקשים מ"ג א' ליכא שם ואית' ליה שמן טוב אי מותר להשתמש לאורה סגי בנה אחד לשבת ולשל חנוכה ממש מ"א סי' תרע"ג ס"ק ב' עכת"ד.

שbarangנו יעקב הבכור ע"כ שיצחק סובד שבתר מעשה אולי ולכון הי' רוצח לבוך עשו מקודם וזה הי' שיטתו של יצחק וא"כ מובן הכל וייחרד יצחח חרדה גדולה ולמה חרד דשמא ברכתי קטן לפני גדול וכחנחומא המובה ברשי' הניל' וע"כ שעשו הגדול וע"כ שבתר מעשה אולי וא"כ יל"ד מי שטעם טעם שמן כיצד צrisk לבוך, שע"כ הייתה מברך מהברם' אבל מכיוון שמכאן דברת מעשה אולי ולכון מברך שהכל להרמ' אבל מכיוון שמכאן דברת מעשה אולי וא"כ אפשר דمبرך בפה"ע לנן קאמර לו דבש"ר אה"ג שمبرך בפה"ע דברת מעשה אולי וא"כ שפיר מקוד נכוון להרבינו יוסף הניל' שסובד כחנחומא ומישוב קו' הבה"ח שרוי פסק כחנחומא והטור כהגמ' דידן והבן.

והנה בדישׂויל מהמד' דלמה חרד יצחך דראת גיהנם פתוחה מתחתינו וא"כ ליכא שם ראי' דברת מעשה אולי ולעלום ייל דברת נחשבה אולי וכהגמ' דידן וליכא שם פלוגתא ולכון שאל כיצד צrisk לבוך או כחנחומא או מהמד' זוז'ק בזה.

ומעתה ייל שהושא' הי' מסופק בזה איזה פשטאמת אי כחנחומא או מהמד' الآخر וזה תלוי דלחנחומא בתר מעשה אולי ולהמד' דראת גיהנם וכו' ייל דברת מחשבה אולי וא"כ שאל מי שטעם טעם שמן בצד צrisk לבוך א"א דברת מעשה אולי מביך בפה"ע וא"כ ייל כחנחומא א"ד דمبرך שהכל דברת מחשבה אולי וא"כ ייל כהמד' ולכון השואל רצאה לידע איזה פשטאמת שאל בברכת שמן שבזה יצא לו האמת עם מי שהוא תלי' ולכון אמר לו כשי' הטועם טעם שמן מברך בפה"ע וע"כ דברת מעשה אולי וע"כ כחנחומא והבן.

הערות על קונטי שערי הלכות חוברת ז'

מאთ: מרדכי ערךאויטש, חבר בכלל, והעורך

א) בתוכן הענינים בשער פרפראות לחכמה כתיב "בין בשבת בין ביו"ט", הוא ט"ס וצ"ל "בין בת"ב בין ביו"ט".
ב) ע' ל"ט, עבini איך הותר לע יעקב ע"ה ליקוט את אבותינו בשם והובא שם תירוץ בשם השד"ח מעד' כי כל ק"ד דמחמת גודל קודשת וחשיבות שם מותר לקודותם בסתם — עיין בדבש לפני מהחיד"א וצ"ל מע' מ' אות מ"ב מש"כ כען זה בעניין משה דמהא דאמור יהושע אדרוני משה אין ראי' שמותר לתלמיד לקרוא לרבו "רבי פלוני" דשאני שם דיקר הוא פאוד כמו שהוא עיי' (ועמ"ש דבינוי במדאות העין שנדרין דף ק') ומה שנדרפס קושי' הכתב והקבלת מלעיל כ"ה ד' — ט"ד וצ"ל כ"ה ד'.

ג) ע' מ"ד בקושי' שמשבת ג' א' כי קאי' רבי בהאי מסכת ובין שבת קיד, א' אי בכווי' תנוי' בריש מתיבתא — מצאתי שכבר עמד בזה הגאון בעל מחיצית השק בשות' חת"ס חלק ז' סי' ד' ות"י (ת"י ו') דעכ"פ בלי ספק טריה לי' מילמא להניאל דבעי' לכוון והווידו על זה מבלי להטרחו' עכ"ל. וידידי הרב משולם פאלאטשעך נdry' העיר לי' שגמ' מראן החתום סופר כבר

הפני יהושע מיישב מה שקשין על רשי' שכתב דחיישין דלמא פשע דה"מ לפרש דחיישין שמא ישכח זיל': והנראה בו דרש"י בא לישיב קושית התוספות מגיל דעתמא דרב הונא דמותר להשתמש לאורה דלכ"ע שלום בית אל לא שום שמא יטה ע"כ טעמא דד"ה שמא יפשע בחול וזה לא שיך בשבת, אבל התוספות לא נחתו לפרש כפרש"י אילא שמא ישכח עכת"ד. ואולי שריש' ותוספות אولي' לשיטות שריש' בד"ה מבחו' כתוב ולא בריה לפי שבitem הוי פתחים לחצר והותם ד"ה מצוה חולק שמצוה להניא על פתח החצר, נמצוא לרשי' שמליך בבית יש לחוש שמא יפשע שריאה ולא ידליך, אבל להOTOS' מדריך בהתחזר לר"ה יש לחוש רק שמא ישכח. והנה לפי מראן החתום סופר ר"ה מדבר במקום לו ש"ו' אחר ומידיק שrok בפסולים אסור להדריך בשבת וחנוכה שמא יטה אבל בכשרים סגי בנה אחד ובחול אסור מושם לא פלוג כמו שכתב הריטב"א הניל'.

לפי רוש' רשי' שמליך בפתח ביתו ויש לו אור ושלום בית מנד חנוכה בונה ג'כ' מושב קושי' התוספות שם' שמותר להשתמש לאורה מdaggi בשמן כשר בnder א' לשניהם. אבל לפי התוספות שמליך בפתח החצר לא סגי בנה א' לשבת חנוכה כי אין מהודיע אוד בבית ומקשה התוספות שפיר מנא ידעינן שמותר להשתמש לאורה אויל' מושם דכברתא זוק לה אין מדליקין בשבת.

ומוה מישוב הריקוק שר' הונא אמר קודם שבת וא"כ חול ורב להיפך כי לדרב הונא העיקר שאין מדליקין מושם שבת כמ"ש הריטב"א. והוא דאמר רבא נר שבת ונר חנוכה נר שבת עדיף אל לשיטותה שאומר שצrisk נר אחרת שם' דס"ל אסור להשתמש לאורה.

שער הלוות

עמד בזה בחידושו לשבת ג, ב' ותוי' (תי' ז) בזה דבר נחמד דוראי הרב צרייך להשיב שלא במקומו אלא دائ' הי' רב מפרש דשאלו קאי אמתני' בריש מס' שבת לא הי' ר'ח מקפיד על כך אך רב שאל סתם מסבראי עקיירת גוףו בעקבית חפץ מקומו ורבבי אי לאו דגברא רביה הוא איבר וכבר כל מקום שימצא סתירה לסבירתו עי"ש בארכיות ולכון הקפיד ר'ח.

(ד) עמוד מ"ז בענין ד' התו"ט נזיר ה' ה' שכשאן נפק'ם לדינה מותר לפреш המשנה באופן אחר ממש' בג', עיין בס' לכבוד יוס' (ירושלים תשט"ז) ע' צ' שהאריכו בזה. ועי' במהרש'ל בחכ"ש סנהדרין נ'ב, ב' שסובר ג'ב' כר' התו"ט וכפטיש יופץ סלע בן ד' מתפרשים בכמה אופנים. ועי' ברש"ש פסחים ע'ה א', ובשות' אבכת רוכל ממך רבי יונ' קרא ז'ל סי' כ'ח מובא בהקר' ספר 'האם ראו מחברי הבבלי את הירוש' [וע"ע בשות' משנה הלכות ח'ה סי' ק"ע].

(ה) ע' מו בענין הקשר זרעים אי בעי דעת בעליים דוקא ומביא ראי' מותם' ב'מ רף לי' א' ד'ח אף ט'ר ז'ל ל'. א. יידרנו ד' אבדהם ליבערמאן נר'ו הוכיח מותם' הנ'ל דבעי דעת בעליים דוקא מודלא כתבו בפשות רבעלה עלייה זכר ניחא להו לאחרינא שאינם בעליים. והקשה ע'ז' הבוחר המופלג במר יעקב הירשפינג נר'ו מונגטראיל הא תוס' מפורשת היא בב'ק צח' א' סדרה הא דבעושה מלאכה לא בעין אלא שיה ניחא לי' לעשה ומוכחה לד'ב דעת בעליים. והשבענו לו רהთום' ב'ק מידי במלאכה דנעשית בידים של אדם ממש דאלים טפי לנו כתוב דיל'ב בעליים דוקא ושאלתנו היהת במלאה דמליא ולא בירדי אדם כגון עלה עלייה זכר ושפיר הוכחנו דבעי בעליים דוקא. ובאמת אדרבה מותם' ב'ק הנ'ל מוכחה כדרבונו במ"ש הנ'מ' בנעשה המלאכה ממילא עי"ש ודוק'ו. ואגב יש להעיר רהთום' בב'ם הנ'ל הקשו אותה קושי' שב'ק והוסיפו עוד תי' דאיירி ביש לו שותפות בפרה א'כ לתוי' וזה הרוי במעשה בידים בעין בעליים דוקא וכ'ש במעשה דמליא ודוק'ו.

(ו) ע' מו בענין אמרתו לכמ"ל כחובנו ואפשר שהוא הלמ"מ ועוד טעמים — מיהו ראייתו בספר ארעה דרבנן אותן א' סי' מג' כ' בשם ה'ה רפ"ט ה' מכירה לדעת הרמב"ם הוא רק תקנת חכמים.

(ז) ע' מה, הקשינו בנוסח ברכת היזמן 'ברוך שאכלנו משלו' — הא קייל' (ברבות לה) דלאחר ברכה הי' והאריך תנן לבנ'א' א'כ הוליל: 'ברוך שניתנו לנו משלו' ותוי' מרן ראש הישיבה שליט'א' דרכ' קניין פירות נתן לנו ולא קנון הגות דגוף העולם ומלואה שיק' תמיד להשית' ואין לנו בו כי אם היתר אכילה והגהה ושפיר מברכים 'ברוך שאכלנו משלו'.

ולפ"ז יש להסביר הלאו דבל תשחית שאינו רק מדיני האיסורים אלא גם דין מדיני ממנונות שאין להקשות הוא אדם עוצה בתוך שלו מה שלבו חפץ שהרי אין לאדם קניין בעולם (מצד השית') רק קניין פירות וכיוון שאינו שלו בוואי שא' להשחיתו, ועצם קושיתנו הניל' ייל' עוד עפמ"ש בש"ם החדרש בבדכות ל'ה' בשם הראנ'ח פירוש חדש דקדום ברכה פ' קודם ברכת המזון ואחר ה'ב' הינו אחר ברכה'ם עי"ש וא'כ בפשיות א'ש נוסח ברכ'ז' שהוא עדין קודם ברכה'ם. ובאמת ה'ג' מסתרוא בם'ש הראנ'ח כיוון דקייל'

שער הלוות

ברכת הנגן הוי מדרבן א'כ הני קראי שהם ד'ק הרי צרכיims לישבם בחיבור שהוא ג'ב' מה'ת והוא ברכה'ם ודוק'ק. ובפשות מפרשין כאן קודם ברכה' כו' הינו קודם ברכת הנגן ואחד ברכה'ג וכן מוכחה מן התוספה ר'ש ברכות רתנא: לא יטעם אדם כלום עד שיברך שנא' לד' הארץ כו' ז'ע עקידת גוףו בעקבית חפץ מקומו ורבבי אי לאו דגברא רביה הוא רק אסמכתא איך מתרצין קראי במליטה דהוא רק מדרבן וככ' ובע'ך דהוא רק אסמכתא ז'ל דעתם הסתירה מישבם עפ'ר' הראנ'ח הנ'ל בבה'ם ובדרך אסמכתא מתרצין ברכת הנגן ודו'ק.

(ח) ע' נא, اي סתירה הוי אב מלאכה או תולדה וערשי' שבת יה' א' ד'ה שטוענן שלכאו' יש סתירה מורייא לסייע. הנה הבוחר המופלג כמר יעקב הירשפינג נר'ו הניל' העתיק מה שבכתב בס' מנהת סולת (מהה'ג ר' דוד זעהמאן א'ב'ר דרוקלא ה'ד) וברש'י חולין יה' ב' ד'ה סחיטה כ' דסחיטה הוי אב ומוגה שם בגליון שבביצה ג' ושבת קמ'ג כתוב דהו תולדה ויש להעיר גם משבת יה' [הנ'ל] ואולי סובר דש'י דבכלי הוי אב וביד תולדה ועוד ייל' דרש'י מחולק בין זיתים לענבים דהא מלאתך דש הוא פרוק אוכל ולא משקה וודרש'י מנהות לא, א' שסובר דלפי מה דקייל' כר'ש שודרי הוי יין משקה ומשמו אוכל לנין בזיתים הוי הסחיטה אב כיוון ושמן הוי אוכל אבל בין שהוא משקה דק תולדה לנין כיוון שככל זיתים וענבים כ' רהוי חד אב וחדר תולדה וכן מתרץ הסתירה הנ'ל מוחלין לביצה ושבת והבן עכ'ל.

(ט) ע' נ'ב בקושית הר'ר' יונתן ז'ל כו' ואולי ייל' בדעת הלבוש ט'ד ז'ל בדעת הישיע'ק. ובעצם הקושי' עיין בס' הישור והטוב (מהה'ק מליסקא) בסוגי' חדש מובא ג' מששות' קב' חיים בפתחות על סי' ט'ל בתרץ עפ' סוג'י' דכתלי דחוירי חולין יין, א' ע'ש דעתם מצה לא יכול ישראל אפילו או לאכול מחדרש AGAIN עליון חלות היתר אבל אם עדלית או שוב אין חשש שמא יאכל יותר דלא גרע מכתלי דחוירי דלא ענסו או על אכילתו ורפח'ח. ובזה מיושב גם קושית שות' הר'ים יוז' סי' יט' מא' אפשר לצמצם ודו'ק.

(י) ע' נה, ע'ר' הקושי' דאית מברcin בשבע ברכות ברוך יוצר האדים הא קייל' רגוח לו לאדם שלא נבדא ואיך נתנים הורה ע'ז? עשות' גנו' יוסף (מהה'ג ר' יוסף הכהן שווארץ ז'ל) סי' נ'ה שמבייא קושי' ז' נמצא בשות' חיים סי' קמ'ח בשם הגאון מהרש'ק ז'ל והוא מיסרו ע'ר' הטז'ז' או'ח סי' מ'ז' שתיקנו לבך 'שלא עשני גוי' בדרכ' שלילה ולא בחיבור — שענני ישראלי, לפי שנמנו וגמרו שנוח לו לאדם שלא נבדא, והקש' ע'ז' מברכת יוצר האדים עי"ש וגם הקשו מהא בדרכ' א'נו שבראנו לבכורו שמשבחים על בדיאת האדים עי"ש בארכיות נעימה.

שער מילוי דברכות

[כולל] הערות ע"מ"ס ברכות בהלכה ואגדה שנרכו מפי החבורה כאשר ידבר איש אל רעהו והצגנו כמו שהם בili לשום לכור המבחן]

בירור בשיטהDK"ש מדרבנן ושוב סתירה שבכ' החת"ם בעניין זה

ב. **א** תנא היכא קאי וכ' איב"ע יליף מביריתו של עולם דכתיב ויהי ערב ויהי בקר יום אחד. לא כוארה קשה: **א** להרבה הראשונים שסוברים דלמ"ד DK"ש דרבנן (לקמן כא') היינו שהוא מדרבנן למגורי ואין לו מקור מן התורה ודלא כתרי" (שם) ושאג"א סי' א' איב' איך יתרצו קושית תנא היכא קאי דשוב אין לתרץ אקרא כיון שהוא רק מדרבנן (ובשלמא לשוי תרי"ו ושאג"א דאפילו למ"ד DK"ש דרבנן היינו קריאת פרשת שמע דייקא הווי מדרבנן אבל יש חיוב מה"ת של "ובשבכבר ובוקמן" ל��רות איזה פרשה שירצה אש תי' תנא אקרא קאי אבל לא לתרץ רשי' א"כ הוליל איב"א הא דתני ערביין ברישא וכ' ולא קושית ב' כמ"ש רשי' א"כ הוליל איב"א מתרץ דרבנן למחרת ומ"ש בחידושים והעיקר כמ"ש בתשובה שכן קייל להלכה DK"ש דאוריתא וא"ש טפי לאוקימטה לדושמאן אליבא דהלהטה. ומון הפלא על מラン הכת"ס זכ' שבכ' שם מעיר על ד' איביו משיטת השאג"א סי' א' הנ"ל ולא העיר שם איביו בתשובה הנ"ל כתוב להדיא כס' השאג"א. וגם בספר זכרון למשה (תולדות החת"ס) דף פג. א. ד"ה בהיותו ובס' ליקוט הערות על ש"ת החת"ס או"ח כאן ג"כ לא העירו כלל מזה. עי"ש. והרב הגאון ר' אהרון וייעדר שליט"א ר'א"ד DK"ק לינו אמר לתרץ קושית הילן דמ"ש החת"ס בגיטין DK"ש דרבנן היינו יש יlopota מה"ת, דיליכא מילתא דלא רמייז באוריתא ואסמכוהו רבנן אקרא דוחיה ערב וכ' דהנה ידווע מש"כ רשי' (שם בחומש) בשם חכמו"ל הוליל יומן ראשון ולא יומן אחד, ותירץ שאחד קאי על הקב"ה לפי שהיה יחיד בעולמו שלא נבראו המלאכים עד יומן ב' וא"כ ייל ב' רמו שבכל ערב ובoker צרכינן לייחיד את אחד דהוא השיעית, ובזה מתרוצים כל ההערות הנ"ל ודוק'. ואפשר שם"ש רשי' זל דהאיב"א מתרץ רק היכא ב' היינו לדידן DK"ל DK"ש דאוריתא וא"ץ לילפota שהוא רקיוסיא ומצאתה בתורה שלמה על פסוק זה אותו תמ"ש שמביא מדרש בפסיקתא זוטרתי: לפי שעתידין ישראל ליהיד לבורא עולם בלשון אחד שנאמר שמע ישראל וכ' נקרא יום אחד שכט המיחיד שמו מודה שהוא ברא עולמו ב' וה' זל. ע"כ ראנן שיש מקור מדברי חכמו"ל לפירושנו הנ"ל. והעיר לי ידידי ר' מאיר א. ליבערמאן נ"י שבספר ארמי דעת מודז' רהה"ג ר' נתן ליבערמאן זכ' (נדפס בקובצת מפורשי המשנה כאן) גם כן כבר העיר בהנ"ל עי"ש ודוק'. ועיין בש"ח ח'ה בריש קוגנט' נצחות יוסף ש' ג' דהאיב"א קאי למ"ד DK"ש דרבנן ולא חש לתרץ קושי' קמיהה דתנן היכא קאי דסבירא לי' דכיוון דתנא תנא הזמן DK"ש מיליא יעדין שיש חוב ל��רות DK"ש עי"ש. ועיין גם בס' פנ'י כאן וא"ק הדרונאי ודוק'. ומצאתה בספר מגן שאל עמ"ס ברכות מהגן ר'א שאל הדרונאי זכ' שכתב ג' דהאיב"א קאי למ"ד DK"ש דרבנן ול'ק תנא היכא קאי דיל'

данאamusים בכל יום קאי ובאו חז"ל לתרץ רק למה הקדים ערבי, עכ"ז. ועיין בעין זה בתוס' ליקמן ר'פ' כיצד מברכין על הפירות דתנן קאי אסברא אסור להינות וכו' מיהו לפ"ד עיקר חסר מן הספר דכיוון דבר הקשו כאן תנא היכא קאי הויל לתרוצי בהדי' מא"כ בפ' כ"מ ודוק'.

ואגב נראה להעיר בסתרה שמצאתה בשיטת מרן החת"ס זכ' בעניין זה, דהנה שמואל הוא מרא דשמעתתא זו DK"ש דרבנן (לקמן כא' א'), ובשות' חת"ס או"ח סי' טז' קמא ב' יולענ"ד נ"ל דלפ' שמואל וד'א ולכלא עלמא דאוריתא שיקרא שום פרשה כו' עי"ש. מבואר דס"ל למרןCSI' חרוי' ושאג'א בעניין ק"ש דרבנן. אמנם בחיי חת"ס עמ"ס גיטין לח. א. ד"ה עובר בעשרה המובא גם בכח'ס עמ"ס גיטין לח. ב' ד"ה וראיתי סותר את שיטתו הנ"ל — הוא לך העתקת הכת"ס זכ' שהעתיק מה שוראה בחיי אביו זול "הושיב לו קדושת אבא וצ'ל שמואל לשיטתו דס"ל DK"ש דרבנן חסר לי' חדא ונכנס לעולם בהם תעבודו תחתיה" — היינו דלשמואל חסר א' מהתרוי' ג מצות ומונה תחתיו דין דל"ב תעבורו עי"ש. א"כ מבואר דס"ל לחת"ס דלשמואל הוא ק"ש דרבנן לגמדי וכשי' התוס' מנגה ב' ד"ה אייזו עוד דוכთא וכן שי' תוס' ר' שירליין (ברכות ט. א. ד"ה ואילו) ועוד ראשונים. ועכ"פ יש סתירה בין ד' מרן שבתשובה הנ"ל ובין מה שכטב בחו"ל גיטין והביאו בנו הכת"ס בשמו. ואולי הדר בו מ"ש בחידושים והעיקר כמ"ש בתשובה שכן קייל להלכה DK"ש דאוריתא וא"ש טפי לאוקימטה לדושמאן אליבא דהלהטה. ומון הפלא על מラン הכת"ס זכ' שבכ' השיעית על ד' איביו משיטת השאג"א סי' א' הנ"ל ולא העיר שם איביו בתשובה הנ"ל כתוב להדיא כס' השאג"א. וגם בספר זכרון למשה (תולדות החת"ס) דף פג. א. ד"ה בהיותו ובס' ליקוט הערות על ש"ת החת"ס או"ח כאן ג"כ לא העירו כלל מזה. עי"ש. והרב הגאון ר' אהרון וייעדר שליט"א ר'א"ד DK"ק לינו אמר לתרץ קושית הילן דמ"ש החת"ס בגיטין DK"ש דרבנן היינו כמ"ש בש"ת או"ח דעכ"פ יש מצות לימוד באותו זמן מה"ת אלא דא"כ הווי מצוה זו רק חלק מצוה כליה של לימוד התורה שכבר נמגה בין התרוי' ג' מצות ואין מצוו' בשכבר ובוקמן נמנה עוד הפעם ושפיר מונים לעולם ב"ת תחתיו עכ' ודוף' ח'. ולפ' ד' הרב שליט"א ל'ק כל מש' השאג"א דאייה' ג' גם החת"ס מודה לזה ודוק'.

בשיטת רשי' לגבי ק"ש דערבית

ב. **א** שיטת רשי' בראש מיכלtiny הדמוקרים להתפלל מעריב אינם יוצאים ידי חובת קריית שמע רקי בק"ש של המתה, ווקשה הטורי זהב או"ח דיל"ה ספק"ד מליקמן ד: שאסרו לאכול קודם ק"ש וא"כ לשיטת רשי' היו צדיכים לקורות קודם האכילה. ונראה לתרץ לפני מה שראיתיה בספר מנחם מшиб נפש על דף ד: בשם השיטה מקובצת וכל העובר על דברי חכמים חייב מיתה כלומר שהוא מתאריך לקורות ק"ש לאחר החזות. אבל אין רוצה לומר שאם יאכל קודם שיקרא ק"ש שהייה חייב מיתה אבל מן הראי הוא שכיוון שהגיע זמן ק"ש לא יוכל עד שיקרא ק"ש וכן נמי בתפלת מנחה עכ'ל. ולפ' הנחה זו מושב קושית הט"ז דחויב מיתה לאכילה קודם ק"ש לא מוכך בפירושו במגרא ד: אלא דלא גרע מתפילה מנחה דמן הראי לא זכ' שכתב ג' דהאיב"א מתרץ רק ק"ש דרבנן ול'ק תנא היכא קאי דיל'

שער הלוות

יתחיל סמוך לוון וכיוון שהקדמים עם הצבור לקרות ולהתפלל עליהם יש היכר לאונס שינה ואוי דעובר על דברי חכמים באכילה וחיב מיתה זה מירא לא מוזכר בגמר לשיטתו ויסבור רשיי כפירוש השם ולא כפירוש הט"ז בפשט כל העובר העובר על ד"ה. [אברהם לבערמן]

הערה בפירוש החדש של המfon הירושלמי לפ"ת ב. ב. דלמא בית אורו הוא ומאי וטהר טהר גברא ערשיי ותוס. ושיטת התוס' דקושית הג' היא דילמא «ובא המשמש» ברכות עם פירוש חדש מהמוסד הנ"ל הסבירו ומאי וטהר טהר גברא. ובמס' ברכות עם תחילת השקיעה וקריב את קרבנותיו» דעת התוס' «שילך הכהן הטעמא עם תחילת השקיעה וקריב את קרבנותיו» — דהינו דלעומם כפדרתו מעכבותו וכשיטת רשיי — ובמה'ב זה טעות שהרי גם תחילת השקיעה הוא כבר תmid של בין הערכבים ועליה השלם כל הקרבנות כולם ואיך סיד' דיקריב או קרבנותיו. ואיל' דזהו גופא חידוש הקרא דדומה עשה דהשלמה דמי יכרייח אונטו לפרש בן דכין דאפשר לפרש מלילת «וטהר» דקיים על המשמש אין לנו שם ראי' לזה ודוק'». ואף דמצינו דעשה דק"פ דומה עשה דהשלמה (פסחים נט. א). שאני התם דפסח אית' בי' כרת וכמובואר שם, ותו דא"א לקים שניהם משא'ב הכא דאכילת תרומה אין בו ברת גם אՓשלק'ש, ז"פ. וכן יש לתמונה על הקרבן אהרן בתוכ'ב א' אמרו המובא בס' אסיפה זקנים כאן עיי'ש. ועיין במאיר וצלח' כאן שכחוב בפירוש דלשיט התוס' אין הכפרה מעכבות אלא דכונת התוס' דפירוש של «טהר גברא» הוא — מילא בגירות ד' בili יעכוב הכפרה ויכול לאכול תרומה בתחלת השקיעה ודוק' [מדרכי בערךאויטש]

ב. ב. תד"ה משעה שהענין נכנס לאכול פטו במלח הקשו דהענין גופי' מתי תחפלל הא אסור להתחיל בסעודה מקודם. והגדע"א וצ"ל ציין בಗליון הש"ס בשם גליון תוס' כת"י «וכי בעני עכו"ם יהיב שעירודא» — וצ"ע דהא בתוס' שבת ג. א. ד"ה בבא העמידו מתני' דאיירי בכדי ר' מא"ש כאן ובאמת גליון תוס' כת"י כאן ושם אולי בחד שיטאת. אבל התוס' שלנו היו יכולם שפיר חזו לטידחא דציבורא וא"ש ודוק' ר' מנחם קעסין נ"ז תי' דלקמן דכל הפרשה הוא טפל באמת אלא ממש חד קרא דכרע שככ' כاري וכבליא מי יקימנו דדמי לבשכבר ובוקמן שייך לדalgo ממש טעם טירחא דציבורא אבל הכא עיקר תכילת דתהיילה לדוד דאתיא באלא' בית כל דاضר לאחוריו בתרת שעת ויתגר עז' בעיקר תכילתה דהינו באלא' בית עדיף. [מדרכי בערךאויטש]

ה. ב. דין גרמא דעשירהה ביר. בש"מ (הקדמון) כאן הקשה דאיך הי' נושא עצם המת הא מטמא אותו, ותרץ שהי' נושא שנ שנתלש מחיים שאינו מטמא. וקשה דלמ"ל למיר דנתלש מחיים הא משנה מפורשת הוא באלהות ג. ג. רשות המת אינו מטמא א"כ אפילו נתלש לאחר מיתה נמי? [יצחק הערשקהויטש]

ובאמת מימרא זו דרי' הובא גם בב"ב קט'. א. וע"ש ברשב"ם דכ' דאייה"ג דאיירי אפילו נתלש לאחר מיתה — ונרא לתרץ ד' הש"מ דהטעם דנקט מחיים ממש דאף לדגבוי טומאה אין נ"מ בשן דאפיילו לאחר מיתה אינו מטמא מ"מ ס"ל להש"מ דלאחר מיתה חל דין קבורה כיון שבשעת מיתה לא שיריך להקשות מזיקין כיון דaicא תדי. ואין להקשות דהיא' יכול להקשות

שער הלוות

מזיקין קודם ויתרץ בתרי ועדין קשה מחשד ויתרץ שהטרי כשרים, דהמקשן הולך לפני סדר הטעמים.

אבל לפני הטעם מפני מזיקין קשה קושית המהרש"א למה כולל המקשן חדש ומפולת ביהר. ויל' כיון שבטעם שני כל שני קושיות ביהר, עשה כן גם בטעם ג'. [משה צבי בערגעט]

ג. ב. ועוד בפלגא דילילה הו קאי כו'. עיין רשיי על תHALIM קי"ט פסוק קמ"ח דלמ"ד דג' משמרות והילילה "הוה דוד עומד ממתתו בשליש הלילה" [שהוא בשעה עשרי כשהום והילילה שווים] עי"ש, וקשה דזה דלא כמוון שלא מצינו דעתה עפ"מ שמצוותם תHALIM עה'פ' חצות לילה שם ונראה לישיב עפ"מ שמצוותם תHALIM עה'פ' חצות לילה שם שכתב בשם מדרש שבשעה שהיה דוד אוכל טעודה עצמו ואוכל עד תשעה וישן עד האשמורה התיכונה ועומד וועסוק בתורה ובשעה שהיה אוכל טעודה מלכים היה אוכל עד הערב וישן עד חצות ועומד וועסוק בתורה ביב' ביב' לא היה שחר בא ודוד ישן, ולפי'ו א"ש דבר רשיי ודוק' [מדרכי בערךאויטש] ד. א. גרטינן דכל האומר מהלה לדוד ג'פ' בכל יומם מובהך לו שהוא בן עוז"ב, ופדריך מ"ט אילימה ממש דיש בו א"ב נימא תמןיא אפי' (תHALIM קי"ט) דיש בו ח'פ' א"ב וכו' — ולכורה קשה מסוף פרקין (יב':)

דאמרין דבקשו לקבוע פרשת בלבד בק"ש ומפני מה לא קבועה מפני טד"ע וא"כ מ"פ הכא נימא דלעומם הטעם ממש א"ב והטעם דלא קבועה תמןיא אפי' ממש טירחא דציבורא. ונראה לחלק דבשלםא לקמן דרצzo לקבוע פ' בלבד בק"ש בתורת חיזוב בוראי חזו לטירחא דציבורא שבג'א ממהדרים למלאותם אבל כאן לא חייבו בהחלה דק' שמנון מעלהו של דבר שאם אמרו זוכה לעוז"ב אמר תמןיא אפי' וכדמצינו לקמן (טן) שהפועלים שצרכין למהר במלאתן מתפלין מעין י"ח וכל אדם מתפלין י"ח שלימות הכהן' כאן משא'ב בברכת שבת ג. א. ד"ה בבא העמידו מתני' דאיירי בכדי ר' מא"ש כאן ובאמת גליון תוס' כת"י כאן ושם אולי בחד שיטאת. אבל התוס' שלנו היו יכולם לתרץ בעני עכו"ם כמו במת' שבת (וע' בחוי' רש"ב' א' כאן ושם בשבת שכ' להדריא בתורייו דדומה להעמיד בעכו"ם). וכן דבשלםא שם בשבת דאיירי רק באופן מסוים בלבד ובחולול שבת אפשר להעמידה בעכו"ם אבל כאן לגביazon ק"ש שנינתן זמן לכל ישראל בודאי לא איירי מעכו"ם שהרי צרכין להתרחק מעכו"ם בכל שאפשר ולא ללמד ממעשייהם כלל ודוק'.

ג. א. תד"ה קשיא דר"מ, כו' לא מסתברא למיר דבנ"א ממחרין כי' כו'. ולכורה קשה דלעיל אמרין דל"מ הו' ביהש"מ כהרי' עין א"כ טבלו הכהנים סמוך להשיכה ושפיר שייך שנייהם שיעור אחד בינו שבג'א ממהדרין בע"ש כמ"ש דשיי לעיל, וצ"ע. [משה צבי בערגעט]

ג. ב. מפני המפולת ותפקידו ליה ממש חזר ומוקין. ה' מהדרש"א. מה כל המקשן חדש ומזיקין בחד קושיא ה' צריך להקשות מחשד לחוד ומזיקין לחוד?

לכורה ייל שאם ה' מנסה מחשד לחוד ומתרץ בתרי וכשרי, מילא לא שיריך להקשות מזיקין כיון דaicא תדי. ואין להקשות דהיא' יכול להקשות

שער ר' הלכות

היה עדין מוחבר לגוף ולכנן כתוב דוקא שנתולש מחיים ודוק'. וע' בס' עינים למשפט כאן שג"כ העיר בזה ומביא הרבה שי' בעניין קבורה בכונן דא. ולפי הנ"ל אפשר שזה גופה הוי מחלוקת הרשב"ם והש"מ כאן ודוק'.

[מרדכי בעראקוויטש]

ה, ב, רשיי דה הויל, שהאבלות מכפרת על עוננותו. הקשה ד' מנחם קעסין ניז'ו הא יסורין של אהבה אינם מכפרים דאל"כ לה' של אהבה וכמ"ש רשיי עצמו לעיל. ותירץ מון ראש הישיבה שליט"א בדמיתם בניים יש צער האבלות וגם אחר כך יש צער שאין לו בניהם לכון אפלו כישיש לאדם קצת עבדות הם מתכפרים ע"י צער האבלות והצער אח"כ הוי של אהבה ודוק' [מן השמעה]

ז, א, צדק ורע לו צדייק שאינו גמור. מאן ראש הישיבה שליט"א הסביר בשיעור שאפשר לפרשו דכיוון לצרכיים לקבל הכל באהבה לכל מה דבעיד רחמנא לטב עבד א"כ אם הצדיק מתרעם שרע לו זה גופה סימן שאנו צדייק גמור. [מן השמעה]

ז, ב, אל"ר רשיי לר"נ מ"ט לא את מר לבני כנישטא כו' אל טריה לי מילתה. צ"ע דמה בכך טריה לי' מילתה, הא מחויב אדם לטrhoה במצות כדאמרינן אם בחוקותי תלכו שתהיו עמלים בתורה. ונראה שכונתו שוגם לאסוף עשרה לביתו הוא בכלל לא יכלן"א שפירש"י עליו: תש חי מון ראש הישיבה שליט"א תי' דגם לטריה יש שיעור שהרי לא הטריהו חזיל להולכי דרכיהם לחזר ולהתפלל בצדור רך עד מיל וכן ר"ג אמד עצמנו דהויל טריה טפי. ועדשיי لكمן ל, א, דה טריה. [מרדכי בעראקוויטש]

ולי נראה דהנה במג"א או"ח ס"ד סקט"ז ויז' שפירוש אנוס שתחש כוחו אע"פ שאינו חולה דא"כ מי שallow לו אם היה רוץ להטריחו משם, ואח"כ מביא בשם סמ"ג דמשמע שם שר"ג לא היה רוץ דבאמת אנן קיל' דמצוה להתפלל אצלנו ובישועת יעקב בא"ח ס"ד הקשה דבאמת אנן קיל' דמצוה להתפלל בbehag'ן יותר טוב כמו"ש הרב במג"א וא"כ בשלמא ר"ג לא היה בכוחו ליכנס לbehag'ן מ"מ הנה עשרה בני אדם למה יעשו כזאת להתפלל חוץ לבית הכנסת ליות את ר"ג הרי לא ניחא לי למיעבד אסודא ווטא כדי שלא יעשה חביבו אסורה דבה, ותי' שם דכוונות דבריו דאף שאוון עשרה בני אדם לא יתפללו עם ר"ג מ"מ יותר טוב שיאסוף עשרה בני אדם לומר ר"ג ברכו וקדשה בעשרה ואח"כ ילכו לbehag'ן להתפלל תפילהם וע"ז קאמר טריה לאו מילטה לעדה האנשים ליהיות עם ר"ג עד אחר תפילהו ואח"כ ילכו לbehag'ן להתפלל תפילהם ומשום שמא יעברו תפילה בbehag'ן אין כדי לזכות חבירו במצוות ולפי המסקנא דמסיק דהמתפלל ביחיד יתפלל בשעה שעכיבור מתפלליין א"כ בלבד הци א"א לאסוף עשרה ב"א שהם יעברו איסורה ולכך מיושב בלבד השמיתו הפסיקים הך טריה לאיה מילטה ע"ש. ועוד נראה לי לתרץ דבנתיבות חומ"ס ע"ב אותן יט כתוב דבגבאי צדקה ושומר אבדה לא שייך לימי פריטה דרי' רק במקרים מסוים שהוא מילטה מ"ע ומוטל עליו בחוב וואסור לקבל עליו שכר כונן בהלואה או בהשחת אבידה אבל צדקה החיבוב מוטל על כל או"א מישראל ליתן צדקה אבל אין חיבוב ומ"ע מוטל על שם אדם להיות ג"צ רק החיבוב

שער הלכות

על הב"ד לכוף את ישראל ולהעמיד ממונאים על זה והם מונאים ראשאים לקבל שכר ולא שייך בזה פרוטה דרי' ע"ש, מזה מוכחה דלגביו אחרים אפלו החובים המוטל עכ"א אין מצוה להיות ממונה ע"ז רק ב"ד וכ"ש ב"ד' שהונגוות היה רק כדי ליכוח א"ע א"ח ומ"ע להתריה אחרים. [אברהם ליבערמאן]

הפרק לד' הש"מ בענין ברכת ק"ש לאחר זמנה ט, ב, תנן הקורא מכאן ואילך לא הפסיד כו'. ומסקין בו' שלא הפסיד הברכות וכן קייל' דמותר לברכות ק"ש ולברך ברכותיה גם כשבער זמנה. ואח' המופלג כמר מיכאל בעראקוויטש ניז'ו [מתלמידי ישיבת טליז בקובלנגן] הקש' מכאן על ד' השיטה מקובצת הקדמון לקמן יג, ב, לגבי ק"ש של ר"י הנשיא דקרה רק פ██וק ראשון ואמל' שם ר"ש ברבי דאה"ז חור וגמירה עם ברכותיה עי"ש וכו' שם בש"מ דשמעין מהא "דא"ג דנפיק איש' ידי ק"ש דאוריתא אפשר לי' למקריה ק"ש בברכות דרבנן בתר הבי', ואח' כתבו דמ"מ יש לחלק ולמעשה יש ליהר מזה ולכנן בוקר בשאותם ומיחדים שמק' בכל יום כו' אייל ק"ש דכין דכבר יוצא בפסוק ראשון אפשר אסורתו לברך ברכות ק"ש עי"ש. והקש' אח' נ"י דלמה לא הוכחו כן בפשותו ממשנתנו המפורש לעיל דהקרה כו' לא הפסיד ברכות ק"ש וזה אירי אפלו כשפצע ולא קרא ק"ש בזמנה א"כ כ"ש' כשלא פשע ויצא יד"ח ק"ש דרבנן ותוי מותר לברכות ולברך ברכות ק"ש א"כ ואפלו לאחר זמן דאוריתא בודאי ק"ש לגמרי ותו דכ' דלמעשה אין לעשות כן לכתלה וכואן מוכח דשרי לכתלה. וכן מוכח מלשון הבריתא הובא כאן ב'.

ונראה לתרץ דהנה במשנתנו מירוי שלא קרא ק"ש בזמנה ואשמעין התנה דמותר לקודחת לאח"ז ברכותיה בעין תשלומיין משא"כ בש"מ אירי שכבר קרא פ██וק ראשון בזמנה ויצא יד"ח מה"ת והוא דתו א"י לברכות ק"ש דרבנן וברכות ק"ש דתנקותו רק ביחס עט עיקר המצווה וכיוון שכבר ק"ש דהפסיד ותוי מעות לא יכול לתנקו, וכדמצינו לגביה ברכחת' (לקמן יא, ב) יצא הפסיד וברכות ק"ש דרבנן התחלהתו או אינו מברך שכבר נפטר באהבה רבה, ולכנן שם לא ברכה קודם התפללה או אינו מברך שכבר נפטר באהבה רבה, וכך שפיר הוכחו הש"מ רק ממעשה דרבי ודוק' ואגב מא"ש דבפסוק ראשון שקורא בתפלת ומיחדים שמק' כו' יוצא יד"ח מה"ת גם אחר תקנת חכמים שאריכים לברכות שאר פרשיות — יש להעיר מזה על ד' החת"ס וצ"ל בש"ת או"ח סי' ט"ז ד"ה ולישב בגי מצות קידוש שכ' "אבל מסתמא דעת כל אדם שלא לצאת יד"ח אלא כתיקון חויל" עי"ש וע' בליקוטי הערות שם, ודוק' היטב. [מרדכי בעראקוויטש]

ט, ב, תד"ה לך". הקשו חוס' דלעיל פ██קינו כמו' דמתיר אחר עמוד השחר מיד — צרייך לומר דהא דב' התוס' "מיד" לאו דוקא אלא ר"ל הרבה קודם נ"ז החמה דהא חוס' לעיל ח. ב, ד"ה לא כי' שלאחר עמו'ה"ש

ל"ד מיד אלא שייעור שמכירין בין תכלת לכורת ודו"ק [משה צבי בערגער], י, א, משום דלא עסקת בפרי' ורבי'. וקשה וכי מי שאיינו עוסק בפרי' ורבי' ימות ולא עוד אלא שאין לו חלק לעוה"ב? — ונראה דשאוני חזקי דעליו ה' נגור מן השם להמשיך זרע בני דוד כי לא יסור שבט מיהודה עד משיח בן דוד ואם לא יהיה לו בנימ' יפסוק ח'ו בשלשת בני דוד, ואף שהרבה דרכיהם למקום מ"מ לפ' שורת הדין עונשו חמור מאוד ובנזכר

בازערכתו ושם בזקנתו, מיהו תמורה שחררי ר' כהנא קדם לרביינה כיון שהיה רבו של ר' אשghi ורביינה נחשב כתלמיד חכם לר' אשghi א'כ כיון שר'ב החשוב את ר' ב'ש דרבינא לא כשי'ב. ומצתתי בדקדוקי ספרים כאן שמצו גירטא (וכה בילוקוט) רבא בר רב שבא ולהלן גרס כמו לפניו וא'כ אפשר דהאי רבא ב'ש היה בנו של רב בר שבא הנזכר להלן, וא'ש מאד ודו'ק.

[מדרכי ערדקהויטש]
יד, ב, וכי תימא בדלא מטה זמן ק"ש א'כ מא' אסחדתיה, ולמה מנה תפליין כו', עי' במחדרש"א כאן, ואפשר לתרצ' דלעיל דף ט. תוכד"ה לעולם ימא' הוא דהאי ימא' לעניין שאור מצות אבל לעניין קראת שמע הויאל ואיכא אישני דגנו לאו זמן קימה הויא. והכי נמי יש לתרץ כן דלענין תפליין מטה זמנה באחר עלית השחר ולא לקדראת שמע. [אברהם ליבערמן]

יד, ב, תוס' ד"ה ויאמר, וא'ת א'כ למ"ד (מנוחות מא) ציצית חותבת טלית הוא ואפלו מונחת בkopfesa א'ה החיבת בציצית היכי אשכחן שהיה הזמן גראם. עיין ברשות' בקידושין לד. ויל' לא הבנתי יפה הא דפסיקה להו למ"ד דחוות טלית הוא לחיווא גם בלילה טפי מדל"ד דח'ג הוא ע"ש. ונראה לי להסביר הנחת התוס' הדרש פרט לכוסותليلת אי חותבת המיחוד ללילה דוקא או כוסות בלילה פטור והוא תלויה בפלוגתא אי חותבת גברא או חותבת טלית דלמ"ד חותבת טלית פרט לכוסות מיוחד ללילה ולמ"ד דח'ג יהיה פטור בכוסות לילה ולא מיוחד דוקא לכוסות לילה וא'כ כוסות המיחוד ליום חייב אפילו בלילה והוא מע' שאין גראם וחיב בנשים ותריצו כיון דיש צד בכוסות המיחוד ללילה דפטור נחשב להזמן גראם עיין בקידושין כת' תוס' ד"ה אותו ולא אותה, שמבואר להיפך דכתבו שם וא'ת אכת' עב' ויל' דאתיא כמ"ד התם דמיילה שלא בזמניה נוגגת בין ביום בין בלילה. דכיוון דיש צד שאין הזומ'ג נחשב לחומרא שלא הזומ'ג לגמרי ע"ש, ויש לחלק. [אברהם ליבערמן]

יט, ב, בעניין המוציא כלאים בגבגו — ע' שער ר' הלכות חוברת ב' ע' מג. יט, ב, רשות', ודקא קשיאlico מי שנפשקו ציצית טליתו בכרמלית להניח טליתו שם וליכנס לבתו עדום עכ'ל, והטעם מבואר משום וכבוד הבריות דוחה לאו דלא תסור דהוי לאו דרבנן ע"ש. וקשה הא אכת' יש לאו דלא תגרען אם ילק' בג' כנפות ומ"ש מכלאים שפושטו בשוק ותזריזו לאו דאוריתא נינעה. ונראה לי לתרצ' דלפי הנאה שזה היה תלויה בפלוגתא דרב אשghi בפרק ג' דמלקות (כא) דASHHAYAH דכלאים לקי דחשוב מעשה כמו שכתבו התוס' ב'ב' דשבועות (ז) ד"ה או, משא'כ לר' ביבי דפליג אדר'א לאuki ונחית רשות' זיל' כאן לחוד שיטה לפרש הגיור. [אברהם ליבערמן]

בעניין כל דבר המקובל טומאה אוינו חזין
יט, ב, הפni היושע כאן ב"ד"ה דאמר מחודש דהא לכל דבר המקובל טומאה אינו חזין ב"ד"ה מדריגין הקשו כיון שכוסי הארון מיטמא א'כ אינו חזין א'כ דלגו לבוד המלך, ולשיטת הפni' מ"ק כיון דמאוריתא שפיר חזין א'כ לכבוד המלך לא גוזרו רבנן כמו גבי בית הפרט. א'ו דשיטת התוס' דגם

כאן ודוו'ק. וגם מדויק לשון "מת אתה" ולא אמר "תמות" משום דמי שאין לו בניהם חשוב במת וכמו שאמרה רחל ואם אין מטה אנכי (ע' נדרים סד, ב). וע' ביש"מ פ' אחריו ובצאוורי שלל בהפרטת חקתק, ובס' שפטוי חכמים כאן. [מדרכי ערדקהויטש]

ו, א, רשות' ד"ה יתרום, דמתוך שלא היו הולכים וא'ז לא הי' מוכיחו על שלא נשא אשה. וקשה וכי בדור דעה ההוא (ע' סנהדרין צד, ב, בדקנו מדן ועד כו') לא הי' מי שיכוחו חז' משיעי' הלא היו שם ראשי סנהדרין וכו'. ונראה דבאמת היו מוכיחין אותו אבל הוא באחד מי ישיבנו דוחה ברוח קדרו דנקקי כו' וע' לא ידעו מה להסביר. (וכמו שאומרים העולם: על רבי אין מקשין קשיות), עד שבא ישע'י והוכיחו בשם ד'. [מדרכי ערדקהויטש]

יא, א, בעניין עוסק במצבה פטוד כו' — עיין בשער ר' הלכות חוברת ב' ע' לה. יב, א, דאפלו סימ בדנהמא נמי יצא מ"ש דתמרי מיזון זיני. ולא הבנתי דהה ל�מן (לה): מסקין דכל מיל' איקרי מזון חז' מממים ומלה, ופרדשי' דכל דבר מיזון זין ולחם עדיף מיניו דסעד ג'ב' ולכך טעון ב"ה א'כ מי אקדמיין הכא דתמרי מיזון זין מה בכך לגבי ברכת המזון בעינן מיסעד סעד. ונראה דמיינו בעכ' צ'ל שאף שכ' חז'ל מיזון זיני כוונתם דגם מסעד סעד, ובמאירי כאן העתק לשון הג' בגרסתנו וכו' אח'כ זויל', ואע'פ' שאמרו זיל' כל מידי מיזון זין בר מזיא ומלהא מ"מ כל הד' אינם זנים וסועדים והתמים זנים וסועדים כפת עצמו עכ'ל וככ' עוד ל�מן (לה) ומוכחים כמ"ש ודוו'ק. [מדרכי ערדקהויטש]

יג, א, והו הוא מבעל שלא יקרה למפרע. ופרדשי' כגן ובעדריך ביתיך מזוחות, אבל הרמב"ם פ' פסוק אחרון לפני פסוק הקדום לה ולפי' רשות' תמורה למה לי קרא להה דהה עושה מעשה שנות בעלים שאין לדבורי שום הבנה (וכן יש להקשות גבי מגילת סותה) וקרא למ"ל סברא היא — ואפשר' משום דתיבות התורה קדושות הן כ"א בפ' ע' א'כ הו'א שאם אמר לכהן אף שלא כסדר (ובפרט שלא יאמרן דרך ליצנות ח'ז) שיצא בדייעבד משומ שעכ'פ' מתקבל הקדוש' הטמונה בהם (כעין מ"ש בשם רבנן הבעש'ט זי'ע שפידיש ומשה כותב בדמע (ב'ב' טו, א) הינו בעידור האותיות, ע' ספר בעש'ט פ' ברכיה אות ד') לכון קמיל' דגוזה'כ הוא דלא יצא. וע'יל' דעין בשו'ת קול אר'י ס"ס כ"ג ובקו'א שבשאג'א סי' א' בד'ה ובמ"ש שמביא שק'ש נקרא מצוה התלוי' במעשה והדבר נחשב למעשה (כעין עיקימת שפטוי הי' מעשה) וזומה לתק'ש ולולב ולכך לא מעכוב הכוונה בג' פרשיות, ולפ'יז' שפידר הו'א דיצא כיון דאין הכוונה מעכוב רק מעשה הקראיה בעלים אין נפק'ם בין ישר להפוך למ"ל דלא ודוו'ק. וחוירנו ר' מאיר אברהאם ליבערמן נדר'ו הוסיף דלפי'ז א'שlama נקט דש'י' "כגן ובעדריך כו'" ולא נקט המSEL עם פסוק ראשון דבו הכוונה מעכוב ואין לנו שום הר'א שיצא לmprע,

שפ'רider הא' אלא דבלא'ה ייל' דלא נקט פסוק הראשון מפני כבוד השם [מדרכי ערדקהויטש]
יד, א, שאני רב בר שבא דליה' עלי' דרבינא, עי' ל�מן יט. ב דקרי ליה רב כהנא לר' ב'ש גברא דבה. ולכארורה ייל' דכאן כשהיה ר' ב'ש

שערி הלכות

ס

שערי הלכות

עליו תיקון יעקב ע"ה והוקבע ת"ע לוחבה, ולפ"ז אם רשב"י שאל דרך הלהקה יתכן עליו שפיר הר פלפולא דר"ג ור"י אי רשות אי חובה אבל אם רשב"י שאל זה למשעה דעתו להורות לו א"כ איך שיר לפסוק ולומר לו שהוא רשות וכי ס"ד רשב"י לא היה מתפלל כל ימיו אף פ"א ת"ע ואך אם רשות הוא מ"מ הוא מצוה וסתמא לא ביטל רשב"י מצזה וא"כ כבר הוקבע עליו להובנה, וזה כוונתו של ר"י דלקתיחלה כשהשואל לרבי ביבתו היה ר"י סובד דהשואל שאל דבר זה דרך הלהקה אם רשות הוא או חובה והשיב לו ר"י דרישות הוא והינו למי שלא התפלל עדין ת"ע כל ימיו אמנים בה"מ בראותו העמד השואל ושאל וא"כ הוכיח ר"י דע"כ דרשב"י שאל לנפשיה למשעה دائית להלכה לא היה לו לעמד אלא ע"כ לעצמו שאל ואצלו בודאי חובה ס"ד להלכה לא היה רשותו של מטה ר"ש ב"י פעם אחת והוקבע לחובה כייל, כגון דודאי כבר היה מתפלל ר"ש ב"י רשותו של מטה ר"ג כלום יש אדם שחולק עלי בדבר הווה אמר לאו כי בדבר הווה ודאי אין חולק עליו וא"ש והבן עכ"ל, ומ"ה המתינו לפטוס שמו הטוב עד אשר שאל בה"מ ולפי הנ"ל. [אברהם ליבערמן]

בענין אל תהיו כעבידם המשמשים את הרב וכו'

כח. א. זира יתיב ואoil אשערני פתחא דברי מדדשו אמר כי חלפי רבנן איקום מקמיהו ואכל אגדא. והקשה ר' יוסף פרלמן נ"י ממשנה במס' אבות אל תהיו כעבידם המשמשים את הרב מעלק"פ וכו', ות"י دائית בסה"ק דשכਰ של מפני שביה תקום והדרת פני ז肯 הוא דוידאת מאלקי, ובזה כובן הסמכות עיין רישוי"ל בפ' קדושים, ושכר כוה בודאי מותר לבקש, ות"י נכוון הוא. ועוד"ז יש לישיב ק"י התוס' בפסחים ח' שהקשו מהאומר סלע זו לצדקה בשבייל שיחי בני או שאהי' בן העוז"ב הר"ז צדיק גמור, והקשה התוס' מהמשנה הנ"ל ע"ש. ולהנ"ל י"ל דבברכות י"ח רשותים בחיהם קריים מתיים וצדיקים במיתתם קריים חיים ולכון שיחי' בני שיחי' צדיק בבחיה' חי או שאהי' בן עוז"ב שיחי' ג"כ צדיק דשכර כוה מותר לבקש וליכא שום שום סתירה זו"פ. ובגוף הקורן הנ"ל עיין בח"א במהרש"א סוטה י"ד במשה רבינו שמקשה הגמ' וכי לאכול מפרי' וכי לאכול שכר ע"ש. והקשה מהרש"א ז"ל ומיהו קשה דהאיך קאמר מבקש לקבל שכר ע"ש. והקשה מהרש"א ז"ל ומיהו קשה דהאיך קאמר שהי' מבקש לקיים המצוות כדי לקבל שכר עליהן הא אמרי' אל תהיו כעבידם וכו', וייל דהינו במצוות שנחביבה בה כבר אבל הכא שעדיין לא בא לא"י שם חובה והקב"ה לא רצה שיחי' חייב בהו שפיר מציע לבקש משום קובל שכרן ודוק". עיל"מ דודוקא במצוות ועשה אינו רשאי לבקש שכר אבל באינו מצווה ועשה מותר לבקש שכר כי אינו רוצה בשכר העוז"ב ומהאה בעוז"ז משא"כ בגוף ובעצם המצווה ליכא שכר בהאי עלמא. ולכון י"ל טעם אמת למה אינו רשאי לבקש שכר כי אינו רוצה בשכר העוז"ב ומהאה כאילו שכר העוז"ז יותר טוב ובאמת אי' במשנה באבות דיפה שעה אהת קורת רוח בעוז"ב מכל חי העוז"ז ז"פ. ולכון י"ל בעלמא שפיר אינו רשאי לבקש שכר אבל מכיוון שלא הי' עומדים שם ורק אמר אויל ויתיב אפתחא דברי ר' נתן וכו' ואו איקום מקמיהו ואו שפיר אקלג אגרא דליך שום חיוב לילך ולעמדו ולכון הוא קצת בגדר אינו מצווה ועשה ושפיר קאמר ר' זира ואכל אגדא שאו מותר לבקש שכר וכמהרש"א הנ"ל והבן.

מדאוריתא אינו חזץ ולא כפנ"י. ונראה למחרץ דלשיטה צ"ל דכונת התוס' להק' לפי רשי' ז"ל דפריש גולן כסוי של הארון מטמא באה' זה אינו חזץ מדאוריתא דגרא מדבר המקובל טומאה וכן מוכח מתירוץ', ויל' דאינו מטמא אלא צד חיצון שבו ולא פנימי דטהורה ור' לדוד פנימי חזץ שם אין דין טומאה גולן וחיצון מטמא ונקטו בלשונם דבר המקובל טומאה שהה מרגל בשס' ברם כוונתם היה שכינון דטמא אינו חזץ מדאוריתא, והעיר לי ידרדי ר' יצחק הערשקויטש ני"ז דבר הערך בזה המנחה חינוך רס"ג וכן בש"ת חזון נחום ס"כ דלא כפנ"י מותס' שבת פ"ד ע"ב. [אברהם ליבערמן]

אי תפלה נקרא מ"ע שחוזם"ג

ב. ב. עי' ברא"ש פ"ג דברכות סי' י"ג, דלאורה יש סתירה בדבריו דתחלת כתוב דתפלה הו מצות עשה (מדרבנן) שאין הזמן גרמא ובסוף כתוב אע"ג דבתפלה כתיב ערבית ובוקר וצהרים וכו' כיוון לתפילה הו רחמי גם נשים חייבות מוכח דהו מ"ע שהזמן גרמא רק דaufפ"כ חייבות מושם דחומי. [מרן ראש הישיבה שליט"א]. ונראה לתרץ דמה שכוב הרא"ש בתחלת דבריו דהו מצות עשה שלא הזמן גרמא לא קאי אתפילה רק אמזהה וברכת המזון ואתפילה אגב גורא נקי, ומציינו דוגמא בעין ציור זה בהכרח גמור במס' שבת (בד). תנוי ד"א ימים שיש בהן קרבען מוסף כגון ר'יח וחוש"מ ערבית שחרית ומנחה מתפלל שם"ע ואומר מעין המאורע בעבודה ואם לא אמר מחזרין אותו וע"ש בר"ז דהא אמרי' במס' ברכות (ל):adam לא הזכיר של ר'יח בערבית אין מחזרין שאין מקדשין החודש אלא ביום והכא בשבת אמרינן מחזרין לא רק אשחרית ומנחה, וערבית אגב גורא נקייט רק להזכיר ולא למחיי' והכ"נ י"ל כאן. [אברהם ליבערמן]

בג. א. בענין המתפלל אחורי רבו — ע' שערי הלכות חוברת א' ע' לא. בג. ב. — המתן עד שיכנסו בעלי תריסים לבית המדרש. הנה לא המשיל ר'ג ת"ח לבועל קשת או חרב שתכליתם להרוג ולנצח כי אם לתריס שתכליתה להגן ולהציג מושום שאין תכלית לימוד התורה להקשאות קושיות וכשכ' לא כדי לנצח לחברו כי אם לתרץ תירוצים לישב ולהגן ולכון נמשלו ת"ח לבועל תריסים ודוק". וע' בסוף ס' ברכת אברהם מרנו אברהם בנו של הרמב"ם שאחר שמרתך חבילות קושיות של ר' דניאל הבלתי על ספרי אברהם: ואין שבח להרבות מנין הקושיות וכל תלמיד יכול להקשאות כמה קושיות אבל שבח הכם לפרש ולברר ולפרק ולהתרץ עכ"ל. ומובואר נמי בספריה הח"ן שהkowski מורה על פגם הנפש והתירוץ על השלמה. [מרדכי ערךאויטש]

כח. א. זאותו תלמיד רבוי שמעון בן יוחאי הוי. הקשה אדמור' מליזונברג שליט"א למה המתינו חוויל מלפרד שמנו עד סוף העניין, הול' להודיענו לעיל גבי מעשה בתלמיד אחד. ונראה לתרץ עפמ"ש בירוטות דבש ח'ב דרשיה يا וולה"ק והרא"ש הביא בשם הגאנונים בהא דקיל' ת"ע רשות הקשו למה אמרינן גבי ד"ח טעה ולא הזכיר ר'יח בת"ע אין מחזרין אותה ואמרו הטעם לפי שאין מקדשין את החודש אלא בלילה ל"ל האי טעמא תיפוק ליה דרישות הוא וכנה הקשו כמה קושיות, لكن תירוץ הגאנונים דהא אמרינן ת"ע רשות הינו למאן דלא צלי, כלל מעולם אבל אם בכבר צלי חד זמנה כבר חל

ואין העכו"ם קרוין אדם אף במגע ומושא ומאי דאמר קרא במלחת מתן
ואתם חנו (במדבר לא יט) כל הרגע נפש וגוי הינו משום שהוא אוכלים קדושים
ונכנים למשון אבל אהורות כהן לא נאמרה אלא בטומאה שמתמאה באهل
אבל בטומאה שאינה מטמא באهل סבירה ליה שלא הוחזרו הכהנים עליה
כל אפילו מגע ומושא בגין נבילה ושרץ שחשיבי לענין מקדש וקדשו והכהן
אינה מטמא עליה וה"ג י"ל לענין טומאת כהן אינו מוחזר על מיתת צדיק
בכל והכא אמר פנו כלים נ"מ היה לאכילת קדשים שהוא חמורה מטומאת
כהן לפי הנחת מי"ל ואגב מצינו ראי' במס' סוכה (כח) וכי אנשים אשר היו
טמאים לנפשם גוי נושא ארונו של יוסף דרי'ה ר"ע אומר שהיו עוסקין
בנדב ובאהו ולא פקי שיטת ר' דmittah מטמא למה היו טמאין
אם לא שנחלה, בכתובות מירדי בקדושת כהן, והכא באכילת קדשים קרבן
פסח חמורה לפ' יסודו של המשנה למלך. [אמנם עיין משנה הלכות ח"ג
ס' קכ"ז וח"ד סי' קמ"ז]. [אברהם ליבערמן]

כט. ב, תד"ה טעה, כתבו בשם בה"ג דודוקא ביחיד צריך לחזור ולהתפלל
אם שכח של ר' דת' אבל בצבור אין חזר מפני ששומעה מש"ץ,
ולכוארה הוא סותר למה שבמיא רשי' (ל:) ד"ה בצבור שנ שמו בשם בה"ג
שודוקה השlichah צבור אצ"ל אם שכח של ר' רח' משום טרחה צבירו Ariel ייחיד
הדר. ונדרה לתרץ דברמת כבר הקדים הדברי חמודות פ"ז דברות בקובשיה
וז (באות עז) על הרא"ש גופיה שפירש בדף ל כפירוש בה"ג ולעליל בס' י"ד
סובר ג"כ בשיטת בה"ג מודף כ"ט תד"ה טעה, וכותב שם ז"ל דודאי אם
ישמע היחיד התפילה מפי הש"ץ כל אותן ואות מתחילה ועד סופה בהא לא
כא מירוי ולא בא לומר דפירוש הגמרא משמע שלא כרש"י מוציא אותו ובזה מושב מה שבה"ג
מנני שמוסך לפני, ולא אמר מפני שיש"ץ מוציא אותו ובזה מושב מה שבה"ג
סובר ייחיד חזר (שבדף ל') שלא שמע באופן שנתבאר, בدم אם ירצה לשם
מש"ץ כדברי סגי ליה בהכני. [אברהם ליבערמן]

לא. ב, בענין זרע אנשים לא צchor ולא גיחד — ע' שער הלכות ח' ה' ע' ב'.
לג. א, במעשה בחסיד אחד שהתפלל בדרך ובאشر אחד נתן לו שלום וכו'
אמר הלא בדברים קי' ומה אתה שהיה עמד לפני מלך ב' וכו'. צ"ע
דליךודה הוא קי' של דופי שקי' דאין לך דבר העומד לפני מלך פק"ג ומידינה
צידך להפסיק. ויל' דיש הבדל בין חסיד שעומו מש לפני ממ"ה הקב"ה
שבאמת אסור לו להפסיק ובין שאדם שאינו מכירין כי' דמחייב להפסיק
וא"ש. [מדון ראש הישיבה שליט'א — מן השמיעה]

ב' אוור לשוי' המאירי דש"ץ הו שדר'

לד. ב, תנן ואמ' ש"ץ הוא כו' מפני שלוחנו שא'כ. ע' במאררי יומא יט, א.
דכמו דכהן הוא השlichah דרכמנא ומוטרד להקריב קרבן למי שההיד
מןנו הנהה בן השlichah ציבור הוי ג'כ' ש"ר ויכול להוציא את המודר ממנה
הנהה. ובפסקת תשובה סי' כ' הקשי' על המאררי מכאן דմבואר דש"ץ הו' השlichah
דידן. ובידיש ח'ב שם בהסתמאות מביא לתרץ בשם הגוד'ץ לעוין ז"ל דיל'
הוה' השlichah דידן מיהו הוי גם ש"ר ולכון שפידי יכול להוציא המודר ממנה
הנהה עי"ש. ולענין' נראה לאבר בתר שעת עפמ"ד ביוםא יט' אהא דתנן
דאומרים לכה"ג "אתה שלוחנו ושליח ב"ד", הקשו שם ב' דמכך ראי'

והנה המפרש'י הקשו אמר לא מל א"א קודם שנמצטו דהא קיים א"א
כה"ת עד שלא ניתנה. ותירצ'ו דהנה קי' גודל המצווה וועשה יותר ממי
שאינו מצווה וועשה ולכון כל המצויות אפשר לקיימן הרבה פעמים אבל מילה
יכולים לקיים רק פ"א ולכון הי' רוצה לקיים בתור מצווה וועשה שזה גודלה.
ויש להוסיף בזה דהנה הדמ'ם במודה דעתם למצות מילה להחליש כה
התאות ובתוט' בע"ג ג' דאמאי מצווה וועשה גודלה דלו יש יציר כיוון שמצוות
ולכון דכיוון המילה הוא להלחם עם היצד לבן דוקא קיים למצווה וועשה
שאו יש יותר חלישות להיצד ודוק' בונה.

והנה י"ל בדרכ' היפוך הנ"ל DIDOU שhabush'ת ה'κ' כשם עכברון
שאיבד ההעוי'ב שמה ואמר שעכברונו אפשר לקיים אל תהיו בעבדים וכו' ולי'א
שומ פניות כתעט. וה"ג י"ל א"א ברוב עונתנותו רצה לקיים מצות הש"ית'
בתכלית השלים ולבן כל המצויות אפשר לקיימן כ"פ משא"כ מצות מילה
אפשר לקיימו רק פ"א ולכון רצה לקיימו בתכלית השלים ולחנ'ל מההරש'א
באיינו מצווה וועשה יש שכר בעזה' ז' וככני' ומותר לבקש עליו א'כ יהיו
כבדים המשמשים את הרב עמלק'פ' ויש פני' ולכון המתון עד שהיה' איינו
מצווה וועשה ואו אין לו שכר ואסור לבקש ע"ז' וספר הי' בלי פניות ויהיו
כבדים המשמשים את הרב שלא עמלק'פ' והבב. וועיל' בגין הקושי' עפמ"ש
בתוס' ר' ד' א. ד"ה בשבל וعود דוכתא דודוקא בתורה על הראשונות אם
לא תבא שאילתו אבל אם איינו תורה דמי להאDSL' ז' לצדקה ע"מ שיחוי'
בנ' הר' ז' צדיק גמור (ביב' י' ב' ודוק'). [אברהם ליבערמן]. ומה שתירצ'ו
לעיל' משום דכאן הוי בגדר איינו מצווה וועשה — עיין בפתח עינים מההריחס'א
ז'ל' כאן ש'ג'ב' עמד בקובש' ז' ותני' בעין זה דתחלמיידים לא הי' ר' ז' מחויב
לעמדו וועשה תוספת זה כדי לקבל אגרה וזה שרי עי"ש. ועל קושית Tos'
הנ' באמור סלע ז' לזכקה. הא הוי עמלק'פ' י"ל ע"פ פירוש הגאנן ר' מ' בגעט
צ'ל' ש'אומד' דיקא כדי לפיס לעני שלא יתביש אבל באמות 'גונטן' בלב
ונפש חפה בלי שום תנאי וא'כ לא'ק' מ' דאי'ג' דלא הוי ע"מ ל'ק'פ' ומה'ט נקרא
צדיק גמור וכן מסבירים האי קרא דארשי משכיל אל דל ביום דעה ימלטו
די' לפי יסוד הנ'יל. [מרדי'כ' בערךאויטש]

בענין צדיקים במצוותם אם מטמאין

כח. ב, רב' יוחנן בן זכאי צוה קודם פטירתו פנו כלים מפני הטומאה והכינוי
כסא לחוקי' מלך יהודה שבא, מוכח שכעת גם ר'ב' ז' מכיר בעצמו
שהוא צדיק א'כ אי נימא צדיק שמת איינו מטמא למה אמר פנו כלים אלא
ודאי מוכח שמטמא (וכ' ב מגיד תלומות). והקשה מרבן ראש הישיבה שליט'א
מכאן קשה לשיטת ד'ח הכהן המבו' בתוס' (כתובות קב): ד'ה א'ות, צדיקים
איןם מטמאים ושאלמי' היה שם שנפטר רבינו תם היה מטמא. ונראה לתרץ
דעין' בברכות (יט): תוס' ד'ה מדגן, לכל טומאה שאין ניר מגלה עליה
איין כהן מזוהה עלייה כדתניתא במס' שמחות (פ' ד' ה'כ'א) ובאמת י"ל דהכלים
מטמאין אלא דאין כהנים מזוהרים עלייה עיין ציור גולל ודופק דרבינו
מכל אשר יגע על פני השדה וא'ה אין כהן מזוהה עלייה ודוק' [מנחים עספין]
ועיל', לפ' מה דמובא במל' פ' ג' דה'א ס'א ליישב שיתט בעל ספר יראים
ר'א ממיין ז'ל' דפסק להלכה כרשב'י (יבמות דס'א) אתם קראים אם

פחות מהנה דהינו אם עיקר הברכה هو בפה"א מברכין אשכל"ה שהכל וכיוון שמדובר בכך כאן זכרנו דאכילת פלפלין הי' בדרך הנהה ושפיר פריך מי"כ ולא קשה קושיתו אבל לගירסתנו ש'ק דמאי אמר ואודה רבא לטעמה, דאיינו דמיון לכואן דכשופטר רבא בי"ב אכתי אפשר שיחיב כאן לברך שהכל, ותו דלמה באמת איינו מחייב כאן שהכל. [צחק הערשקויטש; משה ליב שטערן]. ונראה לתרץ דנהה רב אלפס ז"ל כתוב פלפלין רטיבטה בא"א ויבשתא ולא כלום דלאו אוכלה הוא וכן נגביבלא רטיבטה מברך בפה"א ויבשתא ולא כלום, ועיין בשלטי הגוברים ס"ג ז"ל כתוב הרא"ש רב אלפס כתוב פלפלוי רטיבטה ברוא פרי האדמה ולא נהירא מדפריך מעדרלה ומשןי הא ביבשתא והא ברטיבטה מכל דרטיבטה פרי העץ הוא ומברכין עליו בפה"ע אבל בנגביבלא רטיבטה בפה"א ביבשתא לא כלום הרא"ש והטור ורבינו יונה פליגי על זה ואמרי כשהוא רטוב יברך בפה"ע ושאר הפוסקים לרביבנו עכ"ל, וכואורה קשה מניל לריף דמברכין בפה"א דהגדרא מדרחה פלפלוי על רלה שהוא עץ ועכ"ז צ"ל כיוון הדגדרא מביא אה"כ מירא דרבא הא המلتא דאיתא מבני הנדואי שריא ומברכין עליו בפה"א מስחבר שהוא הדין נמי בפלפלוי רטיבטה וחדא מכל חברתא איתמר וזה הדרga את להם לברכה ובעה"כ מוכרכה לישב שיטת הריף' כగירסת החכמת שלמה דכס פלפלוי מברך הגריה"ע לעוזן ז"ל הניל, וא"ש ודז"ק. [מרדכי בערךאויטש]

לה, א. בעניין ברכת הנהנים — עיין שערי הלכות חוברת ז' ע' ב' ותמצוא שני הערות בעניין זה.

לה, ב. בבעית רגב"י מרבה אם קבוע סעודתו על יין אם חייב בג' ברכות אצל כ"א — צ"ב למה הוסיף ענן לכשיבא אליו והוא אמר כי הוי קביעות השתה מיה בטלה דעתו ודועז מ"ש חז"ל דכשיבא הגולה יעשה סודה לצדיים מין המשומר ומבשרו של לוייתן ואף שבודאי טמון בדבר סודות נסתרות מ"מ גם אין הדבר יוצא משפטו וכיון דין חשוב תפיס מוגדים ועוד דהין סעד ודוג איינו סעד, נמצוא דהין עיקר ואו יאמר אליו אי חשוב הין קביעותא לברך עליו שהרי אפי' אם יאכלו גם לחם יהי טפל למאכלים החשובים אלו דומי' להא דתנו באכל מליח ופת עמו (לקמן מוד, א) ודז"ק. [מרדו רаш הישיבה שליט"א — מה"ש]

תמייח על המהרש"ק בעניין אוכליין שא"ר לאכילה

לה, ב. גרטינן דרבא פוטר את האוכל פלפלין יבשים מברכה דהוי שלא כדרכ' אכילה ואודה רבא לטעמה גם ביום הכפורים פוטר מכרת, ועיין בחכמת שלמה או"ח ס"ס ר"ב שמבייא גמור זו בוזה"ל בג' ברכות (לה): דקאמר שם רבא דעת פלפלין מברך בפה"א ופרק האמור רבא כס פלפלין ביום הכפורי פטור ומשני הא בטרכיטה עכ"ל והקשה שם ע"ז דלך"ש דס"ל הכל שהוא למלוקות וכו' האחרונים לדידיה גם שלא כדרך הנהה לוקה דלא גרע מכ"ש א"כ מ"פ ארבעה מיום כפור שעני התם דברי שייעורו לכון כס פלפלוי דהוי שלכלדה"ג נמי מברכין, אך הקשה שם המהרש"ק ז"ל. והנה תרי תמייח מדברי אינשי חדא דיש לנו גרטא אחרת לגמרי בגמרה כאן דז"ק ועיין, ותו דלפי נוסח הגمراה שהביא המהרש"ק באמת לא קשה קושתו דאך דנייא מברכין אשלא כדרך הנהה מ"מ אין מברכין עיקר הברכה רק במדרגה

שער פרפראות לחדמה

[כולל העורות בעניינים שונים]

בנוטח הלשם יהוד "לקרים מ"ע לקדש השבת על היין"

בלשם יהוד קודם הקידוש אמדרין, לקרים מצות עשה לקדש השבת על הייןCDCתיב זכוד ושמורה, והקשה ר' שלמה חיים וויטראל נ"ז, דהא קיל"ל ממדאוריתא באמידה לחזור סגי ועל היין הוי מדרבנן דוקא כմבוואר בתוס פסחים (קנו) ד"ה מקדרש דמה"ת יכולין לקדרש גם על הפת, ודלא בשיטת רבניו קלונימוס איש רומי עיין Tos' רבניו יהודה (החסידי) שירלייאן ברכות (ב) ד"ה נשים, א"כ לשיטותינו היינו צדרכים לדלג תיבת על היין. ונראה לתרץ דתנה בסידור די"ע מביא שתי נסחות בלחש יהוד, הראשון נוסח אריך מספדר עבוה"ק להחיד"א בלשון הריני מקיים מצות קידוש על היין כמו שפי רוז"ל וכיו על היין וכו' ולפי"ז לא קשה דאפשר דכוונתו שהיא מקיים מ"ק שהוא מה"ת וברבו לחזור סגי, ועל היין כמו שצונו חז"ל אבל הוא רק מדרבנן, מיהו נוסח הקוצר שבסדר הנ"ל היא כנוסחת כל הסדרים וקשה מדרבנן. וכן בבי' אופנים DIDYOU שיטות הקדמנים דאם עובר על סייג דרבנן כנ"ל. וכן בבי' אופנים DIDYOU שיטה שהיא דאפקוחו רבנן מיניה, עי' Tos' אינו מקיים גם עצם המצווה שהיא דאפקוחו רבנן מיניה, עי' Tos' טוכה (ג) ד"ה אמדר ועי' תרדי' דיש ברכות א"כ כיון שצונו חז"ל לקדרש על היין ויש לו יין אם לא יקדש עליו לא יצא ידי קידוש אפלו דאורייתא וכיון שא"א מעתה לקים מצוה זו רק בגין שיפר שייך לקרתו מ"ע לקדש על היין ודוק. ועוד נראת עפמ"ד בכמה דוכתא אקב"ז על נט"ז וכדומה אף שהוא מדרבנן והיכן צנו מלא תסוד דאין דתנתן חז"ל קריים צוויי הבורא יתבוך ואך דלא מנין להו בין תרדי' מצות מ"מ שייך לקרתו מה"ת כמו יודע שדבר המשל אין הכוונה שכד היה המעשה כי יודע לכל כי אין אומר דברים בין השועל לדג רק כוונת המשל לבירד האמת הדבר הזה הוא כמו אם היה אומר שועל לדגים לעלות ליבשה וידור עמו אבותיו עם אבותיהם בן מי שטובר שישראל יבטלו מהתורה ויחיו בשוה עם האומות כמו קודם קבלת התורה דבר זה הוא באמת לישראל כמו לדגים בלי תורה, וכי אנחנו זרע ישראל עיקר חיותינו היא התורה הקדשה [abricham ליברמן]. ועיין במדרש תנומה פ'-tabא שג"כ מבא שם מעשה זו בקטש שנינוים ושם ליתא כל הענין של "בשם שדרו אבותי וכו'" ותחת זה כתוב: "בוואו אצלי ואטמיין אתכם בנקיי הסלעים". ורבניו בחיה בצד הקמץ דרוש אהבה העתק ג"כ כפי נוסח המדרש. [מדרכי בערקאוויטש]

ועוד יש לתרצ' עפמ"ד בפ' עפ' (ק). זכרו את יום השבת לקדשו ובלקוטי מהרי"ח מביא שדעת הדמ"ט בפ"ט מה"ש דקידש על היין היא מד"ס וקדא אסמכתא בעלמא היא וכ"כ המג"א בריש סרע"א שכן דעת התוס' במ"ס שבובות (ב) ד"ה נשים, וכן דעת האיז' בשם בה"ג וכ"כ דמ"ב' פרשת יתרו וכן הוא במחוזר ויטרי, אך עי' בתוס' פ' עפ' (ק). ד"ה זוכרהו על היין דסיטים אפשר קידוש על היין ד"ת וכ"כ בא"ד שדעת הרוקח בסוג'ב דהוא ממדאוריתא וכ"כ בתשובה מהרי"א בסימן פ' ב' שכן הוא דעת רשי'יל

משנigen א"כ הכי נמי נימא כאן ומאי שני. [מדרכי בערקאוויטש] ונדראה לתרץ על פי דברי המדרש ביד על הפסוק ויקרא אלקים לאור יום ולחשך קראليلיה מכאן שאין הקב"ה מיחיד שמו על הרעה שבימים נאמר ויקרא אלקים ואל החשך לא נאמר קרא אלקיםليلיה עכ"ל. ובאמת הטעם יוצר אור וברוא החושך אינו אלא כדי להזכיר מدتليلת ביום אבל הכא שלא לעבר השני אותיות אינו מן הרואין לשנות הקרה. [abricham ליברמן]

מ"א, א, בעניין שיעור רביעית — ע' שעורי הלכות וחבורת ג' ע' כה. סא, ב, במשלו הידוע של ר"ע שאמד השועל לדגים רצונכם שתעלו ליבשה ונדרור אני ואתם כשם שדררו אבותיכם. והקשה ר' שמחה קלין נ"ז דהיכא מצינו דבר כזה במשמעותו בראשית או הלאה שדרו החיות והדגים על היבשה. ונראה להזכיר דברברי יחזקאל מהרב משינאוע ז"ע איתא ז"ל, והנה לכארה קשה איך שיק כל דברי השועל בהמשל שאמר לדור אני ואתם כשם שדררו וכו' הלא שקר ענה בפי כי מועלם לא דדו הדגים ביבשה, אבל באמת לא קשה מידי וזה היה כוונת ר"ע במצוות לשונו לומר לפופס דמה שהוא שואל למה אינו מתיידא מאומה זה הוא כמו שועל שיאמר לדג לעלות ליבשה, כי כוונת פופס היה שיש סכנה ללימוד וא"כ כשבטלו מה"ת לא יעשו להם האומות כלום. ואיל ד"ע דגמים שנדרה לך שאם לא נלמד יניחו הגוים אותן לחיות כמו שהם חיים אבל באמת אנדרנו בנ"ז א"א לנו לחיות בלי תורה והו כמו שאומר השועל לדג נדרור אני ואין אלו אבותיכם, בן שלתך שנבטל התורה שהיא חיינו ואין אלו חיים אלא בתורה הקדשה כמו הדגים שבין, ל"כ האומות שחייתו בלי תורה, וידוע שדבר המשל אין הכוונה שכד היה המעשה כי יודע לכל כי אין אומר ואני דברים בין השועל לדג רק כוונת המשל לבירד האמת הדבר הזה הוא כמו אם היה אומר שועל לדגים לעלות ליבשה וידור עמו אבותיו עם אבותיהם בן מי שטובר שישראל יבטלו מהתורה ויחיו בשוה עם האומות כמו קודם קבלת התורה דבר זה הוא באמת לישראל כמו לדגים בלי תורה, וכי אנחנו זרע ישראל עיקר חיותינו היא התורה הקדשה [abricham ליברמן]. ועיין במדרש תנומה פ'-tabא שג"כ מבא שם מעשה זו בקטש שנינוים ושם ליתא כל הענין של "בשם שדרו אבותי וכו'" ותחת זה כתוב: "בוואו אצלי ואטמיין אתכם בנקיי הסלעים". ורבניו בחיה בצד הקמץ דרוש אהבה העתק ג"כ כפי נוסח המדרש. [מדרכי בערקאוויטש]

ובו' »ואם נשאל על الحكم הפרתו שփר הפרה«, ולפי ד' הגור"א מה מהני שאלתו דמה בכר שטעה אעפ"כ הווי קיומ וכעין שמצוינו שב"ש סוברים הדקדש בטעות הווי הקדש ואין שאלת בהקדש? — ולפי ד' המהר"ט א"ש מאד דעתה וטעות אין להם שיקות בעצם לשאלת והתרה ולן אה"ג דקינום בטעות הווי קיומ ואעפ"כ שיק לשאל על הקיומ. [א. ג' מערםעלשטיין]

ישוב לד' התו"ט שכתב רנהירות לא הווי בטימנגי

במס' שחיטת חולין לג, א, גרשינן דבישראל בשחיטה תליא מילתא אבל עכ"ם בנחירה סגי להו, וכן למ"ד אין עופ צריכה שחיטה מה"ת מ"מ נחירה בעי כמ"ש רשי' בדף כו, ב, ד"ה אין ודף כה, א, ד"ה להטהרה «דאי» אשר בו אלא נחירה שהיא בסימנים כדכתיב ישבך או עיקור אבל הריגה בעלים לא עכ"ל, וכ"כ התוס' להדייה בדף כ, א, ד"ה לא, דנהידי דל"ב שחיטה נחירה מיהו בעי בסימנים — והנה התו"ט כאן פרק ה, ג, כתוב אתה דתנו הנוחר והמעקר פטור משום אותו וא"ב דנוחר לא מתעבדא מילתא כלל בסימנים — ותמה הרש"ש שם בהגחותיו וכן כאן בדף כו, ב, דاشתמיית' דברי רשי' ותוס' הנ"ל דכתבו להדייה נחירה הווי בסימנים דזוקא. ועיין בברטנורטה שמספרש נחירה הווי כשתווח הסכין בנחיריו וחותך וככארה דבריו הם ג"כ נגד שי' רשי' ותוס' אלא דיל' דכוונתו דחוות מנחיריו ואילך באורך הזמן עד שהותך גם כל הסימנים [וכג"ן מד' התפא"י בפירושו עי'יש]. אמן על התו"ט קשה שפיר שמספרש אין כאן חיתוך סימנים כלל. — איברא דמצאת רשי' לקמן פ"ה, ב, אתה דתנו השוחט וא"צ אלא לדם כיצד יעשה נחירו או עוקרו ופירוש"י שם נחירו — חונקו — והוא סייעתא לדברי התו"ט שלא מתעבידא בסימנים כלל אלא דמאייך גיסא ישאר לנו סתרה בד' רשי' דלעיל פירוש נחירה בעי סימנים וכן כתוב בפסקות להיפך? (ודעת הרמב"ן דافق למ"ד אין שחיטה לעוף מה"ת בעי נחירה דזוקא ולא חניתה — נראה דהוכיח כן מדכתיב ושפך דבעי עכ"פ שפיקת דם והוא קרוב לש"י כו, ב, הנ"ל) ועכ"פ לאורה ד' רשי' סותרים האחד? ונראה דבסתם נחירה בוענן סימנים דזוקא כמ"ש רשי' בעצמו והא כתוב בדף פ"ה דחונקו משום דבברדייתא שם מיררי בצריך רק לדמה ולא לאכילה וכן בא רשי' ז"ל להشمיענו עצה טוביה דעת' חניתה ישמור כל הדם אבל כסדרוצה לאכלו בוזדיי בעי סימנים. ולפי"ז מミלא מישבים ד' התו"ט שגם במשנה שבפרק ה' שוחט שלא לשם אכילה ולכן פירוש כרשי' דל"ב סימנים כלל כיון דקייל דעופ בעי שחיטה מה"ת ונחירה אינה דראי' לאכילה אבל למ"ד דמועיל נחירה בעופות גם התו"ט שהוא דבעי סימנים. וא"ש מאד ודוק'. [מן רаш הishiיה שליט"א — מן השמיעה].

מיهو עיין ברשי' במסנה שם פא, ב, שעל אותה משנה גופא שעליה קאי התו"ט הנ"ל פרוש רשי' «והנוחר והמעקר — בסימנים» וצ"ע. אלא דיהי' אך שיהי' ד' התו"ט א"ש דיש מקור לדבריו בד' רשי' ובמ"ש מ"ר שליט"א, ודוק'. [מרדייכי בערךאוויטש]

בניר (ד) ומציין כמה אחרים שסוברים בשיטה זו ע"ש, ובכ"פ חזין שיש חילוק דעתו וזה ואפי' אם הוא מדרבן עכ"פ אסמכתא מיהא הווי ויש לצרף ג' שיטת רשי' בברכות (מח) דמחייב מדרבן מחויב בדבר קריין כי'. [אברהם ליבערמאן]

אי נשים מצוין בלאו שאון בו מלכות

הפרמ"ג בפתחה כוללת חלק ב', יד, חוקר אי נשים מצוין על לאוין שב"מ ומביא שמדשי' קידושין לה, א, ד"ה לכל עונשין — ולאוין עונשין מלכות הון — משמע דפטורות, והנה יש לעין דמרשי' זבחים ה, ב, ב' ד"ה מאן וול' אמר הביאתה מוחים עללה מכפרת על עשה ועל לא תעשה שנתקע לעשה עכ"ל, נראה להיפך בחיקות. [צחק הערדקאויטש]

נראה לדעתם ייל דפטורות רק כשמביאה קרבן על עשה מכפרת אגב גם על לאו הנתקע לעשה דאפשר דבעידן ריתחא מעוניין גם נשים על שלא התנדבו מעצמן לקים לאו הנתקע כמו שאמירין באונין ציצית. [אשר זעליג מערםעלשטיין]

ולי המשי"ב אינו נראה תי' הנ"ל שהרי יש מחלוקת בין רשי' ו/orת ברה' לג, א, אי נשים יכולות להחמיר ולקיים מצות שפטורות מהן וריש' אוסר משום בל חסיף א"כ אדרבה רשי' לשיטתו אוסר לה להחמיר ולקיים לאו הנת"ל מדין אינו מצוה וועשה, וא"כ בע"כ שכונת רשי' בזוחים שחיקות מדינה והדק"ל. [מרדייכי בערךאוויטש]

ותו אין דמיון לאן מעידן דrittenה שלבי יציאת שם יש גם קצת חובת גברא שצידך עכ"פ לבוש איזה בגדי ואמ משתדל לקנות דוקא בגדי שאין לו ד' לנחתה עובד על איסור של ויראת מא"ך שמקש תחבולות להפטר מצאות ד' כמ"ש רשי' בקדושים לג, א, ד"ה ת"ל ולכן שפיר מעוניין בעידן ריתחא ושתצריך כפדה. מיهو עיקר הקושי' ליתא שהרי הפרמ"ג רוצה לפטור נשים רק מלאו שא"ב מעשה ומילא א"ב מלכות משא"כ רשי' בזוחים אידי' בלאו הנתקע לעשה שיש בו בעצם חיבת מלכות וכשבטול העשהiah'ן דלקה כמ"ש החנוך במצוה תקמ"ד ובודאי נשים חיבות בהן ולק"מ. [מן רаш הishiיה שליט"א, מה"ש]

בעניין ניירות שימושון, וישוב לביאור הגרא"א בהל' נדרים

מקשין העולם על מה שהוא אומרם בנוסח התרת נדרים «ואפלו ניריות שימושון» והלא קייל (נזיר יד, א, וברמ"ס הל' ניריות ג, יד) דניריות שימושון אין לה התרה — ומצתתי בתשובה מביר"ט (מובא בקיצור בගליון מהרש"א גדרים כא, ב) דמדאוריתא פתח מהני לחוד וכן התרה רק מדרבן צדיקים שניהם מילא בנזיר שימושון דלא מהני התרה אוקומה אדרורייתא שפטחה בלבד מתני — ובזה נראה לחרץ הביאור הגרא"א יוז' רלי' ס'ק נ"א דפסקין שם בסעיף כ"ב נדרה אשתו וקיים באחד מלשונות של הקמה וכסביר שאנן לשון הקמה וכו' ביום הפר לה הקמתו הקמה — וככתוב הגרא"א הטעם משום דקים בטעות הווי קיומ ותקשו עליו הלא המחבר מסיים מיני'

שערן הלכאות

ישוב לדברי הלבוש בענין מומר להכעיס

בעט"ז סי' ב' ס"ה פסק "דמשומד להכעים אפי' באחת מכל מצות החשי" ה"ה כגוי" עכ"ל. והקשתי דלא כארה סותר עצמו לפ"מ דפסק בס"י קי"ט ס"ז זול לאפילו מי שהוא מפורסם באחד מן העברות נאמן בשאר איסורין דמשומד לד"א ליה משומד לכלה"ת וכ"ש אם אינו עשה אותה עבירה אלא לתיابון כי"י עכת"ה. ומדסיפה בלתייאבון מוכרכה דרישא בלhalbוט?

ותי' מרבן ראש הישיבה שליט"א דלק"ם דיש ג' מינוי בעלי עבריה, מומר לתייאבון — דלא שבך התירה ואכל איסורא, מומר להכעים — דאל איסורא דיקא יודע רבונו ומתקונו למزاد בו דח"ל, ויש מומר דלא איכפת לי' בן הדיתר לאיסור דהינו שעבר ושונה ונעשה לו כהיתר, יש מלוקה גוזלה בין הפסקים (עיו"ד סי' ב' ס"ה) אי מומר דלא איכפת לי' דינו לתייאבון או כלhalbוט. וכוננת הלבוש כאן בס"י קי"ט למומר כזה (זהו כוננותו במ"ש "שמפורסם") דיקא אבל לא להכעים) ופסק דידיינו לתייאבון. ואיש מאדן [מרדכי בערךאוויטש]

סמכות שתי מימרות דר' תנחות

שלמה חיים רטנבורג, חבר בכלל

סמכת שתי מימרות דר' תנחות (שבת כב, א), נר חנוכה שהניחה לעלה מכ' אמה פסולה כסוכה ובמבי' ועוד ממשימה דר' תנחות Mai דכתיב והבור רק אין בו מים ממשמע שנא' והבור רק אני יודע שאין בו מים אלא מה תיל אין בו מים מים אין בו אבל נחשים ועקרבים יש בו ייל' דהנה כתבו התוס' במתלה מס' סוכה ד"ה דאוריתא תניני פסולה דאי هي תנini ימעט היישנן דילמא טעי אינשי כו' ודקדק בלשונו דלמא ATI לידי איסורה דאוריתא ותני פסולה ע"ג דלא הויל ישנא מעלייא כו' ובפרק במה מדליקין כו' אי הוה תנini ימעט הוה ממשמע כמהות שהיתה מדלקת ישפילה וזה אינו כו עכ' והנה דבה רעה של יוסף על אחיו הי' שאכלו אבר מן החיה והקשרו בספרים היתכן זאת אצל שבטי יה' וכו' כתוב בשל"ה שמצות חותב בספר ישן שהשבטים בראו עגל בס' יצירה שאינו צדיק שחיטה ואינו נהג בו אבמה"ח, עיי'ש. אמנם יש להבין א"כ מה hei' כוונת יוסף. ונראה שפלוגת חמץ הי' עד הניל שיוסף סבר היישנן דלמא ATI למטעי שנולד מאב ואם עכ' דבר עליהם, והשבטים בראו דהוא בגדר ליישנא בישא כי ליישנא מעלייא עדי'ך, ונען להשליכו לבור של נחשים ועקרבים hei' מדובר הרע ינשכנו נשח ואם לאו ינצל, הרי בזה שלא ניזק יוסף בבור הוא הוכחה שהצדק אותו דחיישנן לדלמא ATI למטעי זהה עדיף מלישנא מעלייא. ובזה יובן סמכת שתי אמרים דר' תנחות, נר חנוכה שהניחה למללה מכ' אמה פסולה כסוכה ובמבי', וקשה למה לא נקט ימעט שהוא ליישנא מעלייא, עכ' מביא מאמר ב' מר' תנחות והבור רק כו' מים אין בו אבל נחשים ועקרבים יש בו ואעפ"כ לא ניזק יוסף ובזאת הצדק אותו דחיישנן לדלמא ATI למטעי זהה עדיף עכ' נקט גם כאן פסולה דלא ATI למטעי והבן.

שערן הלכאות

טעות בספר ראשי תיבות

בספר ראשי תיבות (של ראי' שטערן ז"ל) באות י' כתוב שי"ז' שיח"ט ד"ט" הוא ד"ת — יין, דבש, שמן, חומץ וכו', דהינו זו' משקם. והוא טעות ופליטת הקולמוס הדושמיט "חלב" וכותב תחתיו "חומץ", נגד המפורש במסנה מכשידין ו/ ד/ עי"ש. והנה הלב הוין מן הוי' משקם אבל חומץ הבא מן הין לא נתברר לי אם דינו כיין — דນחشب לתולדה הין וחומץ המשקה כמשקה, כמובן שם במס' מכשידין, או דלמא חומץ הוי' ותולדות המשקה כמשקה. ולע"ע לא מצאתי במפורשים שיעורו בזה. ועש"ה ח"ז, מע' ח"מ כלל י"ג אות ט'. [מודכי בערךאוויטש]

בין כותלי היישיבה

ברוב פאר התקיימה המלוה מלכה השנתית במוש"ק פרשת
בשלה תשיל"ג העל"ט, באולם בית יעקב דבארא פראר. במסיבה
השתתפו מרן ראנר ראש הישיבה שליט"א ורבנים מפורסמים, תלמידים
וידידים וכקהל רב מלאו את האולם והשתתפו בעין יפה ב"ה בחזקה
מוסדנו, כבשאך שנים. אורח הכבוד חי' הרב הגאון רבינו פנחס מרדיי
טייך שליט"א ראנר"ד דאליזט ג. דוש.

תודה عمוקה לכל אלו שסייעו לסעודה מצוחה זו.

השנה תחלנו בכלל חברה "לימוד הש"פ" — עיין בראש
הចורכת ב"דברים אחרים" בפרטות.

בקרוב אי"ה עתידי להופיע חלק שני של ש"ת משנה הלכות
מרן ראש הישיבה שליט"א. למרן שליט"א כבר יצא שם טוב כפוסק
ਮוכחק ואחראי וספריו ממשימים ליסוד נאמן בפרטון הרבה שאלות
הלכה למעשה שנთעו רודרו בימיינו.

גם הנהנו עומדים בהדפסת ש"ת בית שעריהם חלק א"ה. הספר
נדפס במנוקאטע לפניו ס"ד שנים וכבר איןנו נמצוא כלל. בסוף נזכר
אי"ה קונטרס משנת העומרמי, הערות מרן שליט"א כמו שהדפסנו
גם בש"ת בית שעריהם על יוז"ד.

כמו כן יש תה"י מרן שליט"א פנקס היודי שי שעריהם מכתבי
קדשו של מרן הגאון בעל בית שערים בחריפות ובבקיאות כדרכו
בקודש (גרגרר אחד נדפס בראש חוברת זו) שאנו חושבים להדרים.
והננו מבקרים שכל מי שיש תה"י אויה תשובה או חדש מהגאון בעל
בית שערים וצ"ל שלא נדפס בש"ת בית שערים, נא לשלו לנו צילום
הימנו שנוכל להדפיסו וייה' ממצווי הרבהם.

גם הנהנו חובבים להדרים שנית (כי הראשונים כבר תמו מן
השוק) ספר מצות המלך ב"ח שהוא פירוש מספיק על התሪיג' מצות
מרן שליט"א בקשר למצות יומיות שנתרפרם על ידו.
בקרוב יצא לאור בע"ה קונטרס שעדרי קדושה מרן שליט"א
שבו נתברר תוקף איסור יהוד ונגיעה גם בפנוי' שהרבה נכשלים בזאת,
ובפרט כאן במדינתנו. חלק אחד מתנו הוא בלשון קודש וחלק השני
בלשון אנגלית.

פעולות הנ"ל עלות כМОון בסוף עזום ונבקש מכל חובבי
התורה שייחוו לסייע ש"ת בית שערים על יוז"ד הנ"ל ואפשר
לחזק האמונה בתורתנו הקדושה ושמרות מצותיה בע"ת.

עדין אפשר לחשוג ש"ת בית שערים על יוז"ד הנ"ל ואפשר
לקנותו בב' כרכם או בכרך אחד. ומספריו ש"ת משנה הלכות מרן
שליט"א אפשר להציג חלק ב-ג'ה (חלק א' וד' כבר אינם בנמצא).
ומקונטרס שעדרי הלכות אפשר לקנות חוברת ב-ג'ה. (נסאר ספר
מצוצט מאריך מחוכרות זו וכל הקודם זכה). כל הספרים הנ"ל אפשר
להציג במשרד ישיכתנו וגם ע"י הוינה בכתב.

כום של ברכה

ר' יצחק הערשקוואויטש	לאירופיו
ר' אברהם דוב קליננברג	ר' מאיר אפיעלדאפרע
ר' חיים הירש עדעליס	לגשו ואיחם
ר' אהרון הלו זילבערמאן	ר' אברהם סאיפר
ר' חיים פריעדמאן	ר' יעקב לאכמאן
ר' שמחה גאלדשטיין	ר' יוסף הירש
ר' מנחם קעסטען	ר' משה ווינשטיין
להולדת הבת	
ר' חיים ברוך איינהארן	ר' משה ליב שטערן
ר' שמאי הירש	ר' יחזקאל שאלאמאן
ר' בן ציון בלום	ר' יודא צבי בערגער
ר' חיים שלמה רוטענברג	ר' אפרים לאדרמאן
ר' אברהם זונפניך	ר' ישראלי קלטער
ר' פנחס נאלעער	לאירוטוי הבנים
ר' טובי לאכמאן	מו"ט לאדמור' מקלייזנברג שליט"א
ר' יוסף שטארק	ולהה"ג ר' אהרן וויעדר שליט"א
ר' יחזקאל פריעדמאן (מטאראנטא)	לרגל אירוטוי בניהם. יה"ד שיעלה
ר' יהושע ווינשטיין	זוווגם יפה ויזכו לבנות דור ישרים
ר' שמואל י. מארגארעטען	אמן.
להולדת הנבר	
ר' יודל קארן	הרה"ג מיאקא שליט"א
ר' בנימין ווינשטיין	ר' יודא קארן
ר' משה קלמן בערקלאויטש	ר' פנחס זילבערמאן
הרה"ג ר' אפרים פישל הערשקוואויטש	ר' ברוך איצקאויטש
הרבני ר' שמואל דוב גטלייך	ר' משה דאנציגער
ר' יוסף יודא מארגארעטען	להולדת הבן
כום של תנחומיין	
לר' איזיק גראם	ר' מרדכי בערקלאויטש
	ר' אשר זעליג מערמעלשטיין

ישיבת בית שעריים

ובית המדרש משנה הלכות גדוות וחפול

מודע

תלמידים מצוינים הרוצים להתקבל לבית המדרש לשנה הבעל"ט להשתלם בגפ"ת והוראה להלכה למעשה בארכעה חלקי שלחן ערוץ, צריכים להתקשר עם הישיבה ולבזר ה�建תם להתקבל.

ראש הישיבה הנאון המובהק כשל"ת

מן ר' מנשה קלין שליט"א

אבדק"ק אונגנוואר, בעל משנה הלכות

יגיד שיעוריו בהרגשות לימוד ד' חלקי ש"ע בכדי להעמיד תלמידים ראויים להוראה ולבזר הלכות למעשה מש"ט ופוסקים.

רעניסטראציע

גייט איצט אויך און אין דער מתייבטה פאר קוואלייפיצירטע
בחרורים פון 14 ואחר און עלטער.

אלע תלמידים שטייען אונטער דער שטראענגער השגחה פון
ראש ישיבה שליט"א והנהלת הישיבה.

لتלמידי הישיבה זכות קדימה להתקבל לכל האברכים.

אדרעס:

YESHIVAT BETH SHEARIM

5306 16te Avenue, Brooklyn, N. Y. 11204

Tel. (212) 494-6788

כל הזכויות שמורות